

To Madojow no Nawnangonon no Sinuyat ni Lucas

¹ Kumusta ka Sir Teofilo. Mahan-in to mgo otow no naningkamot to pagsuyat to mgo hitabu kani ita to diya panahon ni Jesu-Cristo.

² Insuyat dan to ingnawnangon to diya mgo otow no yagboy nakakita to sikan no mgo hitabu likat pad to sinugdanan. Sikan namakakita to mgo hinang ni Jesus mignawnangon isab to seini Madojow no Nawnangonon.

³ Na siak, pighona-hona ku no angay ku seini ogsuyaton ikow to madojow no pagkahan-oy, su yagboy kud man nasusi likat pad to sinugdanan

⁴ agun mamaanan nu no tinood yagboy to diya ing-anad ikow.

To Pagtag-an to Pag-anak ki Juan no Mag-bawtismuhay

⁵ To diya panahon no si Herodes to mighari to prubinsya to Judea, meyduon otow no iyan ngadan si Zacarias no mey katongdanan duon to Bayoy to Diyus. Sakup sikandin to panon ni Abias no kaliwat ni Aaron no una no magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibru. Iyan asawa din si Elisabet no kaliwat da isab ni Aaron.

⁶ Nasajaan to Diyus su matarong sikandan no mag-asawa aw matinumanon to kasuguan din dow mgo tumanon.

⁷ Di puli on sikandan nangkamanigaon no wada panganak si Elisabet.

⁸⁻⁹ Na, pag-abut to panahon no iyan ogtuman onsi Zacarias duon to Bayoy to Diyus, naripahan sikandin no iyan ogsed su ogtutung to insensu. Su igpabaja to ripa dow hintawa to sikan mgo magdudumaya to ogtuman to sikan.

¹⁰ Tagaod to migtutung si Zacarias to insensu, naman-ampu to kaotawan diya to yuwas.

¹¹ Puli nakatokow, meyduon anghil to Ginuu no migyogwa duon ki Zacarias. Migtindog sikan anghil duon dapit to kalintuu to sikan tutunganan to insensu.

¹² Pagkita ni Zacarias to sikan anghil, pigkobaan sikandin.

¹³ Di kagi to sikan anghil, “Kona ka ogkahaedok Zacarias. Pigdinog to Diyus to pag-ampu now. Si Elisabet no asawa nu ogpanganak to yukos. Juan to ihingadan nu kandin.

¹⁴ Ko i-anak on sikan no bata, ogkalipay kow hasta to kaotawan

¹⁵ su ogkadongganon sikandin duon to atubangan to Ginuu. Kona sikandin og-inom to maisog no inomon. Sugud pad to pagkaotow din, oggahoman on to Ispiritu Santu.

¹⁶ Mahan-in to angod now no mgo kaliwat ni Israel* no ogpabalikon din diya to Ginuu no Diyus dan.

¹⁷ Og-unahan din to Ginuu aw oggahoman sikandin to Ispiritu Santu angod ki Elias no kibali ba-ba to Diyus to diya una. Ogpapag-ulion

* **1:16** To mgo kaliwat ni Israel og-ilingon isab no mgo Hibru.

din to mgo amoy dow mgo anak. Aw to mgo otow no masinupakon ogpabalikon din to pagkamatatarong agun mahinaat to kaotawan to pagtidow to Ginuu.”

¹⁸ Dajun usipa ni Zacarias sikan anghil, “Og-amonuhon ku man to pagkiyaya no tinood sikan pig-ikagi nu no manigaon ad man, hasta bujag on isab to asawa ku?”

¹⁹ Migtabak sikan anghil, “Siak si Gabriel no suguonon to Diyus. Pigpaandini a din to pagnaw-nangon ikow to seini madojow no nawnangonon.

²⁰ Di sikuna, su wada nu man tuuhi to kagi ku, ogkapoha ka kotob no matuman on sikan pig-ikagi ku ikow.”

²¹ Na, to mgo otow no migtatagad diya to yuwas nangkaboyong dow nokoy no nayugoy si Zacarias diya to sed.

²² Pagyuwat din, konad on sikandin ogpakaikagi. Puli nanda ogsingyas, kaling nakasabut to mgo otow no meyduon impakita kandin to Diyus duon to sed.

²³ Anoy man no tapus on to pagtuman onni Zacarias duon to Bayoy to Diyus, mig-uli sikandin diya to banwa din.

²⁴ Wada kayugoy, nangidam si Elisabet no asawa din. Migpakamonang sikandin duon to bayoy sed to lima no buyan. Kagi din,

²⁵ “Pigtabangan a yagboy to Ginuu. Kona ad ogkatamay to mgo otow su ogpanganak a da naan.”

To Pagtag-an to Pag-anak ki Jesus

²⁶ Anoy man no ikaonom on no buyan to pagkabodos ni Elisabet, pigsugu to Diyus sikan anghil

no si Gabriel diya to yunsud to Nazaret no sakup to Galilea.

²⁷ Su meyduon igpaikagi din duon to daega no iyan ngadan si Maria. Asawahon sikandin ni Jose no kaliwat ni Hari David.

²⁸ Pagyogwa to sikan anghil, mig-ikagi sikandin, “Iya, lipay ka su pigmarojawan ka yagboy to Diyus. Duma sikandin ikow.”

²⁹ Naboyong si Maria dow nokoy to igpasabut to pig-ikagi to sikan anghil.

³⁰ Di mig-iling sikan anghil, “Kona ka ogkahae-dok Maria, su nalipay to Diyus ikow.

³¹ Su ogkabodos ka aw og-anak ka to yukos. Jesus to ihingadan nu kandin.

³² Yabow yagboy sikandin aw ogkatawag no Anak to Diyus no Yabow to Tibo. Igbogoy kandin to Ginuu no Diyus to pagkahari ni David no min-una din.

³³ Ogmanduan din to kaliwatan ni Jacob hang-tod to wada katapusan. Wada pagkatapus to paghari din.”

³⁴ Mig-usip si Maria, “Og-amonuhon man to pagkatuman to sikan no daega a pad man yag-boy?”

³⁵ Migtabak sikan anghil, “Ogkonsadan ka to Ispiritu Santu aw oggahoman ka to Diyus no Yabow to Tibo. Kaling man sikan balaan no bata ogkatawag no Anak to Diyus.

³⁶ Aw ngani man si Elisabet no parenti nu no nabujag on no wada panganak, di ikaonom on no buyan to pagkabodos din.

³⁷ Su wada malisod no kona ogkahimuan to Diyus.”

³⁸ Kagi ni Maria, “Suguonon a to Ginuu ku. Matuman podom sikan pig-ikagi nu kanay.” Dajun likat sikan anghil.

To Pagbisita ni Maria ki Elisabet

³⁹ Wada kayugoy migdali si Maria to pag-andiya ki Elisabet no mig-ugpa diya to songo yunsud duon to kabubunganan no sakup to Judea.

⁴⁰ Pagtidow din duon to bayoy onni Zacarias, pigpangumusta din si Elisabet.

⁴¹ Pagdinog ni Elisabet to pangumusta ni Maria, mighisu to maagbot sikan bata duon to sed to gotok din. Dajun piggahoman si Elisabet to Ispiritu Santu

⁴² aw makaikagi sikandin to maagbot, “To tibo mgo bohi, sikuna to pigmadojawan to Diyus. Ogmadojawan din isab sikan bata no ig-anak nu.

⁴³ Hintawa a man no pig-andinihan nu no inoy to Ginuu ku?

⁴⁴ Su pagdinog ku to pangumusta nu, mighisu to maagbot seini bata kani to sed to gotok ku tongod to kalipay.

⁴⁵ Madojow ka su migtuu ka man no ogkatuman to diya kagi to Ginuu ikow.”

To Pagsaja ni Maria to Diyus

⁴⁶ Dajun ikagi si Maria,
“Ogsajaon ku to Ginuu ku.

⁴⁷ Malipajon a tongod to Diyus no Manyuyuwas ku,

⁴⁸ su pigkayuujan a din no obos no suguonon din.

Sugud kuntoon, to tibo mgo otow og-iling no madojow a

- ⁴⁹ su kabeynganan yagboy to pigpanghinang kanay to Gamhanan no Diyus.
Balaan yagboy sikandin.
- ⁵⁰ Ogkayuujan din to mgo otow no ogtahud yagboy kandin
to diya una dow kuntoon aw hangtod to wada katapusan.
- ⁵¹ Impakita din to pagkagamhanan din.
Pigpagsuwoy-suwoy din to mgo otow no mapayabi-yabihon.
- ⁵² To mgo magmamandu pigpanggawangan din to katongod,
di to mgo mapaobsanon pigpayabow din.
- ⁵³ To pigpamontas pighantoy din,
di to mgo sapian pigpanggawangan din.
- ⁵⁴⁻⁵⁵ Pigtabangan din to mgo kaliwat ni Israel no suguonon din.
Wada din kalingawi to saad din to pagkayuuy ki Abraham dow to mgo kaliwat din
hangtod to wada katapusan.”
- ⁵⁶ Tatoyu no buyan to pag-ugpa ni Maria duon ki Elisabet ayha sikandin uli.

To Pag-anak ki Juan no Magbawtismuhay

- ⁵⁷ Na, pag-anak ni Elisabet, yukos iyan to ing-anak din.
- ⁵⁸ Pagdinog to mgo sumbayoy dow kasuunan din no mig-anak on sikandin, migduyug sikandan to kalipay din, su pigkayuujan yagboy si Elisabet to Ginuu.
- ⁵⁹ Anoy man no wayu on no aedow sikan bata, namanhimun sikandan su ogtulion aw oghin-gadanan sikandin. Igsangay podom sikandin ki Zacarias no amoy din,

⁶⁰ di wada sugut si Elisabet. Kagi din, “Kona ogkahimu. Si Juan da to ighingadan to seini bata.”

⁶¹ Kagi dan ki Elisabet, “Di wada pad parenti now no angod to sikan no ngadan.”

⁶² Pigsingyasan dan sikan amoy dow hintawa to ighingadan din to sikan bata.

⁶³ Dajun pamuju si Zacarias to ogkasuyatan aw suyat, “Juan to ihingadan kandin.” Kaling yagboy natingaya sikan tibo mgo otow no nahimun duon.

⁶⁴ Duon-dajun nakaikagi si Zacarias, aw pigsaja din to Diyus.

⁶⁵ To mgo sumbayoy dan hilabi naboyong to sikan milagru no pighinang to Diyus, aw migtangkap to nawnangonon bahin to sikan diya to kabubunganan to prubinsya to Judea.

⁶⁶ Sikan nadinog to mgo otow pighipidan duon to ginhawa dan. Kagi dan, “Nokoy man buwa to ogkadeygan to sikan no bataa?” Su mapajag no piggahoman sikandin to Diyus.

To Intag-an ni Zacarias

⁶⁷ Na, si Zacarias no amoy to sikan bata pig-gahoman to Ispiritu Santu. Dajun din naikagi to impaikagi kandin to Diyus no pig-iling,

⁶⁸ “Sajaon to Ginuu no Diyus ta no mgo kaliwat ni Israel,
su mig-andini sikandin to pagyuwas to kaotawan din.

⁶⁹ Igbogoy din ita to gamhanan no Manyuyuwas no kaliwat ni Hari David no suguonon din.

⁷⁰ Impabaja to Diyus to kagi din to mgo otow no kibali ba-ba din to diya una

- 71 no pig-iling no ogyuwason ki din to mgo kuntra ta.
- 72 Pigkayujuan din to mgo kaaw-apuan ta.
Wada din kalingawi to kasabutan din kandan.
- 73 Insaad din ki Abraham no minuna ta duma to sapa
- 74 no ogtabangan ki din
agun kona ki madaog-daog to mgo kuntra ta
aw kona ki mahaedok to pagtuman kandin
- 75 no matarong ki kanunoy aw wada sae duon to atubangan din.
- 76 Na, sikuna no bata, og-ilingon ka to kibali ba-ba to Diyus no Yabow to Tibo,
su og-una-una ka to Ginuu agun mahinaat nu to kaotawan to pagtidow din.
- 77 Ogmaanon nu to angod ta no mgo Hibru no ogkayuwason sikandan
ko pasayluhon to mgo sae dan
- 78 pinaagi to kae-at to Diyus ita.
Sikan no pagyuwas din ita iyan ogkaangodan to bag-u ogsilat no soga.
- 79 Ogtang-awan din to mgo otow
no mig-ugpa duon to kadigyoman no wadad on pag-iman
su nasakup sikandan to kamatajon.
Sikandin to oghindu ita to dayan no og-unugon ta agun no mahiuli kinow dow to Diyus aw malinow to ginhawa ta.”
- 80 Na, migtulin sikan anak ni Zacarias no maalamon dow madojow to kinaiya. Pagtulin din on, migpapaawoy sikandin diya to matahay no banwa kotob to panahon no og-atubangon din on to angod din no mgo kaliwat ni Israel.

2

To Pag-anak ki Jesus (Mateo 1:18-25)

¹ To diya no panahon, migsugu si Hari Augusto no ipanglista to mgo ngadan to tibo ginsakupan din.

² Seini to una no pagpanglista no si Cirenio to gubernadur to Siria.

³ Kaling kada sobuuk mig-andiya to yunsud no napuunan din su ogpalista.

⁴ Na, si Jose no mig-ugpa diya to Nazaret no sakup to Galilea mig-andiya to Betlehem no yunsud ni Hari David no sakup to Judea, su kaliwat man sikandin ni David.

⁵ Pigduma din si Maria no magkabodos on no pig-asawa din di wada pad hulidi.

⁶ Kabuyanan on ni Maria no diyad sikandan to Betlehem.

⁷ Ing-anak din to yukos no panganoy din. Pig-tongos din to panapton aw pahibata duon to bohuganan to mgo buhi su wadad man lugar duon to paabutan.

To Pagnangon to Anghil to mgo Magbantajay to Karneru

⁸ Na, duon to dani to Betlehem meyduon namanbantoy to mgo karneru to sikan no kadukiloman.

⁹ Puli nakatokow meyduon anghil to Ginuu no migyogwa duon kandan, aw katang-awi sikandan to kasiga to Ginuu. Pigdaitan sikandan,

¹⁰ di mig-ikagi sikan anghil, “Kona kow ogka-haedok, su meyduon madojow no ignangon ku iyu no igkalipay to tibo kaotawan.

¹¹ Ing-anak kuntoon duon to yunsud ni David to Manyuyuwas now. Sikandin to Ginuu no ogpaharion to Diyus to kaotawan din!*

¹² Ogkamaanan now no matuud seini pig-ikagi ku, su ogkitaon now sikan bata no pigtongos to panapton aw pahibata duon to bohuganan to mgo buhi.”

¹³ Puli nakatokow nahimun to mahan-in hilabi no mgo anghil no napuun to yangit no migsaja to Diyus. Mig-iling sikandan,

¹⁴ “Ogkasaja to Diyus diya to yangit.

Aw duon to pasak, igbogoy din to kalinow to mgo otow no ogmadojawan din.”

¹⁵ Pagkalius on to sikan mgo anghil pailing diya to yangit, migpaiikagihay sikan mgo magbantajay to karneru, “Og-andiya kinow on to Betlehem, su og-ahaon ta sikan impamaan to Ginuu ita.”

¹⁶ Dajun sikandan padagas diya to Betlehem. Pagtidow dan, nakitaan dan si Maria, si Jose dow sikan bata no pigpahibat duon to bohuganan.

¹⁷ Pagkatapus, ingnawnangon dan to diya pig-ikagi to anghil bahin to sikan bata.

¹⁸ Natingaya to tibo mgo otow no nakadinog to sikan kagi dan.

¹⁹⁻²⁰ Naman-uli sikan mgo magbantajay to karneru no namansaja to Diyus tongod to sikan pigkita dan aw pigdinog no angod da to pig-ikagi to diya anghil. Di si Maria, puli din pighipidan sikan tibo duon to ginhawa din, aw kanunoy din pigdomdom.

* **2:11** To Grigu no inikagihan: *Cristo* To kahuyugan to Cristo, Insaad no Manyuyuwas no ogpaharion to Diyus to kaotawan din.

²¹ Anoy man no nawayuhan on no aedow to pag-anak ki Jesus, pigtuman to mgo ginikanan din to tumanon to pagtuli. Pigngadanan dan sikandin ki Jesus, su sikan to pig-ikagi to diya anghil no wada pad sikandin ipangidam.

To Pagdae ki Jesus diya to Bayoy to Diyus

²²⁻²⁴ Na, no panahon on no ogtumanon to paghinlu to nanganak no insugu to balaod ni Moises, mig-andiya onsi Jose to Bayoy to Diyus diya to siyudad to Jerusalem. Oghalad sikandan duon su nasuyat duon to sikan balaod to Ginuu no pig-iling, “Ihalad now to Diyus to songo paris no limukon ubin songo paris no salapati no maintok pad.”† Pigdaya dan sikan bata su igpaabin dan to Diyus, su pigsuyat isab duon to balaod to Ginuu no pig-iling, “To bata no yukos no panganoy, igpaabin to Diyus.”‡

²⁵ Na, meyduon matarong no otow no diyus-non diya to Jerusalem no iyan ngadan si Simeon. Migpaabut sikandin to kayuwasan to mgo kaliwat ni Israel, aw pigdumahan sikandin to Ispiritu Santu.

²⁶ Tahan on sikandin pigpasabut to Ispiritu Santu no ayha sikandin ogkamatoy ko maaha din on to diya Insaad no Manyuyuwat no ogpaandinihon to Diyus.§

²⁷ Na, si Simeon no pigmanduan to Ispiritu Santu migsed duon to Bayoy to Diyus. Pagdaeha to sikan bata no si Jesus to mgo ginikanan din no ogtuman to mgo tumanon,

† 2:22-24 Levitico 12:8 ‡ 2:22-24 Exodo 13:2,12,15 § 2:26 To Grigu no inikagihan: *Cristo*

²⁸ pigsakupu ni Simeon sikan bata. Dajun din sajaa to Diyus. Kagi din,

²⁹ “Kuntoon Ginuu ku no Magboboot to tibo, inggad mamatoy ad, su natuman on seini insaad nu kanay.

³⁰ Naaha kud seini Manyuyuwas

³¹ no pighinaat nu no maaha to tibo kaotawan.

³² Sikandin to sogang no ogtang-ow to mgo otow no kona no Hibru.

Aw ogbajawon koy isab no mgo Hibru no kaotawan nu, su seini Manyuyuwas iyan kasiga noy.”

³³ Natingaya to ginikanan ni Jesus to sikan pig-ikagi ni Simeon bahin to sikan bata.

³⁴ Dajun ampu si Simeon no madojawan sikan-dan to Diyus. Pagkatapus, pig-ikagihan din si Maria, “Pigbootan to Diyus no seini no bata iyan ogpakailing to pagkabahin ta no mgo kaliwat ni Israel.* To ogpasakup kandin, ogkayuwas. Di to ogsupak, ogkastiguhon to Diyus. Ogkakiyayahan no pigsugu sikandin to Diyus, di mahan-in to ogsupak kandin.

³⁵ Kaling ogyagbasan to ginhawa nu to kaguul angod to mahait no ispada. Aw pinaagi kandin ogkamaanan to hona-hona to mahan-in no mgo otow.”

³⁶ Na, duon to Jerusalem meyduon isab bujag no kawayuan on mey-upat no tuig to idad no kibali ba-ba to Diyus. Iyan ngadan din si Ana no anak

* **2:34** To mgo kaliwat ni Israel og-ilingon isab no mgo Hibru.

ni Panuel no kaliwat ni Aser. Pitu da no tuig to kaminyoon din,

³⁷ nabayu on sikandin. Migpakamonang on duon to Bayoy to Diyus. Aedow dow madukilom ogsimba dow og-ampu aw ogpuasa.

³⁸ Na, sikan no uras no duon pad onsi Jose to Bayoy to Diyus, migduguk si Ana. Migpasalamat sikandin to Diyus aw ingnawnangon din sikan bata duon to mgo otow no migtatagad to pagyuwas to Diyus kandan no mgo Hibu.

³⁹ Pagkatapus on to tibo tumanon no insugu to balaod to Ginuu, mig-uli si Jose dow si Maria diya to yunsud dan no Nazaret no sakup to Galilea.

⁴⁰ Na, migtulin sikan bata no madoson dow maalamon, aw pinadajag sikandin to Diyus.

To Pagpabilin ni Jesus diya to Bayoy to Diyus

⁴¹⁻⁴² Kada tuig og-andiya to mgo ginikanan ni Jesus to siyudad to Jerusalem su ogtambung to Pista to Pagyaboy.† Na, pag-idad ni Jesus to sampuyutag-duwa, pigpaduma dan sikandin.

⁴³ Anoy man no natapus on to pista, mig-uli to mgo ginikanan ni Jesus no wada kamaan no migpabilin da naan sikandin diya to Jerusalem.

⁴⁴ Nailing to boot dan no nakaduma si Jesus to kahan-inan no kadumahan dan no naman-uli, kaling migpadajun sikandan to pagpanow. Di pagkahapun to sikan no aedow no wada dan ki-taa si Jesus, migsugud sikandan to pagpamangha kandin diya to mgo kadumahan dan.

† **2:41-42** Ahaa duon to Lucas 22:1.

⁴⁵ Anoy man no wada dan kakita-i, migpauli sikandan diya to Jerusalem su diya dan ogpamanghaon.

⁴⁶ Na, duon to ikatoyu no aedow, bali no naki-taan dan si Jesus no mig-ingkud duon to Bayoy to Diyus no migpagsakot to mgo maistru to tinu-uhan. Naminog si Jesus kandan aw nangusip.

⁴⁷ Tibo to migdinog kandin natingaya to pagpanabut dow pagpanabak din.

⁴⁸ Natingaya isab to mgo ginikanan ni Jesus no makitaan dan sikandin. Kagi to inoy din, “Aduy Utu, nokoy no nakayangub ka man to paghinang to angod to seini kanami? Siak dow to amoy nu yagboy on nalimuut ikow. Nakaaw-andei koy on to pagpamangha!”

⁴⁹ Kagi ni Jesus, “Nokoy no ogpamanghaon a now man? Wada kow kamaan no kinahangyan no dini a to bayoy to Amoy ku?”

⁵⁰ Di wada dan kasabuti to kahuyugan to sikan kagi din.

⁵¹ Na, migduma si Jesus to mgo ginikanan din diya to Nazaret, aw masinuguton sikandin kandan. Di sikan tibo puli pighipidan ni Maria duon to ginhawa din.

⁵² Migtulín si Jesus no migdugang to kaalam din, aw to Diyus dow mgo otow nasajaan kandin.

3

*To Pagpang-anad ni Juan no Magbawtismuhay
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8)*

¹⁻² Duon to ikasampuyu-tag-lima no tuig to paghari ni Tiberio, meyduon insugu to Diyus to

sikan anak ni Zacarias no si Juan no duon ugpa to matahay no banwa. Na to diya no panahon, si Poncio Pilato iyan gubernadur to Judea, aw si Herodes* to gubernadur to Galilea. Si Felipe no suun ni Herodes iyan gubernadur to Iturea dow Trakonite. Si Lisantias to gubernadur to Abilena. Si Anas dow si Caifas to kinayabawan no mgo magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibu.

³ Na, tapus sugua to Diyus si Juan, pigyogob-yogob din to kayunsudan no dakit to Jordan no wohig to pagpangwali. Kagi din, “Sosey kow. Talikudi now on to mgo sae now aw pabawtismu kow. Na, ogkapasaylu to mgo sae now.”

⁴ Sikan no pighinang ni Juan tahan da insuyat ni Isaias no kibali ba-ba to Diyus no pig-iling, “Duon to matahay no banwa meyduon ogbansagon no og-iling,
 ‘Hinaata now to dayan to Ginuu!
 Hawani now to ogbajaan din.

⁵ Tambakan to mgo anggob,
 aw tompagon to mgo bubungan.
 To baliku no dayan tul-idon,
 aw to nanduku-duku no dayan patagon.

⁶ Na, igpakita to Diyus to tibo kaotawan sikan Manyuyuwas no ogpaandinihon din.† ”

⁷ Mahan-in to mgo otow no og-andiya ki Juan su ogpabawtismu. Di pig-ikagihan din sikandan, “Sikiyu no angod to hayas no mgo malimbungon, nokoy no mig-andini kow man? Nailing buwa to

* **3:1-2** Seini no Herodes, anak to diya Herodes no migpahimatoy to mgo kabataan to diya panahon no i-anak si Jesus. † **3:6** Isaias 40:3-5

boot now no ogpakalikoy kow to kaboyu to Diyus ko mabawtismuhan kow.

⁸ Ko tinood no migsosey kow on aw migtalikud kow to mgo sae now, ipakita sikan duon to pamatasan now. Kona kow ognalig no kaliwat kow ni Abraham no kona kow ogkastiguhon to Diyus. Su inggad ngani seini mgo batu ogkahinang to Diyus no mgo kaliwat ni Abraham.

⁹ Ko madoot to mgo hinang now, ogkaan-god kow to kaju no puli nanda oggobaon aw ogsangabon su kona ogbogas to madojow.”

¹⁰ Dajun usip ki Juan sikan mgo otow, “Na, ko mailing to sikan, nokoy man to madojow no oghinangon noy?”

¹¹ Migtabak si Juan, “Ko pananglit daduwa to kabo now, ibogoy to sobuuk diya to wada kabo. Ko meyduon pagkoon now, bogaji now to diya wada ogkoonon.”

¹² Meyduon isab mgo magsukutay to buhis no naman-anduon su ogpabawtismu. Mig-usip sikandan, “Sir, nokoy man to madojow no oghinangon noy?”

¹³ Kagi ni Juan, “Kona now ogpasubrahan to pagpanukut to mgo otow. Iyan da tumanon now to igsugu to yabow now.”

¹⁴ Nangusip isab to mgo sundayu, “Na sikami, nokoy man to oghinangon noy?”

Migtabak si Juan, “Kona kow ogpanghinaedok aw panghapey to mgo otow agun makasaepi kow. Mahustuhan kow on to suhue now.”

¹⁵ Na, to kaotawan migtatagad to diya Insaad no Manyuyuwas,‡ kaling nailing to hona-hona dan no basi iyan on si Juan.

¹⁶ Di mig-iling si Juan, “Meyduon ogpakasunu no yabow pad yagboy kanay. Su ngani man to paghukas to sapatus din, di kona a og-angajan. Siak ogbawtismu iyu to wohig. Di sikan ognangonon ku, iyan igbawtismu din to Ispiritu Santu dow kaeju.

¹⁷ Su ko sapimpinon din to otow no mangkadodjow dow mangkadoot, ogkaangod to otow no ogohut§ to trigu. Igbudiga din to trigu, di to ohut ogsangabon duon to kaeju no konad ogkaposok.”

¹⁸ Mahan-in pad to duma no mgo kagi ni Juan no ingnongnong din to kaotawan aw pasabuta sikandan to Madojow no Nawnangonon.

¹⁹ Migpangaboyu isab sikandin ki Gubernadur Herodes tongod to madoot no mgo hinang din, yabi to pag-agow ki Herodias no asawa to suun din.

²⁰ Di migdugang yagboy to sae ni Herodes no ipaprisu din si Juan.

To Pagbawtismu ki Jesus

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

²¹ Di no wada pad kaprisu si Juan, mahan-in pad to mgo otow no pigbawtismuhan din. Si Jesus migpabawtismu isab kandin. Pagkatapus, no mig-ampu pad si Jesus, naabri to yangit.

²² Dajun migkonsad duon kandin to Ispiritu Santu no angod to salapati aw taphun duon kandin. Meyduon isab kagi likat to yangit no

‡ **3:15** To Grigu no inikagihan: *Cristo* § **3:17** Ubin *oggiok*

mig-iling, “Sikuna to anak ku no pinadajag no ingkalipay ku yagboy.”

*To Napuunan ni Jesu-Cristo
(Mateo 1:1-17)*

²³ Mgo katluan on no tuig to idad ni Jesus to pagsugud din to trabahu din. Nailing to boot to mgo otow no anak sikandin ni Jose.

Si Jose anak ni Heli.

²⁴ Si Heli anak ni Matat.

Si Matat anak ni Levi.

Si Levi anak ni Melqui.

Si Melqui anak ni Jana.

Si Jana anak ni Jose.

²⁵ Si Jose anak ni Matatias.

Si Matatias anak ni Amos.

Si Amos anak ni Nahum.

Si Nahum anak ni Esli.

Si Esli anak ni Nagai.

²⁶ Si Nagai anak ni Maat.

Si Maat anak ni Matatias.

Si Matatias anak ni Semei.

Si Semei anak ni Jose.

Si Jose anak ni Juda.

²⁷ Si Juda anak ni Joanan.

Si Joanan anak ni Resa.

Si Resa anak ni Sorobabel.

Si Sorobabel anak ni Salatiel.

Si Salatiel anak ni Neri.

²⁸ Si Neri anak ni Melqui.

Si Melqui anak ni Adi.

Si Adi anak ni Cosam.

Si Cosam anak ni Elmodam.

Si Elmodam anak ni Er.

²⁹ Si Er anak ni Josue.

- Si Josue anak ni Eliezer.
Si Eliezer anak ni Jorim.
Si Jorim anak ni Matat.
Si Matat anak ni Levi.
30 Si Levi anak ni Simeon.
Si Simeon anak ni Juda.
Si Juda anak ni Jose.
Si Jose anak ni Jonan.
Si Jonan anak ni Eliaquim.
31 Si Eliaquim anak ni Melea.
Si Melea anak ni Mainan.
Si Mainan anak ni Matata.
Si Matata anak ni Natan.
Si Natan anak ni David.
32 Si David anak ni Isai.
Si Isai anak ni Obed.
Si Obed anak ni Boos.
Si Boos anak ni Salmon.
Si Salmon anak ni Naason.
33 Si Naason anak ni Aminadab.
Si Aminadab anak ni Admin.
Si Admin anak ni Arni.
Si Arni anak ni Hezron.
Si Hezron anak ni Fares.
Si Fares anak ni Juda.
34 Si Juda anak ni Jacob.
Si Jacob anak ni Isaac.
Si Isaac anak ni Abraham.
Si Abraham anak ni Tare.
Si Tare anak ni Nahor.
35 Si Nahor anak ni Serug.
Si Serug anak ni Ragau.
Si Ragau anak ni Peleg.
Si Peleg anak ni Eber.
Si Eber anak ni Sala.
36 Si Sala anak ni Cainan.

- Si Cainan anak ni Arfaxad.
 Si Arfaxad anak ni Sem.
 Si Sem anak ni Noe.
 Si Noe anak ni Lamec.
 37 Si Lamec anak ni Matusela.
 Si Matusela anak ni Enoc.
 Si Enoc anak ni Jared.
 Si Jared anak ni Mahalaleel.
 Si Mahalaleel anak ni Cainan.
 38 Si Cainan anak ni Enos.
 Si Enos anak ni Set.
 Si Set anak ni Adan.
 Si Adan anak to Diyus.

4

To Pagtintal ki Jesus

(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

¹ Na, si Jesus no togob to Ispiritu Santu miglikat diya to Jordan no wohig aw pigpaandiya to Ispiritu Santu to matahay no banwa.

² Duon sikandin tintala ni Satanang sed to kapatan no aedow. Wada sikandin koon-koon to diya no panahon, kaling pagkatapus, pigbontas sikandin.

³ Dajun ikagihi si Jesus ni Satanang, “Oho kun, ko tinood no Anak ka to Diyus, hinanga seini batu no koonon.”

⁴ Di mig-ikagi si Jesus, “Pig-iling duon to Kasuyatan, ‘Kona no koonon da to ogpakabuhi to otow.’”

⁵ Pagkatapus, pigdaya sikandin ni Satanang diya to matikang hilabi no banwa. Songo pagpilok da, ingkahindu din on ki Jesus to mgo banwa duon to tibuuk kalibutan.

* **4:4** Deuteronomio 8:3

⁶⁻⁷ Kagi ni Satanas, “Aha ka to suja. Siak to pig-paboot to sikan tibo, aw igbogoy ku diya to inggad hintawa no ogkaliyagan ku ogbogajan. Na, ko musimba ka kanay, igbogoy kud ikow to katongod to pagmandu to sikan tibo, aw hona-honaa dow man-u to pagkadongganon nu!”

⁸ Di mig-ikagi si Jesus, “Pig-iling duon to Kasuyatan, ‘Simbaha to Ginuu no Diyus nu. Sikandin da to tumana.’[†] ”

⁹ Pigdaya manda si Jesus ni Satanas diya to siyudad to Jerusalem aw patindoga duon to matikang hilabi no bahin to Bayoy to Diyus. Kagi ni Satanas, “Na, ko tinood no Anak ka to Diyus, kawas ka diya to pasak.

¹⁰ Su pig-iling duon to Kasuyatan, ‘Ogsuguon to Diyus to mgo anghil din to pagbantoy ikow.

¹¹ Ogtamukon ka dan agun inggad to kobong nu kona ogpakaigu to batu.’[‡] ”

¹² Di mig-ikagi si Jesus, “Pig-iling isab duon to Kasuyatan, ‘Kona nu ogpangantihan to Ginuu no Diyus nu.’[§] ”

¹³ Na, su wada katintal si Jesus, migyaguy si Satanas. Di mighona-hona sikandin no meyduon da aedow no og-isabon din ogtintalon si Jesus.

¹⁴ Na, si Jesus no piggahoman to Ispiritu Santu mig-uli diya to prubinsya to Galilea. To kabantug din migtangkap diya to mgo banwa no nasakup duon.

[†] **4:8** Deuteronomio 6:13
Deuteronomio 6:16

[‡] **4:11** Salmo 91:11,12

[§] **4:12**

15 Nang-anad sikandin duon to mgo simbahan to mgo Hibu, aw nasaja sikandin to tibo kaotawan.

*To Wada Pagdawat ki Jesus diya to Nazaret
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)*

16 Na, migtidow si Jesus diya to yunsud no Nazaret no pigtulinan din. No Aedow on no Tigpahuway,* mig-andiya sikandin to simbahan su iyan man nabatasan din. Migtindog sikandin duon to atubangan to mgo otow su ogbasa to Kasuyatan to Diyus.

17 Intadwoy kandin to sinuyat ni Isaias no kibali ba-ba to Diyus to diya una agun basahon din duon to kaotawan. Pigbukyad din aw nakitaan din sikan pig-iling,

18 “Piggahoman a to Ispiritu to Ginuu
su pigbogajan a din to katongod to pagnaw-
nangon to Madojow no Nawnangonon diya
to mgo pubri.
Pigpaandini a din agun makayuwas to
nangkapisu,
agun makakita to mgo buta,
agun isab matabangan to mgo dinaog-daog.

19 Ognawnangonan ku isab to kaotawan
no andam on to Diyus to pagyuwas kandan.”†

20 Pagkatapus ni Jesus to pagbasa to Kasuyatan,
pigyukut din aw i-uli duon to sikan pangabaga.
Dajun sikandin ingkud su ogpang-anad. Iyan da
mata to sikan tibo nahimun si Jesus.

* **4:16** To mgo Hibu kona ogtrabahu to Sabadu su iyan man aedow to pagsimba dan. † **4:19** Isaias 16:1,2

21 Kagi din, “To pigdinog now kuntoon iyan katumanan to seini Kasuyatan.”

22 Pagdinog dan to kagi din, namakasaja sikan-dan ki Jesus su angod to pigpanodosan to mado-jow no pagkaikagi din. Kaling natingaya dow migpauusipay sikandan, “Eh, kona no anak man ni Jose seini no otawa?”

23 Kagi ni Jesus kandan, “Basi kay ikagihan a now to diya ikagihonon no pig-iling, ‘Sikuna no duktur, dukhuri to kaugalingon nu no yawa. Hinanga dini to yunsud nu to nadinog noy no pighinang nu diya to Capernaum.’

24 Di seini da. To otow no kibali ba-ba to Diyus kona ogdawaton duon to yunsud din.

25 Meyduon duma no pananglitan ku. To diya panahon ni Elias no kibali ba-ba to Diyus, migguyabung to tatoyu no tuig tonga. Pig-abut to mgo otow to makalilisang no bontas. Mahan-in to bayu no mgo bohi kani to Israel no nalisodan yagboy,

26 di iyan da pigpatabangan to Diyus ki Elias to bohi no taga-Sarepta no sakup to Sidon.

27 To diya isab panahon ni Eliseo no kibali ba-ba to Diyus, mahan-in kani to Israel no pigsangla, di si Naaman da no taga-Siria to naulian.”

28 Pagdinog to sikan mgo otow no nahimun duon to simbahan to kagi ni Jesus, naboyu yagboy sikandan.

29 Pigpayuwas dan si Jesus duon to yunsud aw daeha pailing diya to peputukan to bubungan no nahimotangan to sikan yunsud su ig-uyug dan podom diya to aba.

³⁰ Di nasi on sikandin nanliot-liot to kahan-inan to kaotawan aw panow.

*To Pag-abug ni Jesus to Madoot no Ispiritu
(Marcos 1:21-28)*

³¹ Tapus to sikan, migtogbang si Jesus diya to yunsud to Capernaum no sakup to Galilea. No Aedow on no Tigpahuway, nang-anad sikandin duon to simbahan dan.

³² Hilabi sikandan natingaya su to pagpang-anad ni Jesus migdae to katongod.

³³ Na, meyduon otow duon to simbahan no pigsamuk to madoot no ispiritu. Nakabansagon sikandin to maagbot no mig-iling,

³⁴ “Sikuna, Jesus no taga-Nazaret, nokoy no oghilabot ka kanami? Basi kay mig-andini ka su ogyagyagon koy nu. Namaan a dow hintawa ka. Sikuna sikan Balaan no pigpaandini to Diyus.”

³⁵ Di pigsapadan ni Jesus sikan madoot no ispiritu, “Pahagtong ka! Yogwa ka duon!” Paglihok to sikan madoot no ispiritu su ogyuwas, nakayapdos sikan otow duon to atubangan to kaotawan, di wada kaamonu.

³⁶ Natingaya to tibo mgo otow duon aw namakaikagi, “Nokoy man seini no pagpang-anad? Su mey gahom dow katongod din inggad ngani to pag-abug to mangkadoot no ispiritu!”

³⁷ Dajun migtangkap to nawnangonon bahin ki Jesus duon to nakalibong no mgo banwa.

*To Pagdojow ni Jesus to mgo Masakiton
(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)*

³⁸ Dajun likat onsi Jesus duon to simbahan aw andiya to bayoy ni Simon. Pagtidow dan duon,

pighangyu si Jesus no tabangan din to ugangan ni Simon no pigbogsangan to hingyow.

³⁹ Migpadani si Jesus aw domoyi sikan bujag no mighibat aw sugu no magawang sikan hingyow. Duon-dajun naulian sikan bujag. Migbangun sikandin aw honati din onsi Jesus to pagkoon.

⁴⁰ Anoy man no migsayop on to sogá, pigpan-daya duon ki Jesus to tibo mgo otow no yain-yain to mgo sakit. Puli din da sikandan pigpandampa, dajun nangkaulian.

⁴¹ Pigpang-abug din isab to mangkadoot no ispiritu no migsamuk to mahan-in no mgo otow. Pagyogwa dan on, namangiyak sikandan no mig-iling, “Sikuna, Anak ka to Diyus!” Di pigsapadan ni Jesus sikan mgo ispiritu su namaan man sikandan no sikandin to diya Insaad no Manyuyuwás.‡

⁴² Pagkamasem, migpahilit si Jesus. Di pigpamangha sikandin to mgo otow no kona ogkaliyag no ojowan din sikan banwa dan.

⁴³ Di mig-iling si Jesus, “Igwali ku pad to Madojow no Nawnangonon bahin to paghari to Diyus diya to duma no mgo kayunsudan, su sikan to impaandini kanay.”

⁴⁴ Dajun sikandin andiya to kayunsudan no sakup to Judea aw wali duon to mgo simbahan.

5

*To Pagtawag ni Jesus to Upat no Mangisdaay
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)*

‡ 4:41 To Grigo no inikagihan: *Cristo*

¹ Songo aedow migpang-anad si Jesus diya to higad to danow to Galilea.* Mig-aagow to mgo otow to pagpadani kandin agun makapaminog to kagi to Diyus.

² Duon kakita-i ni Jesus to daduwa no ka bangka no pigdohik to mgo mangisdaay no migwaswas to mgo pukut dan.

³ Dajun sakoy si Jesus duon to sikan sakajan no ki Simon no pihingadanan isab ki Pedro, aw hangyu-a sikandin no ituyud agun makapadiyudiyu to higad. Dajun ingkud si Jesus aw pang-anad.

⁴ Pagkatapus to pagpang-anad ni Jesus, pig-ikagihan din si Simon, “Andiya kow to kadayoman aw ituntun sikan mgo pukut now agun makapudut kow to isda.”

⁵ Kagi ni Simon, “Agayon, puli koy on nabukasan to pagpamukut, ampan napukutan noy. Di manno migsugu ka, ig-isab ku igtuntun seini mgo pukut.”

⁶ Na, paghaw-as dan to mgo pukut, ato! hilabi mahan-in to isda no napukutan dan hangtod no ogkahighbit on podom sikan mgo pukut.

⁷ Dajun dan kamaja sikan mgo дума dan no diya to yain no bangka su ogpabulig. Migduguk sikan mgo дума dan aw bubuligi to pagbatun to sikan mgo pukut. Naponu yagboy to isda sikan daduwa no ka bangka hangtod no madani on ogyogdang.

⁸ Pagkita ni Simon to sikan, migyuhud sikandin duon to atubangan ni Jesus aw makaikagi,

* **5:1** To Grigu no inikagihan: *Genesaret*. Yain no ngadan seini to sikan no danow.

“Ginuu, padiyu ka kanay, su makasasaya a.”

⁹ Nakaikagi si Simon to sikan su natingaya sikandin to sikan mahan-in yagboy no isda no napukutan dan. Sikan isab to pigbati to mgo duma din duon to sakajan.

¹⁰ Natingaya isab sikan mgo duma dan duon to sikan yain no bangsa no si Santiago dow si Juan no mgo anak ni Sebedeo.

Dajun ikagihi ni Jesus si Simon, “Kona ka ogka-haedok. Hangtod kuntoon isda to nasakup to pukut nu. Di kuntoon, otow on to igpasakup ku ikow agun ogkahinang sikandan no mgo sakup ku.”

¹¹ Tapus dan dohika sikan mgo sakajan diya to higad, pig-ojowan dan to tibo aw duma ki Jesus.

*To Pagdojow ni Jesus to Otow no Pigsangla
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)*

¹² Duon to songo yunsud no pig-andiyaan ni Jesus, meyduon otow no pigtangkapan on to yawa din to sangla. Pagkita din ki Jesus, migyuhud sikandin duon to atubangan din aw pakimayuuy, “Sir, ko pagboot nu, ogkaulian a.”

¹³ Dajun dampaa ni Jesus sikan otow. Kagi din, “Ogbootan ku no maulian ka.” Duon-dajun naulian sikandin.

¹⁴ Dajun ikagi si Jesus, “Wada inggad hintawa no ognangonan nu to seini. Nasi no andiya ka to magdudumaya to tinuuhan ta aw pahiling-hiling ka. Pagkatapus, bogoy ka to halad no insugu ni Moises agun mamatuud no naulian kad.”

¹⁵ Di nasi on migtangkap to nawnangonon bahin ki Jesus diya to kadiyuan. Kaling mahan-in

to ogpamang-andiya ki Jesus agun makapaminog to kagi din aw mangkaulian to mgo sakit dan.

¹⁶ Di si Jesus kanunoy migpahilit su diya sikandin og-ampu.

*To Pagdojow ni Jesus to Otow no Naparalays
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)*

¹⁷ No mang-anad si Jesus duon to songo bayoy, nalibongan sikandin to naman-ingkud no mgo Pariseo dow mgo mastru to tinuuhan. Diya sikandan kapuun to kayunsudan to Galilea dow Judea hasta diya to siyudad to Jerusalem. Duon ki Jesus to gahom to Diyus to pagpangdojow to mgo masakiton.

¹⁸ Na, meyduon mgo otow no migtidow no namanyayahung to duma dan no naparalays. Ogsed podom sikandan agun ikabotang sikan otow duon to atubangan ni Jesus,

¹⁹ di wada kahimu su migdasok to mgo otow duon to bayoy. Kaling pigdaya dan sikan otow diya to atop.[†] Piggawang dan to songo bahin to atop aw tuntuna sikan otow duon to atubangan ni Jesus.

²⁰ Pagkita ni Jesus no hogot to pagtuu dan, pigikagihan din sikan otow no naparalays, “Yagi, pigpasaylu on to mgo sae nu.”

²¹ Pagdinog to sikan mgo mastru to tinuuhan dow mgo Pariseo to kagi ni Jesus, nailing to gin-hawa dan, “Eh, seini no otawa ogpasipaya to Diyus su og-angkon no ogpakapasaylu sikandin to sae.

[†] **5:19** To atop to bayoy to diya no panahon angod to saog aw oghagdanan isab su oghinangon sikan no diskansuhanan.

Di wada yain no ogpakapasaylu to sae, Diyus da yagboy.”

²² Di namaanan ni Jesus to hona-hona dan. Kaling pig-ikagihan din sikandan, “Nokoy no mighona-hona kow man to sikan?”

²³ Andei man to mahaewoy, ko muiling a, ‘Pig-pasaylu to mgo sae nu,’ ubin ko muiling a, ‘Tindog ka aw panow’?

²⁴ Di igpakita ku iyu no siak no Anak to Otow[‡] meyduon katongod kani to babow to kalibutan to pagpasaylu to sae.” Dajun ikagihi ni Jesus sikan otow, “Tindog ka. Yukuta aw daeha sikan pighibatan nu, aw uli kad on.”

²⁵ Dajun tindog sikan otow duon to atubangan to sikan nahimun. Pigdawat din sikan pighibatan din aw uli no migsaja to Diyus.

²⁶ Na, sakot to kahaedok dow katingaya, pigsaja dan to Diyus. Kagi dan, “Ato! Kabeynganan yagboy to naaha ta kuntoon!”

*To Pagtawag ni Jesus ki Levi
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)*

²⁷ Tapus to sikan, migpanow si Jesus aw nakayaboy to sukutanan to buhis. Pigkita din to magsukutay to buhis no mig-ingkud duon no iyan ngadan si Levi. § Kagi ni Jesus, “Yagi, duma kad kanay su oghinangon ku sikuna no inanad.”

²⁸ Dajun ojowi ni Levi to tibo aw duma ki Jesus.

[‡] 5:24 Pagtawag ni Jesus to kaugalingon din no Anak to Otow, iyan igpasabut no Diyus sikandin no migpakaotow. Insugu sikandin to Diyus no Amoy dini to kalibutan aw bogaji to kinayabawan no katongod dini to kaotawan. § 5:27 Si Levi iyan si Mateo.

²⁹ Na, pigpakoon ni Levi si Jesus to bangkiti duon to bayoy din. Mahan-in to mgo magsukutay to buhis dow duma no mgo otow no migpagsayu ki Jesus.

³⁰ Di to mgo inanad ni Jesus pigsagman to mgo Pariseo dow mgo maistru to tinuuhan. Mig-iling sikandan, “Nokoy no ogpagsayu kow man to sikan matuntuhon no mgo magsukutay to buhis dow duma no mgo makasasaya?”

³¹ Si Jesus to migtabak kandan no impabaja to pananglitan. Kagi din, “To otow no wada sakit kona ogkinahangyan to duktur. Masakiton da to ogkinahangyan.

³² Angod isab kanay no mig-andini to kalibutan. Kona no iyan ing-andini ku to pagkabig to mgo otow no mighona-hona no matarong sikandan. Di iyan ing-andini ku agun no musosey to mgo makasasaya aw talikudan to sae dan.”

*To Tahan dow Bag-u no Impang-anad
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)*

³³ Kagi to sikan mgo inila to tinuuhan, “To mgo inanad to mgo Pariseo dow to ki Juan no Magbawtismuhay kanunoy ogtuman to pagpuasa dow pag-ampu. Di to mgo inanad nu ogkoon dow oginom inggad nokoy aedawa.”

³⁴ Kagi ni Jesus, “Ko pananglitan meyduon kumbiti, nokoy man, ogpuasa buwa to kadumahan to sikan bag-u kaminyo ko duma dan pad sikandin? Kona gajod!

³⁵ Di mey panahon no ogpuduton sikandin duon kandan, aw iyan pad pagpuasa to sikan piglikatan.”

³⁶ Impananglit isab ni Jesus to wada pagkahiu-jun to bag-u no impang-anad din dow sikan tahan no impang-anad to mgo Hibru. Kagi din, “Wada otow no ogtabas to bag-u no kabo aw itapak duon to tahan, su ogkauyakan sikan bag-u. Aw kona no oghiangay sikan tahan no kabo dow sikan bag-u no igtapak.

³⁷ Kona ta isab igtagu to inomon no ogsobu pad on duon to tahan no sedanan no kindae,* su madali ogbotu. Ogkauyakan gajod sikan inomon hasta sedanan.

³⁸ Nasi no igtagu ta to bag-u no inomon duon to bag-u no sedanan.

³⁹ Wada isab ogkaliyag og-inom to bag-u no inomon ko makainom on to tahan su og-iling sikandin, ‘Madojow gajod sikan tahan.’ ”

6

To Pagboot ni Jesus to Aedow no Tigpahuway (Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Songo Aedow no Tigpahuway, nakabaja si Jesus dow mgo inanad din duon to mgo uma. Nangotu to mgo inanad din to mgo uhoy to trigu. Pigkusu dan aw kitopa.

² Di pigsagman sikandan to mgo Pariseo. Kagi dan, “Hoy, nokoy no ogyapas kow man to Aedow no Tigpahuway?”

³ Si Jesus to migtabak. Kagi din, “Ajaw now og-ilinga no wada kow makabasa to pighinang ni Hari David to diya una no bontason sikandin dow mgo duma din.

* **5:37** To diya no panahon, to kindae to kanding oghinangon no sedanan to inomon.

⁴ Migsed sikandin duon to bayoy to Diyus aw pudut to pan no inghalad to Diyus. Pigkoon din aw bogaji to mgo дума din. Na, ojaw pa to mgo balaod to tinuuhan ta, iyan da ogpakakoon to sikan to mgo magdudumaya to tinuuhan ta. Di manno kinahangyanon yagboy, wadad sapadi si David.

⁵ Na, siak no Anak to Otow iyan meyduon katon-god to pagboot to Aedow no Tigpahuway.”

*To Pagdojow ni Jesus to Pawing
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)*

⁶ Duon to yain no Aedow no Tigpahuway, migsed si Jesus duon to simbahan aw pang-anad. Mey otow duon no pawing to kalintuu no boyad.

⁷ Pigpaniidan yagboy si Jesus to mgo maistru to tinuuhan dow mgo Pariseo, su ko padojawon din sikan otow duon to sikan no aedow, meyduon igkariklamu dan kuntra kandin.

⁸ Di namaanan ni Jesus to hona-hona dan. Pig-ikagihan din sikan pawing, “Yagi, tindog ka duon to kabaknaan.” Dajun tindog sikan otow.

⁹ Dajun usipa ni Jesus to nahimun no mgo otow, “Andei man to intugut to balaod to tinuuhan ta no oghinangon duon to Aedow no Tigpahuway, madojow ko madoot? Pagyuwas to kinabuhi ubin paghimatoy?”

¹⁰ Migpan-aha-aha si Jesus to mgo otow no nakalibong. Dajun din ikagihi sikan pawing, “Ko-tonga sikan boyad nu.” Pagtuman din to sugu ni Jesus, dajun sikandin naulian.

11 Nangkaboyu yagboy sikan namanguntra ki Jesus aw sasabut dow og-amonuhon dan sikandin.

To Pagpili ni Jesus to Oghinangon Din no mgo Apustulis

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Songo aedow miggamat si Jesus to bubungan su og-ampu, aw nabukasan sikandin duon.

13 Pagkabukas on, pighimun din to mgo inanad din aw pili to sampuyu-tag-duwa no og-ilingon din to apustulis.

14 Seini to mgo ngadan dan: si Simon no pighin-gadanan isab ni Jesus ki Pedro dow to suun din no si Andres, si Santiago dow si Juan, si Felipe dow si Bartolome,

15 si Mateo dow si Tomas, si Santiago no anak ni Alfeo dow si Simon no maunungon hilabi to tribu dan.

16 Pigpili din isab si Judas no anak ni Santiago dow si Judas Iscariote no iyan ogyuib kandin.

To Pagpang-anad ni Jesus dow Pagpangdojow to mgo Masakiton

(Mateo 4:23-25)

17 Anoy man no nakatogbang on sikandan, migtindog si Jesus duon to patag. Nahimun duon kandin to mahan-in no mgo sakup din. Mahan-in isab to mgo otow no migduguk no diya kapuun to prubinsya to Judea dow to siyudad to Jerusalem. To duma diya isab kapuun to mgo siyudad to Tiro dow Sidon no nakapahigad to dagat, hasta diya to nakalibong no mgo banwa.

18 Mig-anduon sikandan agun makapaminog to igpang-anad ni Jesus, agun isab mudojow to mgo sakit dan. Aw inggad to mangkadoot no ispiritu no migsamuk to mgo otow pigpang-abug din.

19 Naningkamot sikan mgo otow no makatudi kandin, su meyduon gahom no ogyogwa likat to yawa din no ogpakauli to masakiton.

To Matuud no Kalipay

(Mateo 5:1-12)

20 Dajun anada ni Jesus to mgo inanad din. Kagi din,

“Igakadojow now no mgo pubri,
su ogkasakup kow duon to sikan ogharian to
Diyus.

21 Igakadojow now no pigbontas kuntoon
su diya to kayugajan oghantajon kow da.

Igakadojow now no ogtiyahu kuntoon,
su diya to kayugajan ogpakangisi kow da.

22 Igakadojow now ko kuntrahon kow aw likajan
hasta tamajon aw ilingon to madoot tongod
kanay no Anak to Otow.

23 Su sikan isab to pighinang to mgo kaaw-apuan
dan to diya mgo otow no kibali ba-ba to Diys.
Na, ko mahitabu on sikan, linaksu kow tongod to
kalipay su maaslag* to igbayos iyu diya to yangit.

24 “Di sikiyu no mgo sapian, hayahay kow iyan
kuntoon,
di alaot kow su diya to kayugajan, wadad
ogkaiman now no kadojawan.

25 Sikiyu no nahantoy kuntoon, alaot kow

* 6:23 To Surigao no Minanubu: *madogi*

su diya to kayugajan, kanunoy kow on ogbon-tason.

Sikiyu no ogngisi kuntoon, alaot kow
su diya to kayugajan kanunoy kow ogmey-og[†]
dow ogtiniyahu.

²⁶ Alaot kow ko sajaan kow to kaotawan,
su pigsaja isab to kaaw-apuan dan to mgo
otow to diya una no kunungkun kibali mgo
ba-ba to Diyus.

To Paghigugma to Kuntra
(Mateo 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Di seini da. Higugmaa to mgo kuntra now.
Dedeyjawa to ogdomot iyu.

²⁸ Pangamuju kow to Diyus no kae-atan din to
mgo otow no ogpanungajow dow ogyupig iyu.

²⁹ Ko meyduon ogsampalu ikow, ipasampalu
isab to dibayuy no pisngi nu. Ko meyduon og-
agow to kabo nu, ajaw ogpogongi to pagpudut to
mahalon no ilisan nu.

³⁰ To ogpamuju, bogaji. To puli ogpudut to
katigajunan nu, kona nud on oghawion.

³¹ Hinanga diya to duma to ogkaliyagan now no
iyan oghinangon duon iyu.

³² “Ko iyan da higugmaon now to otow no
oghigugma iyu, nokoy pad man to ogkaiman now
to Diyus? Su ngani man to mgo makasasaya, di
oghigugma to diya oghigugma kandan.

³³ Ko iyan da ogmadojawan now to otow no
ogpagmadojow iyu, nokoy man to ogkaiman now
to Diyus? Su ngani man to mgo makasasaya, di
ogmadojawon dan to mgo duma dan no ogpag-
madojow kandan.

[†] 6:25 Ubin ogmeygo

³⁴ Ko iyan da pautangon now to otow no ogpakabajad, nokoy pad man to ogkaiman now to Diyus? Su ngani man to mgo makasasaya, di ogpautang to duma dan no makasasaya no ogpakabajad.

³⁵ Di sikiyu, higugmaa to mgo kuntra now. Dedeyjawa sikandan aw pautanga inggad kona makabajad. Na, ko tumanon now sikan, ogkakiyaya no anak kow to Diyus no Yabow to Tibo. Maaslag‡ yagboy to igbayos din iyu. Su ngani man to mgo otow no madoot to batasan no kona ogpasalamat kandin, di angod da to kayuuy to Diyus kandan.

³⁶ Kaling mukae-at kow angod to pagkae-at to Diyus no Amoy now no diya to yangit.”

*To Paghukum to Duma
(Mateo 7:1-5)*

³⁷ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “Kona kow ogpanawoy to duma su unu ko sikiyu nasi to sawajon to Diyus. Kona kow ogpanghukum to duma su unu ko sikiyu nasi to hukuman to Diyus. Pasaylu kow to otow no ogpakasae iyu agun pasayluhon kow to Diyus.

³⁸ Bogaji to duma no ogpanginahangyan, aw ogbayosan kow to Diyus. Igpananglit ta to bogas no igtagu duon to saku. Og-unahon ta ogdasokon aw pagkatapus, dugangan dow pautuhan. Su ko man-u to igbogoy now iyan da ogsukudan to ogkadawat now.”

³⁹ Mig-usip si Jesus pinaagi to pananglitan, “Mighona-hona kow no to buta ogpakapikit to

‡ 6:35 To Surigao no Minanubu: *madogi*

angod din no buta? Kona, su ogkauyug sikandan tibo duon to yugi!§

⁴⁰ To inanad kona ogpakayabow to maistru din. Di ko maamuhan din on to tibo natagahan to maistru din, ogpakatopong on sikandin.”

⁴¹⁻⁴² Mig-iling isab si Jesus, “Sikuna no oghukum to duma, nokoy no oghukum ka man to otow no mae-puling da to sae no sikuna man to mae-trusu to sae no nakabaebag duon to mata nu? Nokoy no kona man no sikan to ogliparahon nu? Og-amonuhon nu man to pag-ikagi no ogkuhigon nu sikan maintok no puling to duma, no mae-trusu man to ikow no puling? Kunungkun mangkatarong! Gawanga naa sikan mae-trusu no puling nu agun mapajag to pag-aha nu, ayha kuhiga sikan maintok no puling to duma.

To Batasan to Otow Iyan Ogkaangodan to Bogas to Kaju

(Mateo 7:15-20; 12:33-35)

⁴³ “Wada madojow no kaju no ogbogas to madoot. Wada isab madoot no kaju no ogbogas to madojow.

⁴⁴ Inggad nokoy no kaju, to bogas din og-pakiyaya dow nokoy kajuha, ko madojow ubin madoot. Aw to sampinit kona ogbogas to matamis.

⁴⁵ Ogekakiyayahan isab to otow pinaagi to pagpang-iikagi din. To madojow no otow madojow to hona-hona, kaling madojow to ogkaikagi din. Di to madoot no otow, madoot to hona-hona, kaling madoot to ogkaikagi din. Su

§ 6:39 To Surigao no Minanubu: *yungag*

inggad nokoy to ogkahona-honaan to otow iyan isab ogyogwa duon to ba-ba din.

*To Daduwa no Namanghinang to Bayoy
(Mateo 7:24-27)*

⁴⁶ “Nokoy no og-angkon kow man no siak to Magboboot now ko kona now ogtumanon to og-ikagihon ku iyu?

⁴⁷ To otow no og-andini kanay no ogdinog aw ogtuman to kagi ku

⁴⁸ ogkaangod to otow no migtugdok to bayoy. Migkabut sikandin hangtod no pigtidow din to batu no pigpasikadan to bayoy. Na, pagdusu to sigoy, nadaghaan sikan bayoy to wohig di wada gajod kaamonu su madigon man to pagkatugdok.

⁴⁹ Di to otow no ogdinog to kagi ku no kona ogtuman ogkaangod to otow no migtugdok to bayoy duon to pasak no wada hinangi to pasikadanan. Na, pagdusu to sigoy, nadaghaan to wohig. Aw ato! Maagbot yagboy to pagkawasa!”

7

*To Pagdojow ni Jesus to Suguonon to Kapitan
(Mateo 8:5-13)*

¹ Pagkatapus ni Jesus to pagpang-anad, mig-andiya sikandin to Capernaum.

² Duon to sikan no yunsud meyduon kapitan to mgo sundayu no taga-Roma. Meyduon suguonon din no pighilabi din no pakamatajon on.

³ Pagkadinog to sikan kapitan bahin ki Jesus, pigsugu din to inila no mgo Hibrú to paghangyu ki Jesus aw pagdokat kandin agun padojawon din sikan suguonon.

⁴ Pagtidow dan duon ki Jesus, migpakimayuuy sikandan no naman-iling, “Sadangay duma ka kanami aw padojawa to suguonon to sikan migsugu kanami. Angajan sikandin no tabangan nu

⁵ su pighigugma ki din no mgo Hibru. Pigpahinangan koy din man ngani to simbahan.”

⁶ Dajun duma si Jesus kandan. Di no makadani on sikandan to bayoy, pigsugu to sikan kapitan to mgo duma din to pagtagbu ki Jesus aw paikagihi, “Sir, kona kad ogpatidow dini kanay su kona a no angay no ogpaponhik ikow dini to bayoy ku.

⁷ Kaling wada ad tagbu su pighona-hona ku no kona a ngani og-angajan ogpadani ikow. Di inggad puli nu ikagihon no maulian seini suguonon ku, ogkatuman sikan.

⁸ Su naanad ad to sugu, su inggad siak meyduon yabow ku. Meyduon isab obos ku no mgo sundayu. Ogpakasugu a man ngani to sundayu ku to, ‘Andiya ka.’ Na, ogtuman sikandin. Ko paandinihon ku kanay to duma, og-andini. To suguonon ku isab ogtuman dajun ko suguon ku. Na, ogtumanon man ngani to inggad nokoy no igsugu ku, sikunad man to kona tumanon ko musugu ka.”

⁹ Pagkadinog ni Jesus to kagi to sikan kapitan, natingaya yagboy sikandin. Piglingi din to mgo otow no migduma kandin aw ikagihi, “Disti on ko migkita a to pagtuu no angod to kadigon to sikan, inggad pad kani to mgo kaliwat ni Israel!”

¹⁰ Na, pagpauli to sikan mgo sinugu diya to bayoy, pigkita dan no naulian on sikan suguonon.

To Pagbanhaw ni Jesus to Anak to Bayu no Bohi

¹¹ Wada kayugoy mig-andiya si Jesus to yunsud to Nain dinumahan to mgo inanad din hasta to panon to kaotawan.

¹² Anoy man no madani on sikandan duon to yawanganan pailing diya to yunsud, iyan yagboy pagyuwas to mgo otow no ogyobong to minatoy. Sikan minatoy sobuukon no anak no yukos to sikan bohi no bayu no pigdumahan to mahan-in no mgo taga-yunsud.

¹³ Pagkita to Ginuu to sikan bayu, pigkae-atan din yagboy aw ikagihi din, “Sigkon kad to ogtiyahu.”

¹⁴ Migpadani si Jesus aw tagoni sikan pigpahibatán to sikan minatoy. Migsigkon sikan namanyayahung, aw ikagi si Jesus, “Útu, bangun ka.”

¹⁵ Dajun nakabangun sikan minatoy aw nakaikagi. Dajun sikandin ibogoy ni Jesus diya to inoy.

¹⁶ Natingaya hilabi sikandan tibo aw pigsaja dan to Diyus no mig-iling, “Pigpaandini to Diyus ita seini gamhanan yagboy no otow* to pagtabang to kaotawan din.”

¹⁷ Migtangkap to nawnangonon bahin ki Jesus diya to tibuuk Judea dow diya to nakalibong no mgo banwa.

*To mgo Sinugu ni Juan diya ki Jesus
(Mateo 11:2-6)*

¹⁸ Na, si Juan no Magbawtismuhay no diya to prisuhan pignangonan to mgo inanad din bahin to sikan pinanghinang ni Jesus.

¹⁹ Pagkadinog ni Juan to sikan, pigsugu din to daduwa no mgo inanad din diya ki Jesus no Ginuu

* **7:16** To Grigu no inikagihan: *prupita*

su igpausip din dow sikandin to diya ogpaabuton dan ubin ko meyduon pad yain.

²⁰⁻²¹ Pagtidow to sikan mgo sinugu ni Juan duon ki Jesus, pigkita dan to mgo otow no naulian on to yain-yain no mgo sakit. Meyduon isab pig-pangsamuk to mangkadoot no ispiritu dow mgo buta no pinang-ulian ni Jesus. Dajun padani sikan daduwa no mgo inanad ni Juan aw ikagihi si Jesus, “Sir, pigsugu koy ni Juan dini ikow su igpausip ka dow sikuna to diya ogpaabuton noy ubin ko meyduon pad yain.”

²² Dajun tabak si Jesus, “Pauli kow diya ki Juan aw nangoni to pigkita dow pigdinog now kani. Ikagihi now no nakakita on to mgo buta, nakapanow on to mgo pulid, naulian on to pig-pangsangla, aw nakadinog on to mgo bongey. Nabanhaw on to mgo patoy, aw to mgo pubri nakadinog on to Madojow no Nawnangonon.

²³ Madojow to otow no kona ogduwa-duwa to pagtuu kanay.”

*To Paghisgut ni Jesus bahin ki Juan
(Mateo 11:7-19)*

²⁴ Paglikat on to sikan mgo sinugu ni Juan, pig-ikagihan ni Jesus sikan mgo otow no nahimun duon, “No umandiya kow ki Juan diya to matahay no banwa, nokoy man to pigpamangha now? Otow buwa no ogkaisab-isab to hona-hona angod to tigbow no ogkawkaemagon? Kona.

²⁵ Na, nokoy naan? Otow buwa no nangabo to mahalon? Kona. Su to mgo otow no ogpangabo to mahalon diya da ogkitaon to palasyu.

26 Na, nokoy man yagboy to ing-andiya now? Otow buwa no kibali ba-ba to Diyus? Sikan iyan, di si Juan yabow pad to diya duma no kibali ba-ba to Diyus.

27 Su sikandin to diya suguonon no ognangonon to Diyus duon to Kasuyatan no pig-iling,

‘Meyduon suguonon ku no ogpaunahon ku ikow agun mahinaat din to mgo otow to pagtidow nu.’†

28 Ligdongi now seini,” kagi ni Jesus. “Wada pad on yagboy otow no yabow ki Juan. Di duon to ogharian to Diyus, inggad to kinaobosan no otow yabow pad ki Juan.”

29 Na, sikan mgo otow no naminog ki Jesus, yakip to mgo magsukutay to buhis, migpabawtismu sikandan ki Juan to diya una su pig-angkon dan no tinood to diya impaikagi to Diyus ki Juan.

30 Di to mgo Pariseo dow mgo maistru to tinu-uhan, pig-ojowan dan to pagboot to Diyus kandan, kaling wada sikandan pabawtismu.

31 “Na,” kagi ni Jesus, “nokoy man to ogkaangodan to mgo otow kuntoon?”

32 Angod sikandan to balingag no mgo bata duon to usibaanan.‡ Ogsabihon sikandan to mgo duma dan no og-iling, ‘Piglisagan noy sikiyu, di wada kow sinajow. Migdegmatoy koy isab, di wada kow tiniyahu.’

33 Angod kow to sikan mgo bata su ngani si Juan no Magbawtismuhay no ogpuasa aw kona og-

† 7:27 Malaquias 3:1 Si Jesus to pig-ikagihan to Diyus to seini inggad wada pad sikandin i-anak kani to kalibutan. ‡ 7:32 To Surigao no Minanubu: *maguanan*

inom to inomon, oghapoyan now no piggahoman to madoot no ispiritu.

³⁴ Hasta siak no Anak to Otow no migdumaduma iyu to pagkoon dow pag-inom, pigsawoy a now isab. Og-ilingon a no yogodon dow palahobog dow duma to mgo magsukutay to buhis hasta duma no makasasaya.

³⁵ Di inggad sikan on, ogkamaanan no hustu to impang-anad ku dow to impang-anad ni Juan, su ogkitaon sikan duon to kinabuhi to mgo otow no ogtuu.”

To Pagpasaylu ni Jesus to Makasasaya no Bohi

³⁶ Meyduon songo Pariseo no iyan ngadan si Simon no mig-imbita ki Jesus to pagkoon. Pagtidow ni Jesus duon to bayoy din, migdudunga sikandan.

³⁷ Na, duon to sikan no yunsud meyduon bohi no makasasaya. Pagkamaan din no migkoon si Jesus duon to bayoy to sikan Pariseo, mig-anduon sikandin no migdae to pahomut no intagu duon to mahalon no butilya.

³⁸ Pagtidow din duon, migtindog sikandin duon to dani to nabotangan to kobong ni Jesus. Migtiyahu sikandin hangtod no nabasa to yuha din sikan mgo kobong ni Jesus. Dajun din pahidi to bubue din aw pinaulii to paghadok to kobong ni Jesus aw hudhudi to pahomut.

³⁹ Pagkita to sikan Pariseo no mig-imbita ki Jesus to pighinang to sikan bohi, nailing to ginhawa din, “Ko tinood pa no kibali ba-ba to Diyus seini no otawa, ogkatagahan din podom no makasasaya seini bohi no migtagon kandin.”

⁴⁰ Di namaanan da ni Jesus to hona-hona ni Simon. Kaling mig-iling sikandin, “Meyduon iganon ku ikow.”

Kagi ni Simon, “Ikagihhi a Sir.”

⁴¹ Migpananglit si Jesus, “Meyduon songo otow no migpautang to saepi diya to daduwa no ka otow. Sikan sobuuk nakautang to lima no gatus, aw sikan sobuuk, kalim-an da.

⁴² Di wada sikandan makabajad. Kaling pigpas din on sikan mgo utang dan. Na, hintawa man yagboy to sikan daduwa to oghigugma to sikan nautangan?”

⁴³ Migtabak si Simon, “Sikan buwa nakautang to madogi.”

Kagi ni Jesus, “Hustu to pagkatabak nu.”

⁴⁴ Dajun din lingi-a sikan bohi, di si Simon to pig-ikagihan din, “Ahaa seini bohi. Pig-imbita a nu dini to bayoy nu, di wada a nu bogaji to wohig no ighugas to kobong ku no iyan nabatasan ta. Di seini bohi, pighugasan din to kobong ku to yuha din aw pahidi to bubue din.

⁴⁵ Sikuna, wada a nu man kumustaha to hadok no iyan nabatasan ta. Di seini bohi, wada din sigkoni to paghadok to kobong ku sugud to pagti-dow ku.

⁴⁶ Wada nu isab hinakihi to uyu ku no iyan nabatasan ta, di sikandin, pigpahomutan din to kobong ku.

⁴⁷ Kaling inggad man-u to kadogi to sae din, ogkapasaylu sikandin su yabow man to gugma din kanay. Di to otow no maintok da to sae no napasaylu, maintok da isab to gugma.”

48 Dajun pig-ikagihan ni Jesus sikan bohi, “Pig-pasaylu on to mgo sae nu.”

49 To mgo otow no migpagdungka kandin to pagkoon namakailing duon to ginhawa dan, “Hintawa man otawa seini no ogpatugu ogpasaylu to mgo sae?”

50 Di pig-ikagihan ni Jesus sikan bohi, “To pag-tuu nu kanay iyan nakayuwaw ikow. Na, uli kad no mahusoy to ginhawa.”

8

To mgo Bohi no Mig-atiman ongki Jesus

1 Wada kayugoy mig-andiya si Jesus to kayunsudan dow kabaryuhan to Galilea duma sikan sampuyu-tag-duwa no mgo inanad din. Mignawangon sikandin to sikan Madojow no Nawnan-gonon bahin to paghari to Diyus.

2-3 Mahan-in to mgo bohi no migduma-duma kandan no mig-atiman ki Jesus dow to mgo inanad din ginamit to kaugalingon dan no saepi. Meyduon mgo bohi duon no nangkasakit no nadojow ni Jesus, aw to duma pig-abugan din to mangkadoot no ispiritu. Yakip duon si Juana, si Susana dow si Maria Magdalena. Si Maria to diya pig-abugan ni Jesus to pitu no ka madoot no ispiritu. Si Juana to asawa ni Cusa no sinaligan ni Gubernadur Herodes.

To Pananglitan to Pasak no Naodokan (Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

4 Songo aedow mighagudhud duon ki Jesus to mahan-in no mgo otow likat to mgo kayunsudan.

Pig-anad din sikandan no impabaja to pananglitan. Kagi din,

⁵ “Meyduon mag-uuma no mig-odok to binhi. Pagsabud din, meyduon mgo binhi no duon kodog to dayan aw kagiok-gioki to mgo otow, aw to duma pigpanubug to mgo manuk-manuk.

⁶ Meyduon isab binhi no duon kodog to batuhon no pasak. Paggiti to sikan, dajun da migyanos su matahay sikan pasak.

⁷ Meyduon isab binhi no duon kodog to pasak no tahan mey dalid to sampinit. Dongan to pagtubu to sikan mgo tanom, nanalingsing isab sikan mgo sampinit hangtod no pigyam-od sikan mgo tanom.

⁸ Di to duma no mgo binhi duon kodog to madojow no pasak. Miggiti sikan aw pamogas dow hilabi mig- but.” Dajun ikagi si Jesus to maagbot, “Sikiyu no ogpakadinog to seini, ibotang yagboy duon to ginhawa now.”

*To Paggamit ni Jesus to Pananglitan
(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)*

⁹ Tapus to pag-ikagi ni Jesus, nangusip to mgo inanad din, “Nokoy man to igpasabut to diya pananglitan nu?”

¹⁰ Kagi ni Jesus, “To paghari to Diyus no wada din ipasabut to diya una impasabut on iyu. Di to duma no mgo otow igpabaja ku to pananglitan agun no

‘Inggad og-aha sikandan, kona ogpakakita.

Inggad ogdinog, kona ogpakasabut.’* ”

* **8:10** Isaias 6:9

*To Igpasabut to diya mgo Pasak no Naodokan
(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)*

¹¹ Kagi ni Jesus, “Kuntoon igpasabut ku iyu sikan pananglitan. Sikan binhi no ing-odok ogkaangod to kagi to Diyus no ignawnangon diya to kaotawan.

¹² Sikan dayan no nasabudan to binhi ogkaangod to mgo otow no ogdinog to kagi to Diyus, di ogagawon da ni Satanas sikan kagi duon to ginhawa dan su unu ko makatuu sikandan aw mayuwas.

¹³ Sikan batuhon no pasak no nasabudan to binhi ogkaangod to mgo otow no ogtukhow no ogdawat to kagi to Diyus no ogdinogon dan. Di kona no hogot to pagtuu dan, kaling kona ogyugoy. Su ko abuton sikandan to mgo panganti, og-ojowan dan dajun to pagtuu dan.

¹⁴ Sikan isab sampiniton no pasak no nasabudan to binhi ogkaangod to mgo otow no ogdinog to kagi to Diyus, di ogkawili sikandan to mgo kalimuutanan dow pagpadatu hasta to kalipajanan to kinabuhi. Kaling kona ogsangkod to pagtuu dan.

¹⁵ Di sikan madojow no pasak ogkaangod to madojow no mgo otow no ogdinog dow ogdawat to kagi to Diyus aw tumana. Ogpadajunon dan to pagtuu dan hangtod no ogbogas to madogi sikan kagi to Diyus duon to kinabuhi dan.”

*To Pananglitan to Soga
(Mateo 5:15-16; Marcos 4:21-25)*

¹⁶ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “Wada otow no ogtakyuban to gantangan sikan ogsogaan din. Kona din isab igbotang duon to sayad to katri. Di

nasi no igbotang duon to untudanan agun tibo ogkatang-awan duon to sed to bayoy.

¹⁷ Na, ko malisig on to mgo aedow, tibo to wada kasabuti kuntoon ogkatagahan dow ogkakitaan da.

¹⁸ Kaling kinahangyan maminog kow, su ogdugangan to Diyus to pagsabut to otow no ogdawat to igpasabut kandin. Di to otow no kona ogdawat to igpasabut kandin to Diyus oggawangon pad inggad sikan maintok no pagsabut no pig-isip din no duon on kandin.”

To Inoy dow mgo Suun ni Jesus

(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

¹⁹ Songo aedow migtidow to inoy ni Jesus dow mgo suun no yukos, di wada sikandan maka-padani su migdadasok to mgo otow duon kandin.

²⁰ Na, mey mignangon kandin no migtidow to inoy dow mgo suun din, aw ogpayuwason sikandin su meyduon tuud dan.

²¹ Kagi ni Jesus, “Hoo iyan, di iyan og-isipon ku no inoy dow suun yagboy to otow no ogpaminog to kagi to Diyus aw tumana.”

Pigpaondang ni Jesus to Maagbot no Kaemag

(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

²² Songo aedow pig-ikagihan ni Jesus to mgo inanad din, “Ogyopa kinow to seini danow.” Dajun sikandan pamansakoy aw tukud.

²³ Na, anoy man no nahina-hina on to pagpanow dan, nalipodong si Jesus. Puli nakatokow mighodos to maagbot hilabi no kaemag, aw kato-gob sikan bangka to limason tongod to maagbot no bayod.

²⁴ Dajun pukawa si Jesus to mgo inanad din aw ikagihi, “Agayon, ogyogdang kid kay!”

Dajun buyat si Jesus aw sapadi to kaemag dow mgo bayod. Dajun mig-ondang to kaemag, migy-onong on to wohig aw miglinow on to panahon.

²⁵ Kagi ni Jesus, “Andeid man to pagsalig now?”

Natingaya yagboy to mgo inanad din aw na-haedok. Migpauusipay sikandan, “Nokoy man buwa otawa seini no inggad kaemag dow bayod ogpasapad kandin?”

*To Pag-abug ni Jesus to Mangkadoot no Ispiritu
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)*

²⁶ Migtidow onsi Jesus duon to banwa no sakup to Gerasa duon to dihipag to danow to Galilea.

²⁷ Paghaw-as ni Jesus, meyduon otow no taga-duon no migduguk kandin no pigsedan to mangkadoot no ispiritu. Nayugoy on sikandin to wada pangabo aw diyad ugpa to siminteryu.

²⁸⁻²⁹ Kanunoy on sikandin pigpadamaan. Ing-gad oggapuson to kadina to boyad dow kobong din aw bantaji, ogkangkabigtow sikan gapus din. Dajun sikandin ogdaehon to sikan mangkadoot no ispiritu diya to hilit. Na, pigsugu ni Jesus sikan mangkadoot no ispiritu no yagujan dan sikan otow. Dajun yuhud sikan otow duon to atubangan ni Jesus aw bansagon to sobuuk no ispiritu no migsed duon kandin, “Jesus no Anak to Diyus no Yabow to Tibo, nokoy man to yabot nu kanay? Sadangay ajaw a ogkastiguha.”

³⁰ Dajun usipa ni Jesus sikan ispiritu, “Hintawa to ngadan nu?”

Migtabak sikandin, “Si Linibu to ngadan ku.” Pig-iling din to sikan su mahan-in yagboy sikan-dan no migsed to sikan otow.

³¹ Dajun sikandan nangamuju no kona og-abugon pailing diya to banwa no kastiguhanan no wada kinotoban to kadayom.

³² Na, duon to daligdigan to bubungan meyduon mahan-in hilabi no mgo babuy no nandungae. Nangamuju sikan mgo ispiritu ki Jesus no pase-don sikandan duon to sikan mgo babuy. Na, pagtugut ni Jesus,

³³ pigyagujan dan sikan otow aw sed duon to sikan mgo babuy. Dajun pamanlinaguy sikan mgo babuy no namanyus-ug duon to pangpang aw kangkatabug diya to wohig.

³⁴ Pagkita to sikan namanbantoy to babuy to nahitabu, namanlinaguy sikandan pailing diya to yunsud dow kaumahan aw inangon to nahitabu.

³⁵ Dajun anduon to kaotawan su ogsusihon dan. Pagtidow dan duon ki Jesus, pigkita dan sikan otow no pigyagujan on to mangkadoot no ispiritu. Mig-ingkud on sikandin duon to atubangan ni Jesus no nakapangabo on aw madojow on to boot. Kaling nangkahaedok sikandan.

³⁶ Sikan namakakita to diya no hitabu mignan-gon to pagyaguji to sikan otow to mangkadoot no ispiritu.

³⁷ Dajun hangyu-a si Jesus to tibo mgo taga-duon no yagujan din sikandan su nahaedok sikan-dan. Kaling nanakajan onsi Jesus su og-uli diya to banwa dan.

³⁸ Na, nangamuju sikan otow no pigyagujan to mangkadoot no ispiritu no padumahon sikandin

ni Jesus. Di wada tugut si Jesus. Kagi din,

³⁹ “Uli kad nasi aw nawnangon ka dow man-u to pagtabang to Diyus ikow.” Dajun panow sikan otow diya to yunsud aw inawnangon to pagtabang ni Jesus kandin.

*To Pagdojow to Bohi dow Pagbanhaw to Bata
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)*

⁴⁰ Pagpauli ni Jesus diya to Galilea, nahinangop to mgo otow to pagdawat kandin su pigpaabut dan man sikandin.

⁴¹ Meyduon isab migtidow no panguyu to simbahan to mgo Hibru no iyan ngadan si Jairo. Migyuhud sikandin duon to atubangan ni Jesus aw pangamuju. Kagi din, “Sadangay duma ka diya to bayoy ku,

⁴² su pakamatajon on to iiyanon no anak ku no bohi no sampuyu-tag-duwa no tuig to idad.” Dajun duma si Jesus kandin. Na, pagpanow din on, mahan-in to mgo otow no migdadasok duon kandin.

⁴³ Na, duon to sikan no mgo otow meyduon bohi no migyayangosa sed on to sampuyu-tag-duwa no tuig.† Wada inggad hintawa no nakauli kandin.

⁴⁴ Dajun padani sikan bohi duon to talikudan ni Jesus aw tudi-a sikan migjawing-jawing‡ duon to sidsid to kabo din. Duon-dajun migtigpok to pagyangosa din.

† **8:43** To duma no mgo sinuyat no Ginirigu og-iling: *Naimot on to mgo katigajunan din to pagpatambae.* ‡ **8:44** To tibo mgo yukos no Hibru meyduon upat no ka jawing-jawing duon to sidsid to kabo dan. Pagpadomdom sikan kandan to mgo balaod to Diyus. Ogakabasa seini duon to Numeros 15:38.

⁴⁵ Dajun usip si Jesus, “Hintawa man to migtudi kanay?” Di tibo nangindoy.

Kagi pa ni Pedro, “Agayon, mahan-in seini mgo otow no migdadasok ikow!”

⁴⁶ Di mig-ikagi si Jesus, “Meyduon iyan migtudi kanay, su migbati a no meyduon gahom no migyogwa kani to yawa ku.”

⁴⁷ Na, pagkamaan to sikan bohi no kona ogkalidung sikan pighinang din, namidpid sikandin no migpadani ki Jesus aw yuhud duon to atubangan din. Duon to nahimun no mgo otow, ingnangon din dow nokoy no pigtudi din to kabo ni Jesus hasta to kalit no pagkaulii din.

⁴⁸ Dajun ikagihi ni Jesus sikan bohi, “Iya, to pagsalig nu kanay iyan nakadojow ikow. Na, uli kad on no mahusoy to ginhawa.”

⁴⁹ No mig-ikagi pad si Jesus to sikan bohi, meyduon migtidow no napuun diya to bayoy to sikan panguyu to simbahan no mig-ikagi, “Bog-atad to ginhawa nu su nabigtawan on sikan anak nu. Wadad on pues ko mupadajun pad seini maistru.”

⁵⁰ Pagdinog ni Jesus to sikan, pig-ikagihan din si Jairo, “Kona ka ogkahaedok. Salig ka puli kanay su ogkabuhi da sikan anak nu.”

⁵¹ Pagtidow ni Jesus diya to bayoy ni Jairo, iyan da pigpased din si Pedro, si Juan, si Santiago dow to ginikanan to sikan bata.

⁵² Namaniyahu to tibo mgo otow duon aw pamandegmatoy. Di mig-ikagi si Jesus, “Sigkon kow on to ogdegmatoy su wada kamatoy sikan bata, nalipodong puli.”

⁵³ Piggingisihan dan si Jesus su namaanan dan man no patoy on iyan sikan bata.

⁵⁴ Di pigdawat ni Jesus to boyad to sikan bata aw ikagihi, “Igi, bangun ka.”

⁵⁵ Dajun makaginhawa sikan bata aw bangun, aw igda si Jesus no bogajan to pagkoon.

⁵⁶ Hilabi natingaya to ginikanan to sikan bata, di pigbahog sikandan ni Jesus no wada ognangonan dan.

9

To Pagsugu ni Jesus to mgo Inanad Din (Mateo 10:5-42; Marcos 6:7-13)

¹⁻² Songo aedow pighimun ni Jesus to mgo inanad din no sampuyu-tag-duwa su ogsuguon din to pagnawnangon to Madojow no Nawnangonon to paghari to Diyus. Pigbogajan din sikandan to gahom dow katongod to pag-abug to mangkadoot no ispiritu dow to pagpang-uli to mgo masakiton.

³ Kagi din, “Kona kow ogdaya to inggad nokoy no ogkagamit duon to panow now, inggad agos, inggad puju, inggad baaw, inggad saepi. Kona kow isab ogdaya to ilisan.

⁴ Ko ogsed kow to yunsud, pakamonang kow duon to bayoy no ogpaabutan now kotob no mu-panow kow on.

⁵ Di ko kona kow dawaton duon to sikan no yunsud, yaguji now aw padpada to abug to sapatu now pagpakiyaya no kona kow on ogkasukutan ko kastiguhon sikandan.”

⁶ Dajun likat to mgo inanad ni Jesus aw yogob-yogoba dan to kayunsudan to pagnawnangon to Madojow no Nawnangonon. Pinang-ulian dan

isab to mgo masakiton duon to kada banwa no pig-andiyaan dan.

To Pagkalibod ni Herodes

(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

⁷ Pagkadinog ni Gubernadur Herodes to nangkahinang ni Jesus, nalibod sikandin su yain-yain to hona-hona to mgo otow. Meyduon naman-iling no si Jesus iyan si Juan no Magbawtismuhay no nabanhaw.

⁸ Meyduon isab naman-iling no sikandin si Elias ubin duma no otow to diya una no kibali ba-ba to Diyus.

⁹ Di si Herodes mig-iling, “Si Juan pigpatampodan kud on man to liog. Na, hintawa man naan sikan ognangonon dan?” Kaling naningkamot si Herodes no makitaan din si Jesus.

To Pagpakoon ni Jesus to 5000 no mgo Otow

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ Anoy man no nakapauli on to mgo apustulis duon ki Jesus, ingnangon dan kandin to nangkahinang dan. Dajun sikandan dumaha ni Jesus diya to yunsud to Betsaida no sikandan da.

¹¹ Di pagkamaan to kaotawan, migyupug sikan-dan. Nahinangop si Jesus to pagdawat kandan. Ing-anad din kandan to paghari to Diyus, aw pig-pandojow din to nangkasakit duon.

¹² Anoy man no mahapun on, sikan sampuyutag-duwa no mgo inanad ni Jesus migduguk kandin aw ikagi, “Mahapun on kay to kani. Madojow ko paandiyaon ta seini mgo otow to kabaryuhan dow kaumahan agun mamangha to

pagkoon dow ogkahibatan dan, su dini ki man to hilit.”

¹³ Di kagi ni Jesus, “Sikiyu to mupakoon kandan.”

Kagi dan, “Eh, lima da kay no buuk to pan noy dow daduwa da isab no ka isda, gawas ko pabolihon koy nu to igu no ogkakoon to seini mahan-in hilabi no mgo otow.”

¹⁴ Su ko mgo yukos da to bilangon, mgo lima no libu sikandan no nahimun duon.

Dajun ikagihi ni Jesus to mgo inanad din, “Pamaingkuda to mgo otow to tinag-kalim-an to kada grupu.”

¹⁵ Pigtuman dan to sugu din aw naman-ingkud to mgo otow.

¹⁶ Pigdawat ni Jesus sikan lima no buuk no pan dow daduwa no ka isda aw yanghag diya to yangit to pagpasalamat to Diyus. Dajun din panibaga sikan pan dow isda aw ibogoy diya to mgo inanad din agun ipamogoy diya to kaotawan.

¹⁷ Mighan-in yagboy sikan pan dow isda, kaling nakakoon sikandan tibo kotob no nangkahantoy. Tapus to pagkoon, pigpanghimun to mgo inanad to nasama no pinanibag no pan dow isda, aw kaponu to sampuyu-tag-duwa no ayat!

Hintawa Yagboy si Jesus?

(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-30)

¹⁸ Songo aedow migpapaawoy si Jesus no mig-ampu, di to mgo inanad din duon da to kadanihan. Tapus to pag-ampu, pig-usip ni Jesus to mgo inanad din, “Nokoy man to hona-hona to mgo otow bahin kanay? Hintawa a kun man?”

19 Migtabak sikandan, “Meyduon og-iling no si Juan ka no Magbawtismuhay. Meyduon isab og-iling no si Elias ka. To duma og-iling no sobuuk ka to diya kibali mgo ba-ba to Diyus to diya una.”

20 Kagi ni Jesus, “Na sikiyu, nokoy man to ogkaikagi now bahin kanay? Hintawa a man?”

Dajun migtabak si Pedro, “Sikuna to diya Insaad no Manyuyuwas* no pigpaandini to Diyus.”

21 Na, pigbahog sikandan ni Jesus no wada og-nangonan dan.

*To Pagkinabuhi to Sakup ni Cristo
(Mateo 16:24-28; Marcos 8:34-38)*

22 Mig-ikagi isab si Jesus, “Kinahangyan no siak no Anak to Otow og-antus yagboy. Ogtalikudan a to inila no angod ta no mgo Hiburow dow to yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan ta hasta to mgo maistru to tinuuhan. Kinahangyan no himatajan a, di ogbanhawon a da duon to ikatoyu no aedow.”

23 Dajun ikagihi ni Jesus sikan tibo kaotawan no nahimun, “Inggad hintawa no ogkaliyag og-pasakup kanay, kinahangyan no ojowan din to mgo kagustuhon din aw tiang to krus† din kada aedow aw unung kanay.

24 To otow no og-oyog to kinabuhi din kani to kalibutan, wada ogkaiman din no kinabuhi no wada katapusan. Di to otow no og-unung kanay

* **9:20** To Grigu no inikagihan: *Cristo*. To kahuyugan to Cristo, Insaad no Manyuyuwas no ogpaharion to Diyus to kaotawan din.

† **9:23** Sikan kagi no *tiang to krus* iyan igpasabut to pagtuman to sugu ni Jesus inggad nokoy to madeygan.

inggad igkamatoy din nasi ogbogajan to kinabuhi no wada katapusan.

²⁵ Inggad pananglit maangkon to otow to tibo kadatu kani to kalibutan, nokoy man to pues din to sikan ko magawangan sikandin to kinabuhi aw makastigu to wada katapusan?

²⁶ Su siak no Anak to Otow, ko igkasikow a to inggad hintawa, hasta to igpang-anad ku igkasikow din, igkasikow ku isab sikandin ko mupauli a dini no ogkasul-uban to kasilow ku dow to kasilow to Diyus no Amoy ku hasta to mgo anghil.

²⁷ Di meyduon duma kani iyu no monang da ogkamatoy ko maaha dan on to paghari to Diyus.”

To Kasilow ni Jesus

(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-13)

²⁸ Pagyaboy to wayu no aedow, pigpaduma ni Jesus si Pedro, si Juan dow si Santiago diya to bubungan su og-ampu sikandin.

²⁹ Pag-ampu ni Jesus, naisab sikandin, aw to kabo din ogpakasilow yagboy to kaputi.

³⁰⁻³¹ Puli nakatokow meyduon daduwa no ka otow no masilow isab no migpag-isturya ki Jesus. Sikandan si Moises dow si Elias, aw iyan pig-iisturyahan dan to kamatajon ni Jesus no madani din on ogtumanon diya to Jerusalem.

³² Nalipodong si Pedro dow to mgo duma din di pagbuyat dan, pigkita dan sikan kasilow ni Jesus dow sikan daduwa no ka otow no migtindog duon to dani din.

³³ No oglikat on sikan mgo otow, nakaikagi si Pedro ki Jesus, “Sir, madojow su nakaandini ki. Oghinang koy to tatoyu no ka hoyunganan,

sobuuk to ikow, sobuuk to ki Moises dow sobuuk to ki Elias.” Di angod to pigdaham-daham si Pedro.

³⁴ No mig-ikagi pad sikandin, meyduon gabun no natuntun duon kandan. Nangkahaedok sikan tatoyu no matongos to sikan gabun,

³⁵ aw meyduon pigdinog dan no kagi no napuun duon no mig-iling, “Anak ku seini no pigbootan ku to pagtuman to pagboot ku. Paminog kow kandin.”

³⁶ Tapus ikagihi sikan tatoyu no mgo inanad, pigboyong dan dajun sikan daduwa no ka otow. Iyan nanda nabilin duon to atubangan dan si Jesus. Na, sikan pigkita dan pighipidan duon to mgo hona-hona dan. Wada inggad hintawa no pignangonan dan to sikan no panahon.

To Pag-abug ni Jesus to Madoot no Ispiritu duon to Bata

(Mateo 17:14-20; Marcos 9:14-29)

³⁷ Pagkabukas, no mutogbang on si Jesus dow mgo duma din to sikan bubungan, pigtagbu sikan-dan to mahan-in no mgo otow.

³⁸ Meyduon yukos duon no migsabi ki Jesus to maagbot, “Sir, sadangay ahaa seini sobuukon no anak ku

³⁹ no ogpadamaan to madoot no ispiritu. Hing-gawan sikandin ogpakapangiyak aw ogkabidbid to yawa din dow ogbubuya to ba-ba. Ogkabun-ug yagboy sikandin su halus konad ogtakasan.

⁴⁰ Nangamuju a to mgo inanad nu no abugon dan podom, di wada dan kahimu-i.”

⁴¹ Mig-ikagi si Jesus, “E-ay, sikiyu no mgo otow kuntoon, pagkabaliku now! Wada pagsalig now to

Diyus. Andei man ogkakotob to pagduma ku iyu? Kagan-u man ogkatapus seini pag-antus ku iyu?” Dajun din ikagihi sikan amoy, “Daeha dini sikan anak nu.”

⁴² Pagpatideg to sikan bata diya ki Jesus, miglihok sikan madoot no ispiritu no migpadama kandin. Di pagsapadi ni Jesus to sikan ispiritu, migdojow sikan bata. Dajun ibogoy ni Jesus diya to amoy.

⁴³ Nangkaboyong yagboy to tibo mgo otow to gahom to Diyus.

To Ikaduwa no Paghisgut ni Jesus to Kamatajon Din

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

No dugaja pad natingaya to kaotawan to sikan nahinang ni Jesus, pig-ikagihan din to mgo inanad din,

⁴⁴ “Domdoma now seini og-ikagihon ku. Siak no Anak to Otow igdata diya to mgo otow no oghimatoy kanay.”

⁴⁵ Di wada dan kasabuti sikan kagi din su wada sikandan pasabuta to Diyus. Nataha isab sikandan to pag-usip.

Hintawa to Kinayabawan?

(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ Songo aedow migyayalis to mgo inanad ni Jesus dow hintawa to yabow duon kandan.

⁴⁷ Di namaanan ni Jesus to mgo hona-hona dan. Kaling migpudut sikandin to bata aw patindoga duon to dani din

⁴⁸ dow ikagihi sikandan, “Inggad hintawa no ogdawat to bata no angod to seini tongod kanay, kibali siak to ogdawat. Aw to ogdawat kanay

kibali ogdawat isab to sikan migpaandini kanay. Su to kinaobosan kani iyu iyan nasi yabow.”

To Kona Ogsupak ki Jesus Ogcatawag no Duma Din

(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Mig-ikagi si Juan ki Jesus, “Agayon, migkita koy to otow no nang-abug to mangkadoot no ispiritu no iyan piggamit to ngadan nu. Di manno kona ta sikandin no sakup, pigsapadan noy.”

⁵⁰ Mig-iling si Jesus, “Wada now podom sapadi, su inggad hintawa no kona ogsupak ita ogkatawag no duma ta.”

To Baryu diya to Samaria no Wada Dawat ki Jesus

⁵¹ Anoy man no madani on ogbatunon si Jesus diya to yangit, pighogot din to planu to pag-andiya to siyudad to Jerusalem. Andam on to ginhawa din to inggad nokoy no ogkahitabu kandin diya.

⁵² Kaling meyduon pigpauna din diya to songo baryu no sakup to Samaria agun mahinaat dan to paghapit din duon.

⁵³ Di to mgo taga-duon wada tugut no oghapit si Jesus duon kandan su diya man sikandin ogdeg to Jerusalem no siyudad to mgo Hibru. Su migdinomotay to mgo taga-Samaria dow mgo Hibru.

⁵⁴ Pagkamaan ni Santiago dow ni Juan no kona sikandan ogpahapiton duon to sikan no baryu, naboyu sikandan. Kagi dan ki Jesus, “Ginuu, gustu nu no ogsugu koy to kaeju no oglikat to yangit agun mapuu sikandan?”

⁵⁵ Di pig-atubang sikandan ni Jesus aw sapadi.

⁵⁶ Dajun sikandan panow pailing diya to yain no baryu.

*Kona no Mahaewoy to Pagsunud ki Jesus
(Mateo 8:19-22)*

⁵⁷ Pagpanow on onni Jesus, meyduon otow no ogduma podom. Kagi din ki Jesus, “Ogduma a ikow inggad andei ka mudeg.”

⁵⁸ Di mig-ikagi si Jesus, “Madojow pad to milo su meyduon ogkaugpaan. Madojow pad isab to manuk-manuk su meyduon ogkahapunan. Di ogkalisodan ka ko muduma ka kanay no Anak to Otow, su wada makopot no kaugpa ku.”

⁵⁹ Meyduon yain no otow no pig-ikagihan ni Jesus, “Duma ka kanay.”

Di kagi din, “Sir, og-uli a pad su igyobong ku to amoy ku.”[‡]

⁶⁰ Di mig-iling si Jesus, “Duma ka kanay kuntoon. Pabay-ani sikan patoy no igyobong to duma no angod isab to mgo patoy. § Di sikuna, panow ka aw inawnangon to paghari to Diyus.”

⁶¹ Meyduon pad yain no mig-ikagi ki Jesus, “Ogduma a ikow Sir, di kona naa kuntoon su ogpanu-maid a pad to pamilya ku.”

⁶² Di mig-ikagi si Jesus kandin, “To otow no ogyangan to pagsunud kanay ogkaangod to mag-uuma no ogpakatagon on to daru di oglingi-lingi

[‡] **9:59** To yain no igpasabut to seini: *su ogtagad a pad to sumad to pagkamatoy to amoy ku*. To diya no panahon, ogyukaton to bokog to minatoy dan tapus to songo tuig aw igtagu duon to maintok no kahun aw iyobong manda. § **9:60** Diya to mgo Hibru, impurtanti hilabi no dedejawon dan to pagyobong to mgo minatoy dan. Di yabow no impurtanti to pagduma ki Jesus.

pad diya to hudihan. Sikan no otow kona og-angajan to pagnawnangon to paghari to Diyus.”

10

To Pagsugu ni Jesus to 72 no mgo Inanad Din

¹ Dajun isab pili to Ginuu to kapituan-meydaduwa no mgo otow no pigparis-paris din aw paunaha diya to mgo baryu dow mgo banwa no og-andiyaan din.

² Kagi ni Jesus kandan, “Mahan-in to ogkaliyag podom ogpaminog to Madojow no Nawnangonon. Angod sikandan to mayow-ag no uma no anihonon on, di minus to mag-anihay. Pangamuju kow to Diyus no iyan tag-iya to sikan uma no musugu sikandin to duma no mag-anihay, no ko ita pa, dugang no mgo otow no ogpakabulig to pagnawnangon to sikan Madojow no Nawnangonon.

³ Panow kow, di bantoy kow su ogkaangod kow to nati no karneru no ogkalibongan to mgo mangongoon.

⁴ Kona kow ogdae to saepi ubin puju ubin sapatus no og-ilisan. Kona kow isab ogsigkon duon to dayan inggad meyduon ogpag-isturya iyu agun kona kow mayangan.

⁵ “Inggad hintawa no bayoy to ogkaponhikan now, iyan unahon now to pagpanalangin, umiling kow, ‘Madojawan podom to Diyus seini no panimayoy.’

⁶ Ko meyduon otow duon to sikan no bayoy no og-angajan to sikan no panalangin, ogkadawat din sikan. Di ko wada, ogsibog da sikan duon iyu.

⁷ Kona kow ogpapangaelin. Nasi pakamonang kow duon to bayoy no ogpaabutan now. Koon

dow inom kow to inggad nokoy no ighonat iyu, su to otow no ogtrabahu angajan no ogsuhuyan.

⁸ “Ko dawaton kow duon to songo yunsud, koon dow inom kow to inggad nokoy no ighonat iyu.

⁹ Pangdojawa now to mgo masakiton duon aw nangoni now no to paghari to Diyus madani on ogkatuman duon kandan.

¹⁰ Di ko kona kow dawaton duon to songo yunsud, tindog kow diya to karsada aw umiling kow,

¹¹ ‘Aha kow. Inggad to abug no migdokot kani to sapatu noy ogpadpadon noy pagpakiyaya no kona koy on ogsukutan ko kastiguhon kow. Di kona kow ogkalingow no madani on ogkatuman to paghari to Diyus.’

¹² Indani now seini. Duon to Aedow to Paghukum, ko mabog-at on man to kastigu no igpahamtang to mgo taga-Sodoma no nahilabihan to kadoot, iyan on man to mgo otow no kona ogpaminog iyu!”

*To mgo Yunsud no Wada Migtuu ki Jesus
(Mateo 11:20-24)*

¹³ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “Alaot kow no mgo taga-Corasin dow taga-Betsaida! Madojow pad to taga-Tiro dow taga-Sidon, su ko sikan-dan pa to migkita to diya mgo milagru no pighi-nang ku duon iyu, nayugoy da podom sikandan ojaw to mgo sae dan.*

¹⁴ Indani now seini. Duon to Aedow to Paghukum, ko mabog-at on man to kastigu no

* **10:13** To Grigu no inikagihan: *Nayugoy da podom sikandan pangabo to madapas no saku aw bu-bu to uyu dan to abu pag-pakiyaya no migsoy on sikandan to mgo sae dan.*

igpahamtang to mgo taga-Tiro dow taga-Sidon, iyan on man sikiyu no mgo taga-Corasin dow taga-Betsaida!

¹⁵ Sikiyu isab no mgo taga-Capernaum, ogkaliyag kow no og-abuton now suja taba to yangit, di nasi no igyon-ok kow diya to kinadidayoman to pasak.”

¹⁶ Pig-ikagihan isab ni Jesus sikan ogsuguon din, “Inggad hintawa no ogpaminog iyu kibali siak to ogpaminogon, aw to otow no kona ogdawat iyu kibali siak to kona ogdawaton. Sikan kona ogdawat kanay kibali kona isab ogdawat to sikan migpaandini kanay.”

To Pagpauli to sikan 72 no mgo Sinugu ni Jesus

¹⁷ Anoy man no migpauli on sikan kapituan-mey-daduwa no ka otow diya ki Jesus, mali-pajon sikandan no mig-ikagi, “Ginuu, inggad to mangkadoot no ispiritu migsugut kanami no gamiton noy to ngadan nu.”

¹⁸ Kagi ni Jesus, “Nasaepan ku si Satanas no nauyug likat to yangit no angod to kilat.

¹⁹ Na, pigbogajan ku sikiyu to gahom agun no inggad makatikhon kow to hayas dow salipit-sipit, wada ogkaamonuhan now. Ogdadaog now isab to gahom ni Satanas no kuntra ta.

²⁰ Di ajaw kow oglipay su ogsugut iyu to mangkadoot no ispiritu. Nasi no iyan ikalipay now su to mgo ngadan now ingkasuyat on duon to listahan diya to yangit.”

*To Pagsaja ni Jesus to Diyus no Amoy Din
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ To diya no panahon, piglipay si Jesus to Ispiritu Santu. Kagi din, “Amoy ku no Magboboot to yangit dow pasak, ogpasalamat a ikow su sikan inlidung nu to idukadu no mgo otow dow to yabow to naamuhan impasabut nud nasi diya to obos no mgo otow. Nailing to sikan su iyan man pagboot nu.”

²² Dajun ikagihi ni Jesus sikan mgo otow, “To tibo panabut insalig kanay to Diyus no Amoy ku. Wada yain no namaan kanay, sikandin da. Wada isab yain no namaan kandin, siak da dow to mgo otow no gustu ku no mukiyaya kandin.”

²³⁻²⁴ Dajun atubanga ni Jesus to mgo inanad din aw ikagihi no sikandan da, “Madojow kow su migkita kow on to diya og-awoson no ogkitaon to mgo hari to diya una dow to diya mgo otow no kibali ba-ba to Diyus, di wada dan kakita-i. Migawos isab podom sikandan no makadinog to sikan nadinog now kuntoon, di wada dan kadinogi.”

To Makawkayuujon no Otow no Taga-Samaria

²⁵ Songo aedow meyduon maistru to tinuuhan no migtogkad ki Jesus. Kagi din, “Sir, nokoy man to oghinangon ku agun maangkon ku to kinabuhi no wada katapusan?”

²⁶ Migtabak si Jesus, “Nokoy man to nasuyat duon to mgo balaod to Diyus? Nokoy man to pagsabut nu to sikan?”

²⁷ Migtabak sikan maistru to tinuuhan, “Pigiling duon, ‘Higugmaa to Ginuu no Diyus nu to bug-us no ginhawa dow hona-hona nu hasta to tibuuk no kinabuhi dow doson nu. Higugmaa

isab to isigkaotow nu angod to paghigugma to kaugalingon nu.’† ”

28 Mig-ikagi si Jesus kandin, “Hustu to pagkatabak nu. Ko tumanon nu sikan, ogkaangkon nu to kinabuhi no wada katapusan.”

29 Di pig-usip din si Jesus, “Hintawa man naan sikan isigkaotow ku no oghigugmaon ku?” Ing-usip din sikan agun makailing to mgo otow no sikandin to hustu.

30 Migtabak si Jesus pinaagi to pananglitan, “Meyduon otow no migtogbang likat to siyudad to Jerusalem pailing diya to Jerico. Duon to dayan pigbanganan sikandin to mgo tulisan. Pighukasan dan to kabo dow papakuja aw ojowi no pakamatajon.

31 Pagkahina-hina, meyduon magdudumaya to tinuuhan ta no mgo Hibru no nakabaja duon. Pagkita din to sikan otow no nakahibat duon to kilid to dayan, diya sikandin baja to dibayuy no kilid aw puli din yabaji.

32 Nakabaja isab to pangabaga duon to Bayoy to Diyus no kaliwat ni Levi. Pagkita din to sikan otow, diya sikandin baja to dibayuy no kilid to dayan aw yabaji din isab.

33 Tapus to sikan, meyduon nakabaja duon no taga-Samaria. Na, to mgo taga-Samaria dow to mgo Hibru migdinomotay, di pagkita din to sikan Hibru no nakahibat duon to dayan, pigkae-atan din.

34 Pig-anduon din aw tambaya to yana dow inomom to mgo pali to sikan otow aw pamogkota.

† 10:27 Deuteronomio 6:5 dow Levitico 19:18

Dajun din iyuwan duon to asnu‡ din aw daeha diya to paabutanan dow atimana.

³⁵ Pagkabukas, pigbogajan din to saepi sikan migdumaya to paabutanan aw ikagihi, ‘Dedey-jawa to pag-atiman kandin. Ko ugaling musubra to ogkagastu nu, ogbajadan ku sikuna ko makapauli a dini.’

³⁶ Na,” kagi ni Jesus, “to paghona-hona nu, hintawa to sikan tatoyu to madojow no isigkaotow to sikan pigtulis?”

³⁷ Sikan maistru to tinuuhan migtabak, “Sikan migkae-at kandin.”

Kagi ni Jesus, “Sikan iyan. Na, sunuda sikan pighinang din.”

To Pagbisita ni Jesus ki Marta dow ki Maria

³⁸ Migpadajun onsi Jesus to pagpanow hangtod no migtidow to baryu no pig-ugpaan to migsusuun no si Marta dow si Maria. Pagkita ni Marta ki Jesus, pigpapadajun din duon to bayoy.

³⁹ Mig-ingkud si Maria duon to atubangan ni Jesus su ogpaminog to mgo kagi din.

⁴⁰ Di si Marta wada kahimotang to paghikoy to ighonat to bisita dan. Dajun sikandin padani ki Jesus aw ikagi, “Ginuu, wada ka kita kanay no naatsa-atsa on to mgo lihokonon kani to bayoy? Pabuligi a kun to sikan suun ku.”

⁴¹ Di pig-ikagihan nasi si Marta to Ginuu, “Eh Marta, mahan-in to ogpakaatsa-atsa ikow no mgo hinangonon.

‡ **10:34** To asnu angod to kabaju.

⁴² Di sobuuk da yagboy to impurtanti. Sikan to pigpili ni Maria, aw kona sikan ogkaagow kandin.”

11

Bahin to Pag-ampu (Mateo 6:9-13; 7:7-11)

¹ Songo aedow mig-ampu si Jesus. Pagkatapus din on, mig-ikagi to sobuuk no inanad din, “Ginuu, anada koy to pag-ampu. Su to mgo inanad ni Juan no Magbawtismuhay pigpang-anad din to pag-ampu.”

² Mig-ikagi si Jesus kandan, “Ko og-ampu kow, ilingon now to seini:

Amoy noy, tahudon ka podom yagboy.

Muhari ka podom to tibo kaotawan.

³ Bogaji koy to pagkoon noy kada aedow,

⁴ aw pasayluha koy to mgo sae noy
su ogpasayluhon noy to tibo ogpakasae
kanami.

Tabangi koy isab agun kona koy matintal.”

⁵ Mig-ikagi isab si Jesus kandan, “Meyduon pananglitan ku bahin to pag-ampu. Meyduon otow no mig-andiya to bayoy to yagi din no tonga on to kadukiloman aw tawag, ‘Yagi, pautanga a to bogas nu

⁶ su pigtidow a to kiyaya ku no napuun diya to madiyu. Di wada igkahonat ku kandin.’

⁷ Kagi to sikan yagi din no diya to sed, ‘Ajaw ad ogsamuka, yagi, su siradu on to pertahan. Kona ad ogpakabangun to pagbogoy ikow su mighibat ad on hasta to mgo anak ku.’

⁸ Inggad migyayagi sikandan, wada sikandin bangun to pagbogoy to pigkinahangyan to sikan дума din. Di manno wada kasikow sikan sobuuk aw wada takas to pagpamuju, napogos sikan tagbayoy to pagbangun aw bogaji kotob to pigkinahangyan din.

⁹ “Paminog kow,” kagi ni Jesus. “Pamuju kow to Diyus aw ogbogajan kow. Pamangha kow aw ogpakakita kow. Panuktuk kow aw ogpasedon kow.

¹⁰ Su inggad hintawa no ogpamuju ogpakadawat, to ogpamangha ogpakakita, aw to ogpanuktuk ogpasedon.

¹¹ Sikiyu no mgo ginikanan, ko mamuju to anak now to isda, kona no iyan igbogoy now to hayas.

¹² Ko ogpamuju to atoyug, kona no iyan igbogoy now to salipit-sipit.

¹³ Ogbogoy kow to kadojawan diya to mgo anak now, inggad man-u to kadoot now. Iyan on man kona mubogoy to Diyus no Amoy now no yangitnon to Ispiritu Santu ko pamujuon now sikandin.”

To Paghapey ki Jesus no Piggahoman ni Satanas (Mateo 12:22-29; Marcos 3:20-30)

¹⁴ Songo aedow meyduon pig-abug ni Jesus no madoot no ispiritu no iyan nakailing to pagkapoha to songo otow. Pagyaguy to sikan ispiritu, nakaikagi on sikan poha, kaling nangkatingaya to nahimun no mgo otow.

¹⁵ Di meyduon naman-iling, “Kae! Ogpakaabug sikandin to mangkadoot no ispiritu su pigbogajan to gahom ni Satanas* no panguyu dan!”

* **11:15** To Grigu no inikagihan: *Beelsebul*

16 Meyduon isab mgo otow no mig-anti ki Jesus. Mighangyu sikandan no ipakita din to milagru no ogpakiyaya no to Diyus iyan migpadae kandin.

17 Di namaanan ni Jesus to hona-hona dan, kaling pig-ikagihan din, “Ko pananglit og-uunoy oggera to mgo sakup to songo nasyun, ogk-abongkag sikan no nasyun. Angod to sikan to ogkadeygan ko meyduon panimayoy no og-uunoy ogbubuyow-buyow to mgo sakup duon.

18 Angod da isab ki Satanas. Ko amung-amungon din to sakup din no mgo ispiritu, kona oghangtod to pagmandu din. Naikagi ku seini su pighapoyan a now no to gahom ni Satanas iyan kun ig-abug ku to mangkadoot no ispiritu.

19 Na, ko iyan pa ig-abug ku to gahom ni Satanas, sikan isab mgo sakup now no ogpang-abug to mangkadoot no ispiritu, ki Satanas naan no gahom to ig-abug dan? Sikandan mismu iyan ogmatuud no nasajop kow.

20 Di ko iyan ig-abug ku to gahom to Diyus, ogkamaanan now no oghari on to Diyus dini iyu.

21 “Pananglit meyduon madoson no otow no migbantoy to bayoy din, wada kaagow to katigajunan din su sangkap sikandin to armas.

22 Di songo aedow, meyduon yabow to kadoson no migsulung kandin aw kadaog. Dajun pamuduta to mgo panganiban hasta duma no katigajunan din aw bahin-bahina diya to mgo kadumahan din.” Migpasabut si Jesus no nadaog din on iyan si Satanas, kaling ogpakaabug sikandin to mangkadoot no ispiritu.

23 “Na,” kagi ni Jesus, “inggad hintawa no kona ogpadapit kanay iyan ogsupak kanay. To otow

isab no kona ogbulig kanay to paghimun iyan ogpasuwoy to mgo otow no ogpadani podom kanay.”

*To Madoot no Ispiritu no Migpauli
(Mateo 12:43-45)*

²⁴ Dajun pananglit on isab si Jesus, “Meyduon madoot no ispiritu no naabug duon to otow no pigsedan din. Migpaligbut sikan ispiritu duon to matahay no mgo banwa to pagpamangha to ogkaugpaan din. Di anoy man no wada nakitaan din, mighona-hona sikandin no ogpauli diya to una no pig-ugpaan din.

²⁵ Na, pagpauli din on duon to sikan otow, naaha din no angod on to bayoy no sinilhigan no wadad mig-ugpa aw madojow on to pagkatapid.

²⁶ Dajun sikandin pandokat to pitu no mgo angod din no yabow pad to kadoot aw isab sed duon to sikan otow. Na, ko malisod on man to kabotang to sikan otow to diya una, iyan on man kuntoon!”

To Otow no Ogpaminog to Kagi to Diyus

²⁷ No mig-ikagi pad si Jesus, meyduon bohi duon no mig-ikagi to maagbot, “Madojow to inoy no mig-anak aw migpadudu ikow.”

²⁸ Kagi ni Jesus, “Hoo iyan, di yabi no madojow to mgo otow no ogpaminog to kagi to Diyus aw tumana.”

*To mgo Otow no Namuju to Milagru
(Mateo 12:38-42)*

²⁹ Paghagudhud on to kaotawan duon ki Jesus, pig-ikagihan din sikandan, “Pagkadoot to mgo otow kuntoon! Ogpamangha sikandan to milagru no ogpakiyaya no Diyus iyan to migpadae kanay.

Di iyan da igkapakita kandan to angod to nahitabu ki Jonas to diya una.

³⁰ Su to diya nahitabu ki Jonas† migpakiyaya to mgo taga-Ninibe no pigsugu sikandin to Diyus. Dow to ogkahitabu isab kanay no Anak to Otow iyan ogpakiyaya to mgo otow kuntoon no pigsugu a to Diyus.

³¹ Na, ko muabut on to Aedow to Paghukum, ogbasuyon kow to diya rayna to Seba. Su inggad madiyu, di migpaahot sikandin to pagpanow agun makapaminog to maalamon no kagi ni Hari Salomon. Di kuntoon meyduon dini iyu no yabow pad on ki Salomon, di wada kow paminog to kagi din.

³² Ogbasuyon kow isab to mgo taga-Ninibe duon to Aedow no Paghukum su pagwalihi kandan ni Jonas, migsosey sikandan aw talikudi to mgo sae dan. Di kuntoon, mey kani iyu no yabow pad on ki Jonas, di wada kow paminog to kagi din.”

*To Soga no Ogtang-ow to Yawa Ta
(Mateo 5:15)*

³³ Kagi ni Jesus, “Wada otow no ogtakyuban to gantangan sikan ogsogaan din. Kona din isab ighobong. Di nasi no igbotang duon to untudanan agun tibo ogkatang-awan duon to sed to bayoy.

³⁴ To mata now iyan ogkaangodan to lamparahan no ogtang-ow to yawa now. Ko mating-ow to pag-aha now, ogkatang-awan to tibuuk no yawa now. Di ko madoot to mata now, ogkadigyoman to tibuuk no yawa now.

† **11:30** Ogkabasa seini duon to libru ni Jonas. Pigyam-od sikandin to maaslag no isda. Tatoyu no aedow din duon to gotok ayha yupada.

³⁵ Kaling pakatigpod kow agun kona masajop to panghona-hona now. Nailing buwa to boot now no natang-awan kow on, di nadigyoman kow pad naan!

³⁶ Di ko wada kadigyom duon iyu, ogkatang-awan yagboy to yawa now, angod to sog a no ogtang-ow iyu.”

To Pagpangaboyu ni Jesus to mgo Inila to Tinu-uhan

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

³⁷ Pagkatapus ni Jesus to pag-ikagi, meyduon Pariseo no mig-imbata kandin to pagkoon diya to bayoy din. Pagtidow ni Jesus, migdunga sikandin

³⁸ no wada panghugas to boyad no iyan tumanon to mgo Hibu. Kaling natingaya sikan Pariseo.

³⁹ Di mig-ikagi to Ginuu, “Sikiyu no mgo Pariseo, ogkaangod kow to tasa dow kalduhan no iyan da nahugasan to yuwas, di maligsom duon to sed. Su ogtuman kow iyan to mgo tumanon to tinuuhan ta, di iyan da nakased duon to hona-hona now to kahakog dow kadoot.

⁴⁰ Mgo yangog kow yagboy! Wada kow naan kamaan no to Diyus no mighinang to yawa to otow iyan isab mighinang to hona-hona no nakased duon?

⁴¹ Di seini da. Unaha deyjawa to hona-hona now agun ogpakapamogoy kow to mgo pubri, na, ogkalimpyu kow yagboy.

⁴² “Di alaot kow no mgo Pariseo su ogtuman kow iyan to pagbogoy to Diyus to ikasampuyu

no bahin to pinangitaan now inggad to kinaminusan no mgo gulajon dow aanagay, di ogpabayanan now to hustisya dow to paghigugma now to Diyus. Madojow man hinuun to pagbogoy to ikasampuyu no bahin to pinangitaan now, di ajaw ogpabay-ani sikan yabow no impurtanti.

⁴³ “Alaot kow no mgo Pariseo, su duon to simbahan iyan ogkaliyagan now to ingkudanan no kaning inila, aw ogtukhow kow ko pakitaon to pagtahud duon to karsada.

⁴⁴ Alaot kow su angod kow to mgo yobong no wada indan no ogkagiok-giokan to mgo otow. Su sikiyu to ogkapuunan to kadoot to kaotawan, di wada dan kamaani.”

⁴⁵ Meyduon maistru to tinuuhan no mig-ikagi ki Jesus, “Sir, pigpasikawan koy nu isab tongod to sikan pigpang-ikagi nu bahin to mgo Pariseo.”

⁴⁶ Kagi ni Jesus, “Alaot kow isab no mgo maistru to tinuuhan ta su ogpabog-atan now to mgo otow to mgo sugu no mangkalisod ogtumanon. Di sikiyu, puli now igkayoy to mgo boyad now.

⁴⁷⁻⁴⁸ Alaot kow su oghinangan now to mangkadojow no pinajag to mgo yobong to diya kibali mgo ba-ba to Diyus no pigpanghimatajan to mgo kaaw-apuan now. Duon to sikan, ogkakiyaya no ogpakaujun kow to diya pigpanghinang dan.

⁴⁹ Kaling to Diyus no maalamon yagboy nakailing, ‘Meyduon pad ogsuguon ku diya to mgo HIBRU no oghinangon ku no kibali ba-ba ku dow duma no mgo suguonon. Di meyduon ogpanghimatajan dan, aw ogpaantuson dan isab to duma.’

⁵⁰ Sikan to oghinangon now agun no sikiyu kuntoon iyan ogsukutan to kamatajon to diya tibo

mgo otow no kibali ba-ba to Diyus sugud pad to sinugdanan to kalibutan.

⁵¹ Sikan iyan. Sikiyu to ogsukutan to kamatajon to diya tibo kibali mgo ba-ba to Diyus sugud ki Abel kotob ki Zacarias no duon himataji to pagtongaan to Bayoy to Diyus dow sikan haladanan.

⁵² “Alaot kow no mgo mastru to tinuuhan ta su ogyobogon now to hona-hona to mgo otow bahin to kagi to Diyus. Iyan ogkaangodan now to otow no kona ogkaliyag ogsed to bayoy, aw pighipidan din to liyabi agun wada duma no ogpakased.”

⁵³ Pagkalius ni Jesus duon, to mgo Pariseo dow to mgo mastru to tinuuhan migsugud to pagsupak yagboy kandin. Kanunoy dan pigpangusip-usip si Jesus

⁵⁴ agun mabitik sikandin ko masajop to tabak din.

12

Wada Inghobong no Kona Ogkamaanan (Mateo 10:26-27)

¹ Duon to sikan no panahon, mighagudhud duon ki Jesus to linibu no kaotawan no migdadasok hangtod no ogkangkagiok-giokan to duma dan. Iyan una no pig-ikagihan ni Jesus to mgo inanad din. Kagi din, “Likaji now to patubu to mgo Pariseo, no ko ita pa, sikan pagpamatitinoon dan.

² Di og-abut da to panahon no ogkaukisan to tinakyuban, aw ogkabutwa to inghobong.

³ To diya pigpang-ikagi now no wada katagahi, ogkatagahan da diya to kayugajan. To diya inghagas now duon to bayoy now igkabandilyu on.

*Kona Kow Ogkahaedok
(Mateo 10:28-31)*

⁴ “Mgo hinilabi ku, paminogi now seini. Kona kow ogkahaedok to otow no oghimatoy iyu, su iyan da ogkahimatajan dan to yawa now. Di konad sikandan ogpakaamonu iyu.

⁵ Iyan nasi mahaedokan now to Diyus, su ko sikandin to muhimatoy iyu, meyduon isab katon-god din to pagbegbog iyu diya to impernu.

⁶ “Di domdoma no ogbantajan kow to Diyus. Su inggad to maja no kona da ogkaman-u ko bolihon, wada inggad sobuuk kandan no ogkalingawan to Diyus.

⁷ Kaling kona kow ogkahaedok su ngani sikan mgo manuk-manuk ogbantajan din, sikiyu on man to kona din bantajan! Ngani man to bubue now di tibo din nabilang.

To Pag-angkon ki Cristo duon to Atubangan to mgo Otow

(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ “Ligdongi now seini. Inggad hintawa no og-angkon kanay duon to atubangan to mgo otow, siak no Anak to Otow og-angkon isab kandin duon to atubangan to mgo anghil to Diyus.

⁹ Di ko ilidung a to otow duon to atubangan to mgo otow, iglidung ku isab sikandin duon to atubangan to mgo anghil to Diyus.

¹⁰ Inggad hintawa no ogpasipaya kanay no Anak to Otow ogkapasaylu da, di to otow no ogpasipaya to Ispiritu Santu kona yagboy ogkapasaylu.

¹¹ “Na, ko paatubangon kow to mgo panguyu to simbahan ubin to mgo upisyalis to gubernu su

mgo sakup ku sikiyu, kona kow ogkalimuut to og-ikagihon now.

¹² Su duon to sikan no panahon, to Ispiritu Santu iyan og-anad iyu to og-ikagihon now.”

To Linangog no Hona-hona to Sapihan no Otow

¹³ Na, mey otow duon no mig-ikagi ki Jesus, “Sir, sugu-a to suun ku no bahinan a din to mgo kabilin to amoy noy.”

¹⁴ Di si Jesus mig-ikagi kandin, “Eh, wada kay migbogoy kanay to katongod to paghusoy iyu dow to pagbahin to mgo katigajunan now. Kona no sikan to ing-andini ku.”

¹⁵ Dajun ikagihi ni Jesus to mgo otow, “Bantoy kow no kona kow oghinakog, su to matuud no kinabuhi kona ogkakitaan duon to mgo katigajunan, inggad man-u to pagkadatu to otow.”

¹⁶ Dajun sikandan ikagihi ni Jesus to pananglitang, “Meyduon sapihan no otow no pig-abutan to mgo tanom.

¹⁷ Mighona-hona sikandin, ‘Og-amonuhon kud man buwa seini mgo abut ku no kona ogkaigu kani to mgo kamalig ku?’

¹⁸ Na, kagi din, ‘ogwasahon ku sikan tibo aw oghinang a to mangkayow-ag agun tibo ogpakased to mgo abut ku hasta to duma no mgo katigajunan ku.

¹⁹ Na, tapus maani to mgo tanom ku, ogpahayahay ad su seini no abut ku kona ogkaimot inggad pila pad no tuig. Iyan da oghinangon ku to ogkoon dow og-inom aw ogkinalipay.’

²⁰ Di to Diyus mig-ikagi kandin, ‘Sikuna no yangog, kuntoon yagboy no kadukiloman oghawion

ku to kinabuhi nu. Na, yain on to ogpanag-iyá to sikan ing-andam nu ikow.’

²¹ Angod to sikan to ogkadeygan to otow no oghimun to katigajunan dini to kalibutan di wada bayos no ogkadawat din no ogkapuun to Diyus.”

Saligi to Diyus
(Mateo 6:25-34)

²² Dajun ikagihi ni Jesus to mgo inanad din, “Kaling paminogi now seini. Kona kow ogkalimuut to ogkoonon dow ogkaboon now no ogkinahangyanon to seini kinabuhi.

²³ Su to kinabuhi ta yabow pad duon to pagkoon, aw to yawa ta yabow pad to kabo.

²⁴ Hona-honaa to mgo manuk-manuk no kona og-odok aw kona isab og-ani. Wada tambubung dan. Di to Diyus iyan ogtubung kandan. Na, sikiyu pad man to kona din atimanon no yabow pad to mgo manuk-manuk!

²⁵ Hintawa man iyu to ogpakasugpat to kinabuhi din inggad majopot da pinaagi to pagkalimuut?

²⁶ Na, su kona kow man ogpakahimu to angod da to sikan no kaintok pinaagi to pagkalimuut, wada pues to pagkalimuut bahin to inggad nokoy no prublima now.

²⁷ “Hona-honaa now isab to mgo buyak no puli oggiti. Kona sikan ogkaunag to pagtrabahu aw kona isab oghabey to mgo panapton. Di seini da. Inggad si Hari Solomon to diya una no yagboy sapian, wada kabo din no ogpakaangod to kadojow to sikan mgo buyak.

²⁸ Na, ko maangod to sikan to pagpabuyak to Diyus to mgo bagnet no madali da ogyanos aw ogkatutung, sikiyu pad man to kona din kaboan no yabow pad to mgo bagnet! Pagkaintok to pagsalig now to Diyus!

²⁹ Kona kow isab ogkalimuut to ogkakoon dow ogkainom now,

³⁰ su to Diyus no Amoy now diya to yangit namaan to pigkinahangyan now. Iyan da ogkalimuut to sikan to diya mgo otow no wada Diyus.

³¹ Di sikiyu, unaha pahari-a to Diyus to kinabuhi now, na, igbogoy din iyu to ogkinahangyanon now.

³² “Kaling sikiyu no mgo binantajan ku, kona kow ogkahaedok inggad pipilahon kow da, su to Diyus no Amoy now ogkalipay to pagbogoy iyu to katongod to pagmandu duon to sikan ogharian din.

³³ Baligja kow to katigajunan now, aw bogaji to diya ogkangkalisod-lisod. Na, meyduon bayos now diya to yangit no kona ogkagawang, su wada kawatan dow mangotkotay diya.

³⁴ Su inggad andei ibotang to kadatu now, dini to pasak ko diya to yangit, diya isab to ginhawa now.

Kinahangyan Maandam to Sakup ni Jesus

³⁵ “Iyan podom maangodan now to mgo suguonon no andam on to paglihok. Nakapangabo on aw masiga to mgo soga dan

³⁶ su ogtatagad to agayon dan no ogkapuun diya to kumbitihan. Pagtawag din, alistu sikandan no og-abri to pertahan aw paseda sikandin.

³⁷⁻³⁸ Madojow to diya alistu no mgo suguonon no ogkaabutan to agayon no mgo alistu, yabi ko matayod on to kadukiloman ubin kaadlawon on. Su sikan on agayon to ogsul-ub to kabo no kaning suguonon aw padungaa sikandan duon to koonanan aw honati to pagkoon.

³⁹ Aw pananglit meyduon tag-bayoy no ogkamaan dow nokoy urasa to igtidow to kawatan, ogpak bantoy sikandin agun kona makawat to mgo katigajunan din.

⁴⁰ Kaling mangandam kow isab su siak no Anak to Otow, ogpauli a to panahon no kona now ogkatagahan.”

To Suguonon no Ogkasaligan

(Mateo 24:45-51)

⁴¹ Dajun pangusip si Pedro, “Ginuu, hintawa man to pig-ikagihan nu to sikan no pananglitan, sikami ko tibo seini nahimun kani?”

⁴² Migtabak to Ginuu, “To suguonon no matinu-manon dow ogkasaligan iyan ogsaligan to agayon to pagdumaya to panimayoy din ko mey panow din. Sikandin to ogbahin-bahin to pagkoon to angod din no mgo suguonon.

⁴³ Ko matuman to sikan suguonon to insugukandin, ogtukhow sikandin ko makauli to agayon din,

⁴⁴ su ogkabogajan to katongod to pagdumaya to tibo katigajunan.

⁴⁵ Di ko madoot sikan suguonon, ogpakailing sikandin, ‘Mayugoy pad buwa ogpakauli to kani agayon ku.’ Dajun din ogpanaeposon to angod din no suguonon no mgo yukos dow bohi. Iyan da hinang din to ogkoon dow ogtinghingow.

⁴⁶ Na, puli ogpakatokow ogtidow sikan agayon aw ogpahamtangan sikan suguonon to wada ogpakaangod to kabog-at no kastigu. Dajun sikandin ogpaagpoton to sikan wada pamanuu to Diyus diya to banwa no wada pagkatapus to pag-antus.

⁴⁷ “Ko meyduon suguonon no namaan to sugu to agayon din di puli ogpalingog-lingog, mabog-at to kastigu no igpahamtang kandin.

⁴⁸ Di to suguonon no wada kamaan to sugu to agayon din aw nakasae to wada din tuuda, maagkap da to kastigu no igpahamtang kandin. To otow no nabogajan to madogi, madogi isab to ogsukuton kandin, aw to otow no pigsaligan to maaslag* no katongdanan, maaslag isab to ogsukuton kandin.

Si Jesus to Hinongdan to Pagkabahin-bahin to mgo Otow

(Mateo 10:34-36)

⁴⁹ “Mig-andini a su ogsangabon ku seini kalibutan. Gustu ku podom no masangab on.

⁵⁰ Di meyduon pad antusonon ku, aw kona a ogkahimotang kotob no kona pad matuman sikan.

⁵¹ Basi ko mighona-hona kow no iyan ing-andini ku to kalibutan agun ogdojow to rilasyun to mgo otow. Kona. Iyan nasi ing-andini ku agun ogkasuwoy sikandan, su meyduon ogtuu kanay, meyduon isab kona.

⁵² Sugud kuntoon, ogkabahin-bahin to pamilya.

⁵³ Su inggad man ngani mgo ginikanaan dow mgo anak ogkasinupakay hasta isab to patae-ugangan.”

* **12:48** To Surigao no Minanubu: *madogi*

To Pagkiyaya to Panahon
(Mateo 16:2-3)

⁵⁴ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi to mgo otow, “Ko ogkita kow no ogkikibey diya to sayopan, dajun kow og-iling, ‘Og-udan kay gaja.’ Na, og-udan iyan.

⁵⁵ Kani isab to seini banwa ta, ko oghodos to kaemag likat to baebagan, og-iling kow, ‘Og-guyabung kay.’ Na, ogguyabung iyan.

⁵⁶ Kunungkun ogkangkamaan! Ogpakasabut kow to kadodoyog to panahon, di kona kow og-pakasabut dow nokoy to ogkahitabu kuntoon.

To Pagpaghusoy to Kuntra
(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ “Nokoy no kona kow man ogpakahona-hona dow nokoy to madojow no oghinangon?

⁵⁸ Ko pananglitan iriklamu ka to songo otow, kona kow pad ogtidow diya to husajan, pag-uli kad kandin. Su ko kona kow mahiuli, basi paatubangon ka to huwis aw idata ka diya to pulis agun prisuhon.

⁵⁹ Na, kona ka ogpakayuwat kotob no mabajadan nu to tibo ogpabajadan ikow.”

13

To Pagtalikud to mgo Sae

¹ To diya no panahon, mey mgo otow no mig-anduon ki Jesus. Pignangonan dan sikandin no meyduon pigpahimatajan ni Gubernadur Pilato no mgo taga-Galilea no muhalad sikandan to og-tutungon no mananap diya to Diyus.

² Pagdinog ni Jesus to sikan, kagi din, “Mighona-hona kow buwa no iyan impanghimataji to sikan mgo otow su yabow sikandan no makasasaya kay to duma no mgo taga-Galilea?

³ Kona gajod! Ligdongi now seini. Ko kona kow musosey aw kona now talikudan to mgo sae now, alaot kow isab su ogkastiguhon kow to Diyus.

⁴ Nakadinog kow isab to diya sampuyu-tagwayu no mgo otow no nangkamatoy su natuadan to turi diya to Siloe. Mighona-hona kow buwa no yabow pad sikandan no makasasaya kay to duma no mgo taga-Jerusalem?

⁵ Kona gajod! Paminogi now seini. Ko kona kow musosey aw kona now talikudan to mgo sae now, alaot kow isab su ogkastiguhon kow to Diyus.”

To Kaju no Wada Bogas

⁶ Dajun ikagi si Jesus to pananglitan, “Meyduon otow no migtanom to kaju no igera duon to uma din. Pagtulin on to sikan, mig-andiya sikan otow su oggunu podom to bogas, di wada nakitaan din. Pigpinaulian din to pag-aha, di wada gihapun bogas.

⁷ Hangtod no songo aedow, pig-ikagihan din sikan saup din, ‘Tatoyu on no tuig to pag-inandini ku su mig-iman a no migbogas on sikan igera, di wada gihapun. Na, gobaa su wada pues. Binuli on ogkauyakan sikan pasak no nabotangan.’

⁸ Di sikan saup mig-ikagi, ‘Sir, pakamonangi naa sei sed to songo tuig. Ogbongkagon ku pad to pasak duon to nakalibong to kapun-an aw dupuka dow og-abunuhan ku pad.

⁹ Madojow ko mubogas to suja ogsunu no tuig, di ko kona, oggobaon kud on.' ”

To Pagdojow ni Jesus to Bohi no Nabugkung

¹⁰ Songo Aedow no Tigpahuway, nang-anad si Jesus duon to songo simbahan to mgo Hibu.

¹¹ Na, mey bohi duon no nabugkung su pigsamuk to madoot no ispiritu. Sampuyu on tag-wayu no tuig to pagkabugkung din, aw konad sikandin ogpakapatul-id, inggad maintok da.

¹² Pagkita ni Jesus kandin, pig-ikagihan din, “Manay, andini ka kanay.” Pagkadani din, mig-iling si Jesus, “Naulian kad on.”

¹³ Dajun din dampaa sikan bohi, aw duon-dajun nakatindog sikandin no matul-id on, aw sajaa din to Diyus.

¹⁴ Di hilabi naboyu to panguyu to sikan simbahan su pigdojow ni Jesus sikan bohi duon to Aedow no Tigpahuway. Kaling pig-ikagihan din to mgo otow duon, “Meyduon onom no aedow kada simana no intugut ita to pagtrabahu. Na, ko gustu now no maulian kow, andini kow to sikan no mgo aedow, kona no duon to Aedow no Tigpahuway.”

¹⁵ Dajun sikandin ikagihi to Ginuu, “Kunungkun matinumanon to tinuuhan! Na sikiyu, wada kow yapas to Aedow no Tigpahuway? Su oghubadon now man ngani to hikot to buhi now duon to Aedow no Tigpahuway aw painoma diya to wohig.

¹⁶ Iyan pad man kona hubadan kuntoon no Aedow no Tigpahuway seini bohi no kaliwat ni Abraham no kibali piggapus ni Satanas sed on to sampuyu-tag-wayu no tuig!”

17 Pagdinog to mgo kuntra ni Jesus to sikan pig-ikagi din, hilabi sikandan nasikow. Di to kahaninan no nahimun duon migtukhow tongod to mangkadojow no pinanghinang ni Jesus.

*To Pananglitan to Kinaintokan no Binhi
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)*

18 Pig-ikagihan isab ni Jesus sikan mgo otow, “Nokoy man to ogkaangodan to pag-uswag to sikan ogharian to Diyus?”

19 Ogkaangod sikan to maintok hilabi no binhi no igtanom to otow diya to uma. Paggiti to sikan, ogtulin hangtod no ogpakaangod to katikang to kaju, aw to mgo sanga ogkahapunan to mgo manuk-manuk.”

To Pananglitan to Patubu to Pan

20 Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “Nokoy pad man to ogkaangodan to pag-uswag to sikan ogharian to Diyus?”

21 Ogkaangod sikan to patubu no insakot to bohi duon to madogi no arina, aw migtubu sikan tibo minasa.”

To mgo Otow no Kona Ogpakased to Gingharian to Diyus

(Mateo 7:13-14,21-23)

22 Migpadajun si Jesus to pagpanow padeg diya to siyudad to Jerusalem. Duon to kayunsudan dow kabaryuhan no ogkabajaan din, ogpanghapit-hapit sikandin su ogpang-anad to mgo otow.

23 Meyduon otow no nangusip ki Jesus, “Sir, nokoy man, matagsa da to mgo otow no ogkayuwas?”

Migtabak si Jesus,

²⁴⁻²⁵ “To gingharian to Diyus ogkaangod to bayoy no malig-ot to pertahan. Paningkamot kow no wada pagyangan to pagsed agun masakup kow duon. Su og-abut to aedow no ogsirahan to Diyus sikan bayoy din. Kayugajan mahan-in to ogsed podom, di konad ogpasedon. Ko kona kow makased duon, ogpakatitindog kow diya to yuwas aw panabi, ‘Sir, sadangay abrihi koy.’ Di iyan da igtabak iyu to sikan tag-bayoy, ‘Eh, wada yabot ku iyu.’

²⁶ Dajun kow ogpakausip, ‘Kona ka ogkadomdom no migpagsayu koy man ikow to pagkoon dow to pag-inom? Pigpang-anad koy nu isab diya to banwa noy.’

²⁷ Di sikan tag-bayoy ogtabak gihapun, ‘Wada yagboy yabot ku iyu. Hala, yaguy kow kani, sikiyu no madoot to mgo hinang.’

²⁸ Na, ko muabut sikan no panahon, ogpakadegmatoy kow aw ogpangagot to ngipon now. Su ogkitaon now to diya mgo minuna now no si Abraham, si Isaac, dow si Jacob no diyad on to gingharian to Diyus yakip to tibo mgo otow no kibali ba-ba to Diyus to diya una. Di kona kow ogpakaagpot kandan.

²⁹ Meyduon isab kona no mgo Hibu no ogka-puun diya to yain-yain no mgo banwa kani to babow to kalibutan no ogpagsayu to bangkiti duon to gingharian to Diyus.

³⁰ Meyduon mgo mapaobsanon no iyan nasi ogpayabawon to sikan no panahon. Meyduon isab mgo otow no yabow kuntoon no ogkaobos.”

To Pagmey-og ni Jesus tongod to mgo Taga-Jerusalem

(Mateo 23:37-39)

³¹ To diya no panahon, meyduon mgo Pariseo no mig-anduon ki Jesus aw ikagi, “Yaguy ka kani su ogpahimatajan ka ni Gubernadur Herodes.”

³² Pig-ikagihan sikandan ni Jesus, “Andiya kow to sikan malditu no otow aw nangoni no meyduon pad oghinangon ku kani. Ogpangabug a pad to mangkadoot no ispiritu aw ogpandojawon ku pad to mgo masakiton, di kona da ogkayugoy su madani on ogkatapus seini hinang ku.

³³ Di kinahangyan no ogpadajun a kotob no makatidow a diya to siyudad to Jerusalem, su to otow no kibali ba-ba to Diyus diya da oghimatajan.

³⁴ “Ay, sikiyu no taga-Jerusalem! Ogpanghimatajan now to kibali mgo ba-ba to Diyus. Ogbatuhon now to ogpaandinihon din iyu kotob no mangkamatoy. Kona no kapila ku da podom sikiyu oghagokonon angod to mangunsuy no oghimun to mgo unsuy din su ogyokboan, di mig-ojow kow.

³⁵ Kaling og-ojowan kow to Diyus. Su ognangonan ku sikiyu no ko malius ad, kona a now on og-isabon ogkitaon kotob to aedow no ogpakailing kow, ‘Sajaon ta seini pigpaandini to Ginuu no Diyus.’”

14

To Pagdojow ni Jesus to Otow no Nanghopong

¹ Songo Aedow no Tigpahuway, pig-imbita si Jesus to songo inila no Pariseo to pagkoon diya to bayoy din. Pagtidow ni Jesus, sikan Pariseo dow mgo duma din naniid yagboy kandin

² su mey otow duon no nanghopong.

³ Pig-usip ni Jesus sikan mgo Pariseo dow mgo mastru to tinuuhan, “Ojow pa to balaod to tinuuhan ta, ogpakasae ki buwa ko mey otow no maulian ta to sakit duon to Aedow no Tigpahuway?”

⁴ Di nakapapahonok puli sikandan. Dajun dawata ni Jesus sikan masakiton aw naulian. Dajun din paulia.

⁵ Pig-usip on isab sikandan ni Jesus, “Ko meyduon anak ubin baka now no mauyug duon to yugi* duon to Aedow no Tigpahuway, kona now dajun ogbatunon?”

⁶ Di wada ingkatabak dan.

To Madojow no Pamatasan diya to Kumbitihan

⁷ No duon pad si Jesus to sikan bangkiti, napaniidan din no namili to mgo imbitadu to madojow no mgo ingkudanan no ing-andam to mgo inila. Kaling pigsambagan din sikandan,

⁸ “Ko imbitahon ka to kumbitihan, kona ka ogangkon to ingkudanan no ing-andam to mgo inila su unu ko meyduon otow no yabow pad ikow no pig-imbita.

⁹ Su ko kitaon to tag-iyia to kumbitihan no iyan pig-angkon nu to ingkudanan no ing-andam to inila, ogduguk sikandin aw ikagihi ka, ‘Yagi, seini to paingkuda kani.’ Hilabi ka ogkasikow su duon

* **14:5** To Surigao no Minanubu: *yungag*

kad on ogpakaingkud to kinakilidan no ingkudanan.

¹⁰ Kaling ko imbitahon ka diya to kumbitihan, madojow ko iyan pilion nu to kinakilidan no ingkudanan. Su ko kitaon to tag-iya no duon ka, og-ikagihan ka din, ‘Yagi, dini ka. Kani ka ingkud to seini madojow no ingkudanan.’ Na ogkapsidonggan ka duon to atubangan to tibo no nahimun.

¹¹ Su to otow no ogpayabow nasi igpaobos, di to ogpaobos nasi ogpayabawon.”

¹² Dajun ikagihi ni Jesus sikan mig-imbitha kandin, “Ko meyduon og-imbithahon nu to pagkoon, kona no iyan og-imbithahon to mgo amigu nu, kasuunan nu dow sapian no mgo sumbayoy nu, su ogpakabayos sikandan ikow.

¹³ Di ko ogpakoon ka, iyan imbitaha to mgo pubri, mgo pupue, mgo piang, mgo buta dow duma no mgo aju-aju.†

¹⁴ Ko sikan to hinangon nu, igkadojow nu su inggad kona sikandan makabayos ikow, to Diyus iyan ogbayos ikow ko banhawon din on to mgo sakup din.”

*To Pananglitan to Bangkiti
(Mateo 22:1-14)*

¹⁵ Songo otow no migpagsayu kandan no migdinog to kagi ni Jesus nakailing, “Pagkadojow to mgo otow no ogpakaagpot to bangkiti duon to gingharian to Diyus!”

† **14:13** To Surigao no Minanubu: *ay-aju*

16 Di pig-ikagihan sikandin ni Jesus, “Igpangan-glit ku to otow no mig-andam to bangkiti, aw mahan-in hilabi to inimbita din.

17 Anoy man no mig-abut on to aedow to bangk-iti, pigsugu din to suguonon din to pagsuna to mgo inimbita din.

18 Di sikan mgo inimbita migbalibad tibo. Sikan una mig-ikagi, ‘Bag-u a pad makaboli to pasak. Kinahangyan og-andiya a su og-ahaon ku. Ipamuju a nu to pasaylu to sikan mig-imbita kanay.’

19 Sikan ikaduwa mig-iling, ‘Bag-u a pad makaboli to sampuyu no buuk no baka, kaling ig-anti ku igdaru. Ipamuju a nu to pasaylu to sikan mig-imbita kanay.’

20 Meyduon isab mig-iling, ‘Kona a ogpakaagpot su bag-u a pad kaminyo.’

21 No mayogob on to sikan suguonon to pagpangsuna, mig-uli sikandin diya to agayon din aw nangoni to nadeygan to pagsuna din. Hilabi naboyu sikan agayon, kaling pig-isab din pigsugu sikan suguonon din, ‘Dali ka, pamanghaa duon to tibuuk yunsud, inggad diya to kakilidan, aw daeha dini to mgo pubri, mgo pupue, mgo buta dow mgo piang.’

22 Dajun panow sikan suguonon aw tumana to sugu to agayon din. Pagpauli din, mig-ikagi sikandin, ‘Agayon, natuman kud to sugu nu, di mahan-in pad to bakanti kani to bayoy nu.’

23 Kagi to sikan agayon, ‘Panow ka diya to kadayanan dow mgo kasuyukan aw pamanghaa to duma no mgo otow. Pogosa sikandan to pagandini agun maponu seini bayoy ku.

24 Di sikan mgo otow no una no pig-imbita ku,

wada inggad sobuuk no ogpakahilamit to seini bangkiti ku.’ ”

*To Hogot no Pagpasakup ki Jesus
(Mateo 10:37-39)*

²⁵ Migpanow si Jesus no pigdumahan to mahan-in no mgo otow. Duon to dayan, pig-atubang din sikandan aw ikagihi,

²⁶ “To kinabuhi to otow no ogpasakup kanay kona no mahaewoy. Kinahangyan to gugma din kanay ogyabow pad duon to paghigugma din to amoy dow inoy din, asawa dow mgo anak din hasta to mgo kasuunan din, aw inggad pad to kaulingon din no kinabuhi. Ko kona din matuman sikan, kona sikandin ogkatawag no inanad ku.

²⁷ To otow no kona ogtiang to krus[‡] din aw unung kanay kona ogkahinang no inanad ku.

²⁸ “Sikan ogsunud kanay, unahon din honahonaon to mgo kalisod no ogkabajaan din. Igpanglit ku to otow no oghinang to mayow-ag no bayoy. Kona pad ogsugud, og-unahon din og-ongod-ongodon to ogkagastu no saepi agun maaha din dow meyduon igu no saepi din to pagtapus to bayoy.

²⁹ Su ko ginona malibuuk to bayoy aw ogkaimot on to saepi din, ogngingisihan sikandin to mgo yumayaboy.

³⁰ Og-iling sikandan, ‘Ogpatugu oghinang to bayoy no kona ogkatapus!’

³¹ “Angod isab to hari no ogpaggera to yain no hari. Ko panglit sampuyu no libu to sundayu

[‡] **14:27** Sikan kagi no *tiang to krus* iyan igpasabut to pagtuman to sugu ni Jesus inggad nokoy to madeygan.

din, kinahangyan unahon din hona-honaon dow ogkagomos-gomoson dan sikan kaewaan no libu no sundayu to sikan kuntra din.

³² Ko mahona-honaan din no kona sikandin ogpakadaog, meyduon ogsuguon din to pagpaghu-soy ko madiyu pad sikan kuntra.

³³ Sikiyu isab,” kagi ni Jesus, “kinahangyan unahon now hona-honaon dow og-unung kow kanay, su iyan da angay no ogkatawag no inanad ku to otow no wada og-oyogon no inggad nokoy no katigajunan.”

*To Asin no Wadad Pues
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)*

³⁴ Impag-angod ni Jesus to mgo sakup din to asin. Kagi din, “Madojow to asin. Di ko pananglit mutab-as on sikan, og-amonuhon to pagpabalik to lami?

³⁵ Wadad pues, inggad i-abunu to pasak. Puli on igtimbog. Na, sikiyu no ogpakadinog to seini, ibotang yagboy duon to ginhawa now.”

15

*To Pananglitan to Nayagak no Karneru
(Mateo 18:12-14)*

¹ Nahimun duon ki Jesus to mgo magsukutay to buhis dow duma no mgo makasasaya su ogpaminog to pagpang-anad din.

² Di pigbagutbut si Jesus to mgo Pariseo dow mgo mastru to tinuuhan. Kagi dan, “Sikan no otawa ogpagduma to mgo makasasaya aw ogpagsayu kandan to pagkoon.”

³ Pagkadinog ni Jesus to sikan pig-ikagi dan, mig-iling sikandin,

⁴ “Pananglit sobuuk iyu meyduon songo gatus no karneru duon to sabsabanan aw kayagak to sobuuk, og-amonu man sikan tag-iyá? Ogojowan din sikan kasiaman-mey-siam duon to sabsabanan su ogpamanghaon din sikan sobuuk no nayagak kotob no makitaan.

⁵ Na, ko makitaan din on, hilabi sikandin ogkalipay. Ogdawaton din sikan dow tianga aw uli.

⁶ Pagtidow din diya to bayoy, ogsabihon din to mgo yagi dow sumbayoy din, ‘Dini kow, ogkinalipay kinow su nakitaan kud seini karneru ku no nayagak.’

⁷ Na,” kagi ni Jesus, “ko meyduon isab makasasaya no ogsosey dow ogtalikud to mgo sae din, aw iyan on atubangon to Diyus, yabow to kalipay diya to yangit tongod kandin kay to diya kasiaman-mey-siam no nailing to boot dan no matarong on sikandan.

To Pananglitan to Nayagak no Saepi

⁸ “Meyduon pad pananglitan ku,” kagi ni Jesus. “Meyduon bohi no mighipid to sampuyu no buuk no saepi no inoyog din. Ko mayagakan sikan to sobuuk, nokoy man to oghinangon din? Ogsoga sikandin aw ogsilhigan to bayoy din dow pak pamanghaa kotob no makitaan.

⁹ Na, ko makitaan din on, ogsabihon din to mgo ajo din dow sumbayoy, ‘Dini kow. Ogekinalipay kinow su nakitaan kud seini saepi ku no nayagak.’

¹⁰ Na,” kagi ni Jesus, “ogkinalipay isab to mgo anghil to Diyus ko meyduon makasasaya no og-

sosey dow ogtalikud to mgo sae din aw atubangad to Diyus.”

To Pananglitan to Anak no Matinumanon to Gustu

¹¹ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi to yain no pananglitan, “Meyduon otow no daduwa to anak no yukos.

¹² Sikan hadi mig-ikagi, ‘Itay, ibogoy on kanay kuntoon to kabilin ku to seini katigajunan nu.’ Dajun bahina to sikan amoy to katigajunan din aw ibogoy to bahin to kada sobuuk to sikan daduwa no ka anak din.

¹³ Wada kayugoy, imbaligja to sikan hadi to kabahinan din aw panow diya to madiyu no banwa aw uyak-uyaki sikan saepi din to wada pues no pagkinabuhi.

¹⁴ Anoy man no naimot on to saepi din, nakatapu sikan to makalilisang no bontas duon to sikan no banwa, aw hilabi sikandin nalisod-lisod.

¹⁵ Nokoy to pighinang din, mig-andiya sikandin to songo otow no taga-duon aw nakatrabahu no magbohugay to mgo babuy diya to uma.

¹⁶ Tongod to hilabi no kabontas, ogkoon on podom sikandin to sikan bogas to kaju no bobohug to babuy, di wada migbogoy kandin to inggad maintok no ogkakoon.

¹⁷ To katapusan, nakahona-hona sikandin to madojow. Nailing to ginhawa din, ‘Diya to amoy ku, inggad to mgo sinuhuyan ogpanubra to pagkoon, di siakon kani, madani ad ogkamatoy to bontas.

18 Iyan da madojow ko og-uli a diya to amoy ku aw ikagihi, “Itay, nakasae a yagboy to Diyus hasta ikow.

19 Kona ad no angay ogtawagon no anak nu. Isipa ad puli no sobuuk to sikan mgo sinuhuyan nu.” ’

20 “Dajun sikandin uli diya to amoy din. Madiyu pad sikan anak, pigkita on to amoy din aw pigkae-atan sikandin. Miglinaguy sikan amoy aw tag-buha sikan anak din dow gogoya aw panghadoki.

21 ‘Itay,’ kagi to sikan anak, ‘nakasae a yagboy to Diyus hasta ikow. Kona ad no angay ogtawagon no anak nu.’

22 Di wadad sikandin makapadajun to pag-ikagi su pigtawag to amoy din to mgo suguonon aw sugu-a, ‘Dali kow, daeha dini to pinakamadojow no kabo aw kabo-i now sikandin. Singsingi now aw sapatusi.

23 Tapus to sikan, puduta now to duon pinataba no nati no baka aw matansaha. Ogkoon kinow dow ogkinalipay

24 su angod to patoy on seini anak ku, di nabuhi da. Angod sikandin to nayagak, di nakitaan da.’ Duon migsugud sikandan to pagkinalipay.

25 “Na, sikan kakoy diya pad to uma no makati-dow sikan hadi din. No pagpadodoyog din on duon to bayoy, iyan pigdinog din to sunata dow sinajawon to mgo otow.

26 Pigtawag din to sobuuk no suguonon to amoy din aw usipa, ‘Nokoy man to duon?’

27 Migtabak sikan suguonon, ‘Nakauli on to hadi nu no wada naamonuhan. Kaling migpamatansa to amoy nu to sikan pinataba no nati.’

²⁸ Hilabi naboyu sikan kakoy, kaling wada sikandin sed. Dajun yuwas sikan amoy aw ajum-ajuma* sikan anak din.

²⁹ Di sikan kakoy mig-ikagi, 'Oho, sed to mahan-in on no katuigan, angod a to udipon no mig-atiman to katigajunan nu. Wada pigbalibad ku no inggad sobuuk no sugu nu. Di wada disti imbogoy nu kanay inggad sobuuk da no kanding agun makakinalipay a dow to mgo yagi ku.

³⁰ Di pagkauli to sikan anak nu no mig-uyak-uyak to mgo katigajunan nu tongod to pagpamuring din, pigpamatansahan nu sikandin to pinataba no nati.'

³¹ Di sikan amoy mig-iling, 'Utu, duma ku sikuna kanunoy, aw to tibo mgo katigajunan ku, sikuna to tag-iya.

³² Di angay no ogkinalipay ki kuntoon su angod to namatoy sikan hadi nu, di nabuhi da. Angod sikandin to nayagak, di nakitaan da.' "

16

To Pananglitan to Sapiian no Otow dow to Sinaligan Din

¹ Kagi ni Jesus to mgo inanad din, "Igpananglit ku to sapiian no otow dow to sinaligan din. Meyduon nakanangon to sikan sapiian no pig-uyak-uyakan to saepi din to sikan sinaligan din.

² Kaling pigtawag din sikan sinaligan aw ikagihi, 'Nakadinog a no pig-uyak-uyakan nu to saepi ku. Na, ibogoy on kanay to mgo listahan

* 15:28 Ubin *aju-ajua*

to pagdumaya nu su oggawangan kud sikuna to katongdanan.’

³ Ginhawa to sikan sinaligan, ‘Og-amonu ad man kuntoon no ogkagawangan ad on to trabahu? Wada a kaanad to mabog-at no trabahu, aw ogkasikow a ogpalimus.

⁴ Ah, seini to oghinangon ku agun meyduon da ogdawat kanay diya to bayoy dan ko wadad on trabahu ku.’

⁵ Dajun din tinagsabokaha to pagtawag to tibo namakautang to agayon din. Pig-usip din sikan una, ‘Pila man to nautang nu to agayon ku?’

⁶ Migtabak sikan otow, ‘Songo gatus no taru no yana.’ ‘Seini to risibu to utang nu,’ kagi to sikan sinaligan. ‘Inkud ka dajun, aw kalim-an da no taru to isuyat.’

⁷ Pig-usip din isab to yain no nakautang, ‘Pila man to nautang nu to agayon ku?’ Migtabak sikan otow, ‘Lima no gatus no saku no trigu.’ ‘Seini to risibu to utang nu,’ kagi to sikan sinaligan. ‘Upat da no gatus no saku to isuyat.’

⁸ “Pagkamaan to sikan agayon no natuntu sikandin, dajun nakailing, ‘Inggad pigtuntu ad to sikan no otawa, ogsajaon ku gihapun su ogkaamu ogpayusut. Nangandam sikandin to ogkabuhian din diya to umaabut no panahon.’ Su,” kagi ni Jesus, “to mgo otow no wada Diyus yabow pad no ogkaamu ogpadayan to kadojawan dan kay to mgo otow no sakup on to Diyus.

⁹ Kaling gastuha to saepi now to pagpamogaspogas to angod now no otow kuntoon, agun ko mamatoy kow on aw konad on ogpuyus to saepi

now, malipajon to pag-abi-abi iyu diya to ugpaanan no wada katapusan.

¹⁰ To otow no ogkasaligan to maintok ogkasaligan isab to madogi. Di to otow no kona ogkasaligan to maintok kona isab ogkasaligan to madogi.

¹¹ Kaling ko kona kow ogkasaligan to mgo katigajunan no kalibutanon, og-amonuhon isab to pagsalig iyu to kadatu diya to yangit?

¹² Aw ko kona kow ogkasaligan to katigajunan to duma, hintawa man to ogbogoy to kaugalingon now no katigajunan?

¹³ Wada otow no ogpakatuman to daduwa no ka agayon,” kagi ni Jesus. “Su ogkahitabu no sobuuk to ogpayabihon din, aw ogtamajon din sikan sobuuk. Angod isab to sikan, ko iyan pinakaagayon now to saepi, to Diyus kona now ogkaagayon. Su kona now ogkadongan to pagtuman to Diyus dow saepi.”

Bahin to Balaod to Diyus

(Mateo 5:31-32; Marcos 10:11-12)

¹⁴ Mey mgo Pariseo duon no naminog to kagi ni Jesus. Na, sikan no mgo otawa pakisaepi. Pagkadinog dan no nang-anad si Jesus bahin to saepi, pigngingisihan dan sikandin.

¹⁵ Di kagi ni Jesus, “Ogpamatarong-tarong kow duon to atubangan to mgo otow, di tibo da naamanan to Diyus to nakased to hona-hona now. Sikan igkasaja to mgo otow iyu, maligsom hilabi to pag-aha to Diyus.

¹⁶ “To diya una no wada pad si Juan, iyan inganad to mgo balaod no imbilin ni Moises dow to sinuyat to duma din no mgo kibali ba-ba to Diyus.

Na, pagtidow on ni Juan no Magbawtismuhay, ing-anad din on sikan Madojow no Nawnangonon bahin to paghari to Diyus. Aw kuntoon, ogdodongan to mgo otow to pagdagha agun makased duon.

¹⁷ Di inggad pad sikan on, kona ogkagawang to diya mgo balaod. Mahaewoy pad ogkagawang to yangit dow pasak, di wada yagboy ogkagawang duon to sikan no mgo balaod, inggad songo kudlit da.”

¹⁸ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “Ko meyduon otow no ogpagbiya* to asawa aw pangasawa to yain, kibali nakapanghonay sikandin. To otow isab no og-asawa to bohi no inojowan to bana, kibali nakapanghonay.”

Si Lazaro dow sikan Sapiian

¹⁹ Kagi isab ni Jesus, “Meyduon sapiian no otow no mahalon to mgo kabo aw hayahay to kabotang.

²⁰ Meyduon isab pubri no iyan ngadan si Lazaro no nalgub to ugud. Ogdinaehon sikandin duon to yawanganan to bayoy to sikan sapiian

²¹ su unu ko meyduon da mayuuy to pagbogoy kandin to inggad mgo timu da no ogkauyug duon to sayad to lamisa to sikan sapiian. Aw to mgo ugud din ogpandilaan to mgo idu.

²² “Anoy man no namatoy on sikan pubri, pigdaya to umagad din to mgo anghil diya to madojow no banwa no pigbotangan ki Abraham. Namatoy isab sikan sapiian aw iyobong.

²³ Di to umagad din diya makadeg to banwa to mgo makasasaya, aw makalilisang to pag-antus

* **16:18** Ubin *ogpagbuwag*

din. Pagyanghag din, pigkita din si Abraham diya to kadiyuan dow si Lazaro duon to takidingan din.

²⁴ “Dajun sikandin tawag ki Abraham, ‘Adoy apu Abraham, sadangay kae-ati a! Paandiniha si Lazaro agun patagduan din to wohig seini dila ku su makalilisang to pag-antus ku kani to seini kaeju.’

²⁵ Di migtabak si Abraham, ‘Domdoma no to diya buhi ka pad hayahay ka, di si Lazaro kanunoy mig-antus. Kuntoon, sikunad to og-antus aw sikandin on to hayahay.

²⁶ Wada pad yabot to sikan, meyduon madayom hilabi no anggob no mig-eyt ita agun wada ogpakaandian iyu likat dini kanami. Wada isab ogpakaandini no ogkapuun diyan iyu.’

²⁷ “ ‘Apu,’ kagi to sikan sapian, ‘ko ugaling sikan man, sadangay paandiyaa si Lazaro to bayoy to amoy ku

²⁸ su meyduon pad lima no mgo suun ku no yukos. Papatahani sikandan agun kona makaandini to seini makalilisang no banwa.’

²⁹ Kagi ni Abraham, ‘To mgo sinuyat ni Moises dow to duma no kibali ba-ba to Diyus kanunoy on pigbasa diya kandan. Sikan on to paminogan dan.’

³⁰ ‘Eh, apu Abraham,’ kagi to sikan sapian, ‘kona dan ogpaminogon sikan. Di ko maandiyaan to otow no ogkabanhaw, ogsosey sikandan aw ogtalikudan dan gajod to mgo sae dan.’

³¹ Kagi ni Abraham, ‘Ko kona sikandan maminog to kagi ni Moises dow to duma no kibali ba-ba to Diyus, kona isab sikandan ogkadaya, inggad pad andiyaan to otow no ogkabanhaw.’ ”

17

Bahin to Pagtintal

(Mateo 18:6-7,21-22; Marcos 9:42)

¹ Dajun ikagihi ni Jesus to mgo inanad din, “Kani to kalibutan kona ogkagawang to mgo pagtintal, di alaot sikan ogpamanintal.

² Tapat pad ko pigteybatuhan sikandan to tag-mae-gatung no galingan no batu aw ibegbog diya to dagat agun wada inggad sobuuk no obos no sakup ku no ogpakasae tongod kandan.

³ Kaling bantoy kow.

“Ko makasae to angod now no magtutuu, sapadi. Ko mamuju sikandin to pasaylu, pasayluha.

⁴ Inggad makasae sikandin iyu to kapitu sed to songo aedow aw kapitu isab mamuju to pasaylu, pasayluha sikandin.”

Bahin to Pagtuu

⁵ Dajun ikagi to mgo apustulis, “Ginuu, dugangi seini pagtuu noy su maintok da.”

⁶ Kagi ni Jesus, “Ko meyduon pagtuu now, inggad mae-binhi da to mustasa, ogpakasugu kow to suja kaju, ‘Kadutdut ka aw makatanom ka dutun to dagat.’ Na, ogsugut sikan iyu.”

To Katongdanan to Matinumanon no Suguonon

⁷ Kagi ni Jesus, “Pananglit sobuuk iyu meyduon suguonon no og-uli likat to uma no migdaru ubin migbantoy to mgo buhi, nokoy man to og-ikagihon nu kandin? Kona nu og-ikagihan to, ‘Yagi, ingkud ka aw una kad koon.’

⁸ Nasi no ogsugu ka, 'Ilis ka. Hikaja to paniha-pun ku aw atimana a no ogkoon. Papahudi kad to ikow.'

⁹ Su," kagi ni Jesus, "to suguonon no ogtuman to insugu kandin kona no angajan ogpasalamatan su katongdanan din man to pagtuman to sugu.

¹⁰ Sikiyu isab, tapus kow makatuman to sugu to Diyus, umiling kow, 'Kona koy no angajan ogsajaon su puli koy migtuman to katongdanan noy.' "

To Sampuyu no Pigpangsangla

¹¹ Migpadajun si Jesus to pagpanow pailing diya to siyudad to Jerusalem. Duon sikandin baja to pag-eytan to mgo prubinsya to Samaria dow Galilea.

¹² Pagtidow din duon to songo baryu, meyduon sampuyu no ka otow no pigsangla no migpadodoyog duon kandin. Tongod to sakit dan, wada sikandan padani ki Jesus.

¹³ Puli nanabi to maagbot, "Jesus, Agayon! Sadangay kae-ati koy!"

¹⁴ Pagkita ni Jesus kandan, pig-ikagihan din, "Na, andiya kow dajun to mgo magdudumaya to tinuuhan ta aw pahiling-hiling kow agun maki-taan dan no naulian kow on." Na, duon pad to pangindaenan, nangkaulian on sikandan.

¹⁵ Pag-aha to sikan sobuuk no naulian on sikandin, migpauli diya ki Jesus aw sajaa din to Diyus to maagbot.

¹⁶ Migyuhud sikandin duon to atubangan ni Jesus aw pasalamat. Kona sikandin no Hibru, taga-Samaria.

17 Kagi ni Jesus, “Sampuyu no ka otow to nangkaulian. Na, andeid man to diya siam?

18 Nokoy no iyan man nasi migpauli to pag-pasalamat to Diyus seini taga-Samaria?”

19 Dajun ikagihni ni Jesus sikan otow no naulian, “Na, tindog. Panow kad on. To pagtuu nu iyan nakadojow ikow.”

*To Pagsugud to Paghari to Diyus
(Mateo 24:23-28,37-41)*

20 Songo panahon, meyduon mgo Pariseo no nangusip ki Jesus dow kagan-u ogsugud to Diyus to paghari.”

Migtabak si Jesus, “Wada ogkitaon to otow no ogpakiyaya no ogsugud on to Diyus to paghari.

21 Wada isab ogpakailing to, ‘Oho, to gingharian kani da to seini!’ ubin, ‘Sujad on to gingharian to Diyus!’ Su mighari on sikandin dini iyu.”

22 Pig-ikagihan ni Jesus to mgo inanad din, “Meyduon da panahon no og-awoson now no siak no Anak to Otow ogpauli agun makakita kow inggad songo aedow da to paghari ku to tibuuk kalibutan, di kona pad.

23 Meyduon og-iling iyu, ‘Oho, suja da sikandin!’ ubin, ‘Seini da!’ di kona kow og-andiya.

24 Su siak no Anak to Otow, ko mupauli a dini to kalibutan ogkamaanan to tibo su ogkaangod to kilat no hinggawan ogkibyat aw ogkitaon diya to inggad andei.

25 Di kona pad ogkatuman sikan, kinahangyan mahan-in pad to ogkabajaan ku no mgo antu-sonon, aw og-ojowan a to mgo otow kuntoon.

26 “Ko mupauli ad no Anak to Otow, iyan ogkaangodan to diya panahon ni Noe.

27 Su iyan da nadomdoman to kaotawan to pagkoon, pag-inom dow pag-inasawahay kotob to aedow no migsed onsi Noe duon to sikan sakajan no og-ilingon to arka. Na, puli nakatokow migugub,* aw kangkatabug sikandan tibo.

28 Ko mupauli a, iyan isab ogkaangodan to diya panahon ni Lot, su iyan da nadomdoman to kaotawan to pagkoon dow pag-inom, pagpamoli dow pagpamaligja, pagpananom dow pagpanghinang to bayoy.

29 Di oompok pad ni Lot no muyuwas sikandin to siyudad to Sodoma, pigpaudan to Diyus to kaeju dow asupri likat to yangit aw puuha to mgo otow duon.

30 Na, ko siak no Anak to Otow mupauli dini to kalibutan, ogkaangod to diya no mgo panahon ni Noe dow ni Lot, su ogkatokawan to mgo otow.”

31 Migpadajun si Jesus to pagpang-anad, “Ko muabut sikan no panahon, to otow no diya to yuwas to bayoy din ajaw on ogpaulia to pagpudut to mgo botang din. To otow no diya to uma ajaw on isab ogpaulia to pagpudut to inggad nokoy da.

32 Domdoma now to nadeygan to diya asawa ni Lot.†

33 Su to otow no og-oyog to kinabuhi din kani to kalibutan, wada ogkaiman din no kinabuhi no

* **17:27** Ubin *migyonop* † **17:32** Ogkabasa seini duon to Genesis 19:1-29, yabi bersikulu 26. Miglingi to asawa ni Lot diya to Sodoma no naliusan din su nawili to katigajunan din. Nagawan-gan sikandin to ginhawa aw kahinang no asin.

wada katapusan. Di to otow no og-unung kanay inggad igkamatoy din nasi ogbogajan to kinabuhi.

³⁴ Ko muabut sikan no panahon, ogpagbugtion to tibo mgo otow su meyduon sakup ku, meyduon isab kona. Na, ko pananglitan meyduon daduwa no ka otow no oghuhulid to paglipodong, to sobuuk ogpuduton aw to sobuuk ogbilinon.

³⁵ Angod isab ko meyduon daduwa no ka bohi no ogbubulig to paggaling, to sobuuk ogpuduton aw to sobuuk ogbilinon.

³⁶ ‡

³⁷ To mgo inanad nangusip ki Jesus, “Agayon, andei man ogkahitabu sikan pighisgutan nu?”

Pigtabak sikandan ni Jesus pinaagi to pananglitan, “Inggad andei no meyduon patoy, diya isab ogkatap-ung to mgo uwak.”

18

To Pananglitan to Bayu dow to Huwis

¹ Pig-ikagihan ni Jesus to mgo inanad din to pananglitan su og-anadon din sikandan no kinahangyan to kanunoy no pag-ampu inggad kona dajun madawat to ogpamujuon.

² Kagi ni Jesus, “Duon to songo yunsud meyduon huwis no wada pagkahaedok to Diyus dow wada pagkae-at to angod din no otow.

³ Meyduon bohi no bayu duon to sikan no banwa no migbalik-balik duon to sikan huwis su

‡ **17:36** Bersikulu 36 ogkakitaan duon to duma no mgo sinuyat no Ginirigu. Pig-iling: *Ko meyduon isab daduwa no ka otow no ogpamantrabahu diya to uma, to sobuuk ogpuduton aw to sobuuk ogbilinon.*”

oghangyu no tabangan sikandin su pigdaog-daog to songo otow.

⁴ Di migmaojow sikan huwis to pagtabang kandin. Anoy man no nayugoy on to pagbalik-balik to sikan bayu, ginhawa to sikan huwis, 'Inggad wada pagkahaedok ku to Diyus aw wada pagkae-at ku to angod ku no mgo otow,

⁵ igtugut ku to hangyu to sikan bayu su pig-takahan ad to pagbalik-balik din to pagpatabang kanay.' ”

⁶ To Ginuu migpadajun to pag-ikagi, “Hona-honaa now to pighinang to sikan kona no matarong no huwis.

⁷ Su ko pigtabangan din sikan bayu, Diyus pad man to kona mutabang iyu no mgo inabin din no ogpatabang kandin aedow dow madukilom. Mighona-hona kow buwa no ogyangan to Diyus to pagtabang iyu?

⁸ Kona gajod. Ogbogajan kow din dajun to hustisya. Di diya to mahudi no mgo aedow, ko siak no Anak to Otow mupauli dini to pasak, indoy dow meyduon mgo otow no angod to sikan to pagtuu no kona ogtakahan to pag-ampu.”

To Pag-ampu to Pariseo dow to Magsukutay to Buhis

⁹ Pigpananglitanan isab ni Jesus to diya mgo otow no migtamay to duma su migsalig no ogkadawat sikandan to Diyus tongod to katarong dan.

¹⁰ Kagi din, “Meyduon daduwa no ka otow no mig-andiya to Bayoy to Diyus su og-ampu. To sobuuk Pariseo aw sikan sobuuk matuntuhon no magsukutay to buhis.

¹¹ Sikan Pariseo migtindog agun makitaan to mgo otow aw ampu to kaugalingon din, ‘Ogpasalamat a ikow, Diyus ku, su kona a no angod to duma no mgo otow. Kona a no hakog, kona a no malimbungon, kona a ogpanghonay, kona a isab no angod to kadoot to suja magsukutay to buhis.

¹² Ogtuman a to tibo tumanon noy no mgo Hibrú, ogpuasa a to tag-daduwa no aedow to kada simana aw ogbogoy a isab to ikasampuyu no bahin to tibo pinangitaan ku.’

¹³ “Di sikan magsukutay to buhis migpakilid da no wada ngani yanghag diya to yangit su ogkailing to ginhawa din no kona yagboy sikandin no angay. Iyan da kandin to ogdabu to dagaeha din aw ampu no mig-iling, ‘Diyus ku, mayuuy ka kanay no makasasaya!’ ”

¹⁴ Mig-ikagi si Jesus, “Indani seini. Sikan magsukutay to buhis mig-uli no iyan pigdawat to Diyus, di sikan Pariseo, wada. Su to otow no ogpayabow nasi igpaobos, di to ogpaobos nasi ogpayabawon.”

*To Pagsampoyong ni Jesus to mgo Bata
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)*

¹⁵ Songo aedow meyduon mgo otow no naman-daya to mgo bata duon ki Jesus agun sampoyongan din aw ampuan. Pagkita to mgo inanad ni Jesus, pigsapadan dan,

¹⁶ di pigsabi ni Jesus sikan mgo bata aw ikag-ihi to mgo inanad din, “Tuguti sikan mgo bata to pag-andini kanay. Kona now ogpogongan su iyan ogkaharian to Diyus to mgo otow no angod kandan.

17 Su inggad hintawa no kona ogdawat to paghari to Diyus angod to dinawatan to bata kona yagboy ogkasakup duon.”

To Sapián no Otow

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Songo aedow pig-ikagihan si Jesus to mastru to tinuuhan, “Sir, madojow ka no otow. Nokoy man to madojow no oghinangon ku agun maangkon ku to kinabuhi no wada katapusan?”

19 Kagi ni Jesus, “Hona-honaa to igpasabut to sikan og-ilingon nu no madojow a. Su namaanan ta no Diyus da on to madojow.

20 Namaanan nud isab to mgo balaod din no pig-iling, ‘Kona ka ogpanghonay, kona ka oghimatoy to otow, kona ka ogpangawat, kona ka ogpangis-tigus to gayu, aw tahuda to amoy dow inoy nu.’*
”

21 Kagi to sikan otow, “Pigtuman kud sikan tibo sugud pad to pagkabata ku.”

22 Di mig-ikagi si Jesus, “Sobuuk pad to kuyang nu. Ibaligja to tibo katigajunan nu, aw to halin ipamogoy to mgo pubri. Na meyduon ogkapaabut nu no bayos diya to yangit. Dajun ka pauli dini aw дума kad kanay.”

23 Pagdinog to sikan otow to kagi ni Jesus, migsakit to ginhawa din su hilabi sikandin sapián.

24 Pagkita ni Jesus no naguul sikan otow, mig-ikagi sikandin, “Pagkalisod to sapián no otow to pagpasakup to sikan ogharian to Diyus!

25 Ko malisod on man to kamel to pagyawang to yugi to dagum, iyan on man to sapián no otow ko

* **18:20** Exodo 20:12-16 dow Deuteronomio 5:16-20

kona malisodan to pagpasakup to sikan ogharian to Diyus.”

²⁶ Dajun ikagi sikan mgo otow, “Hintawa da man naan to ogkayuwas?”

²⁷ Migtabak si Jesus, “Sikan kona ogkahimuan to otow, ogkahimuan to Diyus.”

²⁸ Mig-ikagi si Pedro, “Na sikami naan, pig-
ojowan noy on to tibo su ogduma koy on ikow.”

²⁹ Kagi ni Jesus, “Ligdongi now seini. Inggad hintawa no og-
ojow to bayoy din, asawa, mgo suun, mgo ginikanan ubin mgo anak din agun
igkanawnangon din to paghari to Diyus,

³⁰ yabow to igbayos kandin. Kani to babow to kalibutan ogkadawat din to yabi pad duon to sikan pinang-
ojowan din, aw diya to umaabut no panahon, ogbogajan sikandin to kinabuhi no wada katapusan.”

*To Paghisgut on Isab ni Jesus to Kamatajon Din
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)*

³¹ Pigpapadani ni Jesus to mgo inanad din aw ik-
agihi, “Oho, ogpailing kinow on diya to Jerusalem. Ko diya kid on, ogkatuman to diya sinuyat to kibali mgo ba-ba to Diyus bahin kanay no Anak to Otow.

³² Igdata a diya to mgo otow no kona no Hibru no wada tahud to Diyus. Oghinangon a dan no kangisihanan dow pakasikawi aw ilobi.

³³ Ogpanyapdosan a dan aw himataji, di ogka-
banhaw a da duon to ikatoyu no aedow.”

³⁴ Di to mgo inanad ni Jesus wada makasabut to sikan pig-ikagi din, su to kahuyugan inghobong kandan.

*To Pagdojow ni Jesus to Buta
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)*

³⁵ Anoy man no madani on si Jesus to yunsud to Jerico, meyduon buta no mig-iingkud duon to kilid to dayan su ogpalimus to ogpamanyaboy.

³⁶ Pagkadinog din to sasamuk to mahan-in no mgo otow no migyaboy, mig-usip sikandin, “Nokoy man to kani?”

³⁷ Kagi to sikan mgo otow, “Si Jesus no taga-Nazaret ogbaja kani.”

³⁸ Dajun tawag sikan buta to maagbot, “Jesus no Kaliwat ni Hari David, sadangay kae-ati a!”

³⁹ Di pigsapadan sikandin to mgo otow no diya to unahan ni Jesus agun ogpahonok. Di nasi din pigpak agbotan to pagtawag, “Jesus no Kaliwat ni Hari David, sadangay kae-ati a!”

⁴⁰ Dajun sigkon si Jesus to pagpanow aw sugu, “Daeha sikandin dini kanay.” No makadani on sikan buta, mig-usip si Jesus,

⁴¹ “Nokoy man to igpahinang nu kanay?”

Migtabak sikan otow, “Sir, ogkaliyag a podom no ogkita ad on.”

⁴² Dajun ikagihi sikandin ni Jesus, “Ogkita kad. To pagsalig nu kanay iyan nakadojow ikow.”

⁴³ Duon-dajun migkita sikan otow. Dajun sikandin duma ki Jesus aw sajaa din to Diyus. Migsaja isab to tibo mgo otow no migkita to sikan nadojow on no buta.

19

Si Jesus dow si Saqueo

¹ Tapus to sikan, migsed si Jesus duon to yunsud to Jerico su duon man makabaja to dayan no og-unugon din.

² Na, mey otow duon no iyan ngadan si Saqueo no panguyu to mgo magsukutay to buhis duon to sikan no yunsud. Hilabi sikandin sapian.

³ Pagyaboy ni Jesus no piglilibongan to mahan-in hilabi no mgo otow, og-aha podom si Saqueo kandin, di nayoponan to mgo otow su masagkop sikandin.

⁴ Kaling miglinaguy diya to unahan aw pamonhik to kaju no sikumuru agun kitaon din si Jesus ko muyaboy duon.

⁵ Na, pagtidow ni Jesus duon to sikan kaju no pigponhikan ni Saqueo, migyanghag sikandin aw ikagi, “Saqueo, dali-dali ka pagyudus, su kinahangyan no diya a ogpaabut to bayoy nu kuntoon.”

⁶ Duon-dajun migyudus si Saqueo aw dumaha si Jesus diya to bayoy din. Malipajon sikandin no mig-abi-abi ki Jesus.

⁷ Pagkita to mgo otow to sikan, migbagutbut sikandan, “Abee! Nokoy no ogpaabut man si Jesus duon to sikan makasasaya?”

⁸ Duon to sed to bayoy, migtindog si Saqueo aw ikagi ki Jesus, “Oho Ginuu, igbogoy kud to katonga to katigajunan ku diya to mgo pubri. Aw ko meyduon natuntu ku, og-ulian ku to upat no ka yupi.”

⁹ Kagi ni Jesus kandin, “Kuntoon napasaylu ka dow to panimayoy nu su ogkasabutan no tinood yagboy to pagtuu now to Diyus angod to pagtuu ni Abraham no minuna ta.

¹⁰ Su siak no Anak to Otow, iyan ing-andini ku to babow to kalibutan to pagpamangha dow pagyuwas to mgo makasasaya.”

*To Saepi no Insalig duon to mgo Suguonon
(Mateo 25:14-30)*

¹¹ Nailing to boot to sikan mgo otow no naminog ki Jesus no ogsugud on sikandin to paghari ko makatidow sikandin diya to Jerusalem no kona da no madiyu to yunsud dan no Jerico.

¹² Kaling pig-ikagihan sikandan ni Jesus to pananglitan, “Meyduon inila no otow no mig-andiya to yabow no hari diya to madiyu no banwa agun mahinang sikandin no hari duon to sikan banwa din.

¹³ Di wada pad sikandin makalikat, pigtawag din to sampuyu no mgo suguonon din aw saligi to saepi din. Pig-ikagihan din sikandan, ‘Sikiyu on to ogpaigu to pagpatubu to seini kotob no makauli a.’

¹⁴ Dajun panow sikan otow. Di to mgo sakup din migkuntra kandin. Kaling impayupug dan agun nanganon sikan yabow no hari no kona sikandan ogkaliyag no ogharian din.

¹⁵ “Di wada paminog sikan yabow no hari. Nasi din on pigbogajan sikan otow to katongdanan to pagkahari. Pag-uli din, impatawag din sikan mgo suguonon no pighaligan din to saepi agun matagahan din dow man-u to pigtubuan.

¹⁶ Migduguk sikan una no suguonon aw ikagi, ‘Agayon, to diya saepi no insalig nu kanay migtubu to sampuyu no ka yupi.’

¹⁷ Kagi to sikan hari, ‘Madojow sikan pighinang nu! Mabakas ka no suguonon. Kuntoon su

ogkasaligan ka to inggad maintok da, ogpamanduon ku sikuna to sampuyu no ka siyudad.’

18 “Sikan ikaduwa no suguonon migduguk aw ikagi, ‘Agayon, migtubu to diya saepi nu to lima no ka yupi.’

19 Mig-ikagi sikan hari, ‘Ogpamanduon ku sikuna to lima no ka siyudad.’

20 “Mig-anduon sikan ikatoyu no suguonon aw ikagi, ‘Agayon, seini da to diya saepi no insalig nu kanay. Pigputus ku to panapton aw hipidi.

21 Nahaedok a ikow su mayupigon ka. Ogpamudut ka ngani to kona no ikow, aw og-ani ka to wada nu kaunagi to pag-odok.’

22 Kagi to sikan agayon, ‘Wada pues nu no suguonon! Sikan kagi nu ogsibog da duon ikow. Mighona-hona ka man naan no mayupigon a dow ogpamudut to kona no kanay aw ogpang-ani a to wada ku kaunagi.

23 Na, ko sikan to pighona-hona nu, nokoy no wada nu man ibangku sikan saepi ku agun ogtubu aw madogi to ogkadawat ku ko muuli a?’

24 Dajun ikagihi to sikan hari to mgo otow no namanindog duon, ‘Puduta sikan saepi duon kandin aw ibogoy to sikan nakapatubu to saepi din to kasampuyu yupi-a.’

25 ‘Eh agayon,’ kagi dan, ‘madogi on to saepi din.’

26 Kagi to sikan hari, ‘Hoo iyan, su to ogkasaligan ogdugangan, di to kona ogkasaligan, oghawion da inggad to maintok no insalig kandin.

27 Na, daeha dini sikan mgo otow no kona ogkaliyag no harian ku sikandan. Himataji kani to atubangan ku.’ ”

*To Madaogon no Pagsed ni Jesus to Jerusalem
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)*

²⁸ Tapus ikagiha ni Jesus sikan, migpadajun sikandin diya to Jerusalem.

²⁹ No duon on sikandin to dani to mgo baryu to Betpahe dow Betania no duon to bugdangan to Kaulibuhan no bubungan, pigsugu ni Jesus to daduwa no mgo inanad din,

³⁰ “Andutun kow to suja baryu. Pagtidow now duon, ogkita kow to inhikot no nati no asnu* no wada pad disti kasakaji. Hubada aw tujuka dini kanay.

³¹ Ko meyduon musagman iyu, ilingi now no ogkinahangyanon seini to Ginuu.”

³² Dajun panow sikan daduwa, aw pigkita dan sikan ognangonon ni Jesus.

³³ Anoy man no hubadon dan to diya nati, migsagman sikan mgo tag-iya, “Nokoy no oghubadon now man sikan nati?”

³⁴ Migtabak to mgo inanad, “Ogkinahangyanon seini to Ginuu.” Dajun sikandan pigtugutan to mgo tag-iya.

³⁵ Pagtujuk dan to sikan nati diya ki Jesus, inhanig dan to pig-apid dan no mgo kabo duon to talikudan to sikan nati aw pasakaja dan si Jesus.

³⁶ Pagpanow on to sikan nati no pigsakajan ni Jesus, ko andei sikandin malisig, diya isab ogkalisig to mgo otow no ogbukyad to ing-apid dan no kabo su ighanig to ogbajaan din.

³⁷ No madani on sikandan to Jerusalem, duon to sikan igpatogbang duon to Kaulibuhan no bubun-

* **19:30** To asnu angod to kabaju.

gan, migsugud sikan panon to mgo inaad din to pagsaja to Diyus. Malipajon sikandan no migkinuliya tongod to diya pigkita dan no mgo milagru no pighinang ni Jesus. Mig-iling sikandan,

³⁸ “Sajaon ta seini hari no pigpaandini ita to Ginuu no Diyus.† Sajaon tanow to Diyus diya to yangit su kuntoon pigtidow kid to kalinow din.”

³⁹ Di to mgo Pariseo no nakasakot duon migikagi ki Jesus, “Sapadi sikan mgo sakup nu.”

⁴⁰ Kagi ni Jesus, “Inggad sapadan ku sikandan, seini mgo batu iyan ogkinuliya to pagsaja kanay.”

To Pagtiyahu ni Jesus tongod to Ogdadeygan to Jerusalem

⁴¹ No madani on si Jesus to Jerusalem, migtiyahu sikandin no kitaon din sikan siyudad su nayuuy yagboy sikandin to mgo taga-duon.

⁴² Mig-iling si Jesus, “Ay, ko namaan kow pa podom to madojow no oghinangon agun makaangkon kow to kalinow! Di hangtod kuntoon to mgo kaisipan now angod to pigyoanon agun kona kow makasabut.

⁴³ Su meyduon aedow no og-abuton kow to kasamuk. Kona kow on ogpakayuwas to sikan siyudad su ogbanganan kow to mgo kuntra now aw oglibongan kow.

⁴⁴ Oggobaon dan sikan siyudad now aw panghimataji kow. Ogwaka-wakahon to mgo batu no inghinang to mgo bayoy hangtod no wada ogkabilin, su wada now kiyayaha no kuntoon to panahon no mig-andini to Diyus to pagyuwas podom iyu.”

† 19:38 Salmo 118:26

To Pag-abug ni Jesus to mgo Mamaligjaay duon to Bayoy to Diyus

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Pagtidow ni Jesus diya to Jerusalem, migpada-jun sikandin diya to Bayoy to Diyus. Pagkita din to mgo otow no namaligja duon, pig-abug din aw ikagihi,

⁴⁶ “Meyduon impasuyat to Diyus no pig-iling, ‘Seini Bayoy to Diyus og-ilingon to ampuanan,’ † di pighinang now no kampu to mgo tulisan!”

⁴⁷ Kada aedow nang-anad si Jesus duon to Bayoy to Diyus. Di to yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibru dow to mgo maistru to tinuuhan hasta to inila no mgo дума dan mighonahona dow og-amonuhon dan agun mahimatajan si Jesus.

⁴⁸ Di wada dan dajun katuman sikan su to tibo mgo kagi ni Jesus pigpaminogan yagboy to mgo otow.

20

To Katongod ni Jesus

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

¹ Songo aedow no mang-anad si Jesus duon to Bayoy to Diyus aw ipasabut din to Madojow no Nawnangonon, pigduguk sikandin to yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibru dow mgo maistru to tinuuhan hasta to inila no mgo дума dan.

† 19:46 Jeremias 7:11

² Pig-usip dan si Jesus, “Nokoy man to katongod nu to pagpanghinang to diya? Hintawa man to migbogoy ikow to sikan no katongod?”

³ Migtabak si Jesus, “Meyduon isab ig-usip ku iyu.

⁴ To diya pagpamawtismu ni Juan, hintawa man to migbogoy kandin to sikan no katongod? Diyus ko otow?

⁵ Dajun sasabut sikandan dow og-amonuhon dan to pagtabak. Kagi dan, “Ko muiling ki no Diyus to migbogoy ki Juan to katongod, ogsukatan ki dow nokoy no wada ki tuu ki Juan.

⁶ Aw ko muiling ki no pig-otawan to katongod din, ogbatuhon ki to tibo mgo otow hangtod no mangkamatoy ki, su migtuu sikandan no si Juan, kibali ba-ba to Diyus.”

⁷ Kaling iyan da intabak dan ki Jesus to, “Indoy, wada koy kamaan.”

⁸ “Na,” kagi ni Jesus, “kona ku isab sikiyu og-nangonan dow nokoy to katongod ku to pag-panghinang to diya.”

*To Pananglitan to mgo Saup
(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)*

⁹ Dajun nangoni ni Jesus to mgo otow to pananglitan, “Meyduon otow no migtanom to ubas* duon to uma din. Dajun din pasaupi aw panow diya to madiyu no banwa aw nayugoy sikandin diya.

¹⁰ Anoy man no oggunuon on to mgo ubas, migsugu sikan tag-iyá to suguonon din to pag-pudut to kabahinan din. Di pagtidow to sikan

* **20:9** Ininglis: *grapes*

sinugu, pigbukbuk sikandin to sikan mgo saup aw pabalika no ampan daya.

¹¹ Dajun isab sugu-a to sikan tag-iyá to yain no suguonon, di pigbukbuk gihapun sikandin aw pakasikawi aw pabalika no ampan daya.

¹² Pigsugu to sikan agayon to ikatoyu no suguonon din. Di pigpalian sikandin aw itimbag diya to yuwas.

¹³ Na, ginhawa to sikan tag-iyá, ‘Og-amonu ad man buwa? Ogsuguon ku seini pinadajag no anak ku. Ogtahudon dan buwa sikandin.’

¹⁴ Di pagkita kandin to sikan mgo saup, migiling sikandan, ‘Suja anak to ogpakairinsya to seini ubasan ko mamatoy to amoy din. Na, oghimatajan ta isab agun ita on seini.’

¹⁵ Kaling pagtidow to sikan anak to tag-iyá, piggujud dan diya to yuwas to ubasan aw himataji.”

Dajun pangusip si Jesus, “Na, to paghona-hona now, og-amonu man sikan tag-iyá?”

¹⁶ Og-andiyaon din sikan mgo saup aw panghimataji. Pagkatapus, ogpasaupan din sikan ubasan to mgo otow no ogkasaligan.”

Pagkadinog to mgo otow to sikan pananglitan ni Jesus, mig-ikagi sikandan, “Hamug nu!”

¹⁷ Di pig-aha ni Jesus sikan mgo otow aw ikagihi, “Wada kow buwa makasabut to sikan pig-iling duon to Kasuyatan to Diyus,

‘Sikan batu no pig-ojowan to mgo pandoy su nailing to boot dan no wada pues iyan nasi indigon to bayoy.’†

† 20:17 Salmo 118:22

18 Inggad hintawa no ogkauyug duon to sikan no batu ogkadupuk. Di to otow no ogkauyugan to sikan, ogkadupuk-dupuk.”

19 Pagdinog to mgo maistru to tinuuhan dow to yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan to sikan pananglitan ni Jesus, nasabutan dan no sikandan to pig-igu. Kaling dajun dan podom ogdakopon si Jesus, di nahaedok sikandan to mgo otow duon no naminog kandin.

To Pagbajad to Buhis

(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

20 Sugud to sikan no panahon, pigpak bantajan dan si Jesus. Migsuhue sikandan to mgo otow no ogpatitinoood agun mabitik dan si Jesus aw ikadata diya to gubernadur no taga-Roma, su sikandin to meyduon katongod to paghukum.

21 Pig-ikagihan dan si Jesus, “Sir, namaan koy no hustu to mgo kagi dow pagpang-anad nu. Inggad hintawa to igpag-atubang nu, pinag-angod nu to pagpang-anad kandan bahin to pagtuman to Diyus.

22 Na, meyduon ig-usip noy ikow. Kona buwa no supak to tinuuhan ta to pagbajad to buhis diya to hari to Roma?”

23 Di namaanan ni Jesus no ogpaligason dan sikandin, kaling mig-ikagi,

24 “Aha ki kun to saepi no babajaday to buhis. Na, hintawa man bayhu‡ dow ngadan to nakabotang kani?”

25 Migtabak sikandan, “Kaning hari to Roma.”

‡ 20:24 To Surigao no Minanubu: *goja*

Kagi ni Jesus, “Na, ibogoy diya to hari to kaning hari, aw ibogoy isab diya to Diyus to kaning Diyus.”

²⁶ Di sikan ogbitik podom ki Jesus wada nahimu duon to atubangan to kaotawan, kaling nakapapahonok sikandan su naboyong to pagkatabak din.

*To Pagkabanhaw to mgo Patoy
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)*

²⁷ Meyduon isab mgo Saduseo no mig-anduon ki Jesus su ogpangusip. Na, sikan no mgo otawa naman-iling no kona ogkabanhaw to mgo patoy.

²⁸ Kagi dan, “Sir, mig-iling to balaod no imbilin ni Moises no ko mamatoy to otow no ogkabilin to asawa no wada pad anak, kinahangyan asawahon to suun din sikan bohi agun meyduon ogkailing no liwat to diya namatoy.

²⁹ Na, igpananglit ta to pitu no migsusuun no yukos. Naminyo sikan panganoy, di wada pad anak dan, namatoy on sikandin.

³⁰ Kaling pig-asawa to hadi din sikan bohi, di angod isab to nahitabu kandin

³¹ hasta sikan ikatoyu. Na, yaktod no pagkaikagi, sikan pitu no migsusuun tibo nakaasawa to sikan bohi aw tibo sikandan namatoy no wada anak.

³² To katapusan, namatoy isab sikan bohi.

³³ Na, ojow nu pa, ogbanhawon to mgo patoy. Ko matuman on sikan, hintawa man yagboy to sikan pitu to ogkatawag no tag-asawa to sikan bohi, su tibo man sikandan nakaasawa kandin?”

³⁴ Migtabak si Jesus, “Dini to babow to kalibutan, batasan to bohi dow yukos to pag-inasawahay.

³⁵ Di to mgo otow no og-isipon to Diyus no angajan ogbanhawon aw angajan ogpaugpaon duma kandin konad on og-inasawahay

³⁶ su konad on ogkamatoy. Ogkaangod on sikan-dan to mgo anghil. Duon isab to sikan no panahon, og-ilingon sikandan no mgo anak to Diyus su pigbanhaw din man.

³⁷ Inggad ngani si Moises migmatuud no ogbanhawon to mgo patoy. Su duon to sinuyat din bahin to diya masagkop no kaju, mighisgut sikandin bahin to Ginuu no Diyus no iyan ogsimbahon ni Abraham, ni Isaac dow ni Jacob.

³⁸ Migpasabut no inggad nayugoy da kamatoy sikan no mgo otow, buhi sikandan diya to yangit aw ogpadajun to pagsimba to Diyus. Su to mgo patoy konad ogsimba to Diyus, mgo buhi da. Su pig-isip to Diyus no buhi to tibo mgo otow.”

³⁹ Na, meyduon mgo maistru to tinuuhan no mig-ikagi ki Jesus, “Sir, madojow to pagkatabak nu.”

⁴⁰ Tapus to sikan, wadad migyangub to pagpan-gusip ki Jesus to inggad nokoy da.

Sikan Insaad no Manyuyuwas

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

⁴¹ Tapus to sikan, pig-ikagihan ni Jesus to kaotawan, “Og-usip a iyu bahin to diya Insaad no Manyuyuwas. § Nokoy no og-iling man to mgo otow no kaliwat puli sikandin ni Hari David

§ 20:41 To Grigu no inikagihan: *Cristo*

⁴² no si David iyan man yagboy migsuyat duon to libru to mgo Salmo no pig-iling,
 ‘To Ginuu no Agayon ku pig-ikagihan to Diyus,
 Ingkud ka kani to kalintuu no takidingan ku
⁴³ kotob no daogon ku yagboy to mgo kuntra
 nu
 aw makayuhud duon to atubangan nu.’* ”

⁴⁴ Kagi ni Jesus, “Manno Agayon to intawag ni David to sikan Insaad no Manyuyuwat, nokoy no ogkailing man no kaliwat puli sikandin ni David?”

Pagbantoy to mgo Mastru to Tinuuhan
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

⁴⁵ No naminog pad to mgo otow to mgo kagi ni Jesus, pig-ikagihan din to mgo inanad din,

⁴⁶ “Bantoy kow to mgo mastru to tinuuhan ta. Ogganahan sikandan ogpangabo to mahabadow ogpakita-kita, aw ogtukhow ko pakitaon to pagtahud duon to karsada. Ko duon sikandan to mgo simbahan aw ko diya isab to mgo bangkiti, ogkaliyag sikandan og-ingkud duon to ingkudanan no ighinaat to mgo inila.

⁴⁷ Ogpangyupig sikandan to bayu no mgo bohi agun maagow to katigajunan dan. Sikan madoot no hinang dan ogtakyuban dan to mahaba no mgo pag-ampu. Kaling kahaedokanan yagboy to kastigu no igpahamtang kandan.”

21

To Paghalad to Pubri no Bayu
(Marcos 12:41-44)

* **20:43** Salmo 110:1

¹ No duon pad si Jesus to Bayoy to Diyus, pigsayapan din to mgo sapian no og-uyug to saepi duon to taguanan to mgo halad.

² Monok on, mey isab pigkita din no pubri hilabi no bayu no bohi no iyan da ingkauyug to daduwa no mangkaintok no saepi.

³ Kagi ni Jesus, “Oho, to tibo mighalad, iyan yabow to halad suja pubri no bohi.

⁴ Su tibo sikandan migbogoy to subra dan, di suja bohi no miglisod, imbogoy din to tibo ogkabuhian din.”

*Intag-an to Pagkagoba to Bayoy to Diyus
(Mateo 24:1-4; Marcos 13:1-13)*

⁵ Pagkahina-hina meyduon mgo inanad ni Jesus no namanhisgut bahin to sikan madojow no mgo batu no inghinang to sikan Bayoy to Diyus dow sikan mangkadojow no namakabotang duon no imbogoy diya to Diyus. Di mig-ikagi si Jesus,

⁶ “Meyduon panahon no ogkagoba seini Bayoy to Diyus no ogkitaon now. Wada inggad sobuuk to sikan no mgo batu no inghinang to seini no ogkabilin duon to nabotangan, su ogtompagon tibo.”

To Kagubut no Og-abut

⁷ Dajun usip ki Jesus to mgo inanad din, “Sir, kagan-u man ogkatuman sikan ognangonon nu? Nokoy man to ogkakiyayahan noy no madani on ogkahitabu sikan?”

⁸ Migtabak si Jesus, “Bantoy kow no kona kow malimbungan, su mahan-in to gayuon no ogyogwa no ogdae to ngadan ku. Og-angkon no sikan-dan kun to diya Insaad no Manyuyuwas* aw ogiling isab, ‘Madani on to katapusan.’ Di kona kow ogpasakup kandan.

⁹ Ko makadinog kow to gera dow mgo kagubut diya to yain-yain no mgo banwa, kona kow ogka-haedok. Kinahangyan no matuman sikan, di kona pad no iyan to katapusan to kalibutan.”

¹⁰ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “Ogpagigirahay to mgo nasyun dow mgo gingharian.

¹¹ Mahan-in to mgo banwa no ogtiyogon to maagbot aw og-abuton to makalilisang no bontas dow sakit. Ogekahaedok isab to mgo otow su ogpakakita to mgo kabeynganan diya to yangit no ogpakiyaya no madani on to katapusan.

¹² “Di kona pad ogkatuman sikan, ogdakopon kow aw daeha diya to mgo simbahan su oghukuman.† Ogpaantuson, ogprisuhon, aw ogpaatubangon kow to mgo hari dow mgo gubernadur tongod to pagtuu now kanay.

¹³ Ko mahitabu sikan, ogpakalugar kow to pag-nawnangon kandan bahin kanay.

¹⁴ Di patahani to ginhawa now no kona kow ogkalimuut to igtabak now.

¹⁵ Su siak to ogbogoy iyu to kaalam dow angay no mgo ikagihonon no igkatabak now no wada yagboy kuntra no ogpakayalis.

* **21:8** To Grigu no inikagihan: *Cristo* † **21:12** To Grigu no inikagihan: *duon to mgo simbahan dan*. To diya no panahon, to kasu to mgo Hibu duon oghusajon to simbahan dan.

16 Ogyuib iyu inggad to mgo ginikanan now, mgo kasuunan dow mgo amigu now no kona og-tuu kanay, aw to duma iyu ogpanghimatajan.

17 Ogkuntrahon kow to tibo tongod to pagtuu now kanay,

18 di inggad songo yogas no hubue duon to uyu now wada ogkagawang.

19 Kaling hogota now to pagtuu kanay agun mabogajan kow to kinabuhi no wada katapusan.”

*Intag-an to Pagkagoba to Jerusalem
(Mateo 24:15-20; Marcos 13:14-19)*

20 Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “Ko libutan on seini siyudad to Jerusalem to mgo sundayu, ogkasabutan now no ogkagoba on seini.

21 Na, ko makitaan now sikan, sikiyu no mig-ugpa kani to Judea pakajabag kow pailing diya to kabubunganan aw hobong. To mgo otow kani to Jerusalem mupakajabag isab, aw to mgo otow diya to uma ajaw on ogpauli-a dini to siyudad.

22 Su sikan to panahon no ogkatuman on to tibo kastigu no nasuyat duon to Kasuyatan to Diyus.

23 Kae-at to mgo magkabodos dow mgo mang-gianak to sikan no aedow. Hilabi ogkalisod-lisod to mgo taga-kani su og-abuton on sikandan to yangot to Diyus.

24 Meyduon ogkangkamatoy diya to gerahan, aw to duma ogbihagon aw daeha diya to inggad andei no mgo banwa. Pagkatapus, seini siyudad to Jerusalem oggiok-giokan to mgo otow no wada Diyus kotob to panahon no igtugut kandan to Diyus.

*To Pagpauli ni Jesus
(Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27)*

²⁵ “Diya to mahudi no mgo aedow meyduon mgo kabeynganan no ogkitaon duon to sogadow to buyan hasta mgo bituon. Kani isab to pasak, ogdaitan to kaotawan aw ogkatarantar ko makadinog sikandan to dadaguuk to dagat hasta to mgo bayod no tag-magabubungan no ogkangkayukut.

²⁶ Ogpangyotoy dow ogkalipong to mgo otow tongod to haedok dan no ogpanagad to ogkangkahitabu to pasak, su ogkangkahojong to tibo diya to yangit.

²⁷ Na, dajun a ogkonsad no Anak to Otow no ogkaputus to panganud, aw ogkitaon dan to kasilow to pagka-Diyus ku.

²⁸ Kaling,” kagi ni Jesus, “ko musugud on to pagkatuman sikan ognangonon ku, tindog aw yanghag kow diya to yangit aw lipay kow su konad ogkayugoy, ogyuwason kow on to Diys.”

*To Pananglitan to Kaju no Igera
(Mateo 24:32-35; 13:28-31)*

²⁹ Dajun ikagihi ni Jesus to mgo inanad din to pananglitan, “Domdoma now to mgo kakajuhan, yabi to kaju no igera.

³⁰ Su ko makitaan ta no ogpanalingsing on, ogkamaanan ta no madani on ogguyabung.

³¹ Angod isab to sikan, ko makitaan now no ogkatuman on sikan ognangonon ku, ogkamaanan now no madani on ogkatuman to paghari to Diys.

³² “Ligdongi now seini. Kona pad ogkangkamatoy to tibo mgo otow kuntoon, ogkatuman on sikan tibo.

³³ To yangit dow pasak ogkagawang da, di to kagi ku ogpabilin yagboy.”

To Pag-andam to Pagpauli ni Jesus

³⁴ Mig-ikagi isab si Jesus, “Bantoy kow no kona kow ogkawili to pagpatujang dow paghobog-hobog dow pagkalimuut bahin to mgo prublima to kinabuhi, su unu ko matokawan kow to pagti-dow ku.

³⁵ Su pag-abut to sikan no aedow, to tibo otow ogkaangod to ogkalit-agan no manuk.

³⁶ Kaling pakaalistu kow aw ampu kow kanunoy agun maantus now to mgo kalisod no og-abut iyu, na, kona kow ogkasikow ko paatubangon kow kanay no Anak to Otow.”

³⁷⁻³⁸ Na, kada aedow og-inandiya si Jesus to Bayoy to Diyus su ogpang-anad to sikan mahan-in no mgo otow no masem pad ogkangkahimun agun ogpaminog kandin. Kada madukilom, og-andiyan sikandin to Kaulibuhan no bubungan su diya oglipodong.

22

To Planu ni Judas to Pagyuib ki Jesus

(Mateo 26:1-5,14-16; Marcos 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53)

¹ Na, madani on to pista to mgo Hibu no og-ilingon to Pan no Wada Patubu. Og-ilingon isab sikan to Pista to Pagyaboy.*

² To diya no panahon, to yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibu dow to mgo mastru to tinuuhan migplanu dow og-amonuhon to pagpahimatoy ki Jesus no kona mamaanan, su nahaedok sikandan to kaotawan.

³ Sikan isab no panahon, migsed si Satanas duon ki Judas no pighingadanan isab ki Iscariote. Sobuuk sikandin to sikan sampuyu-tag-duwa no mgo inanad ni Jesus.

⁴ Dajun andiya si Judas to yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan dow to mgo panguyu to magbantajay duon to Bayoy to Diyus su og-pagsabut dow og-amonuhon din to pagdata ki Jesus diya kandan.

⁵ Pagdinog dan to kagi ni Judas, hilabi sikandan migtukhow aw saad no ogsuhuyan sikandin.

⁶ Tapus makaujun si Judas, nanginglugar sikandin to pagdata ki Jesus diya kandan no kona ogkamaanan to kaotawan.

*To Pagpahikoy to Panihapun to Pagyaboy
(Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21)*

⁷ Na, mig-abut to una no aedow to sikan pista to mgo Hibu no og-ilingon to Pan no Wada Patubu.

* **22:1** To Pista to Pagyaboy iyan paghandom to mgo Hibu to diya pagpayuwas kandan to Diyus likat to Ehipto to pagkaudipon dan. Di no wada pad sikandan panow, pigsugu to Diyus to anghil din to paghimatoy to mgo panganoy no yukos to mgo taga-Ehipto. Di to mgo bayoy to mgo Hibu pigpayabajan din. Sikan Pista to Pagyaboy, una no aedow to sikan Pista to Pan no Wada Patubu.

Sikan to aedow no oghalad sikandan to nati no karneru aw igpahinongod to Pista to Pagyaboy.

⁸ Pig-ikagihan ni Jesus si Pedro dow si Juan, “Andiya kow to Jerusalem aw hikaja now to ogkapanihapun ta to pista.”

⁹ Mig-usip sikandan, “Andei koy nu man ogpahikajon?”

¹⁰ Migtabak si Jesus, “Ko makased kow on duon to siyudad, ogkatagbu kow to yukos no ogdaya to tibud no pigsedan to wohig. Patiduma kow kandin diya to bayoy no og-andiyaan din.

¹¹ Pagtidow now duon, ikagihi sikan tag-bayoy, ‘Pigpaandini koy to Agayon noy su og-usip dow andei sikandin ogkoon to panihapun to Pista to Pagyaboy duma koy no mgo inanad din.’

¹² Dajun din ighindu iyu to mayow-ag no koonanan diya to ikaduwa no andana no tahan on pighinaat. Duon kow hikoy to panihapun ta.”

¹³ Dajun panow si Pedro dow si Juan, aw kakitai dan tibo to diya pig-ikagi ni Jesus. Dajun dan hikaja to panihapun dan to pista.

*To Pagsasayu ni Jesus dow mgo Inanad Din
(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; Juan 13:1-30; 1 Corinto 11:23-26)*

¹⁴ Anoy man no tingpanihapun on, migdudunga si Jesus dow to mgo apustulis din.

¹⁵ Kagi din kandan, “Pig-awos ku yagboy no ayha a makabaja to pag-antus, ko makapagsayu a pad iyu to pagkoon kuntoon no Pista to Pagyaboy.

¹⁶ Su iyan nanda sei to pagkoon ku to seini no pagkoonan kotob no matuman on to kahuyugan to seini no pista diya to gingharian to Diyus.”

¹⁷ Dajun dawata ni Jesus to tasa aw pasalamati to Diyus. Pagkatapus, mig-ikagi sikandin, “O, masig-inom kow to seini,

¹⁸ su iyan nanda seini to pag-inom ku to gita to ubas[†] kotob no matuman on yagboy to paghari to Diyus.”

¹⁹ No makainom on sikandan, migdawat si Jesus to pan aw isab pasalamat. Dajun din tibaga aw itadwoy kandan dow ikagi, “Yawa ku seini no ighalad tongod iyu. Ilingon now to seini to paghandom kanay.”

²⁰ Pagtakas dan to pagkoon, pigdawat isab ni Jesus to tasa aw ikagi, “Seini inomon iyan igpasabut to bag-u no kasabutan no oghinangon to Diyus iyu no ogdigonon pinaagi to yangosa ku no igpaawas tongod iyu.

²¹⁻²² “Siak no Anak to Otow, ogkamatoy a su iyan man planu to Diyus. Sobuuk iyu no duma ku kani ogyuib kanay, di alaot yagboy sikandin.”

²³ Dajun pauusipay to mgo inanad ni Jesus dow hintawa buwa sikan ognangonon din no ogyuib kandin.

To Pagyayalis dow Hintawa to Yabow

²⁴ Na, migyayalis to mgo inanad dow hintawa kandan to og-ilingon no yabow.

²⁵ Di kagi ni Jesus, “To mgo hari dow duma no mgo yabow to yain-yain no mgo tribu ogpamayabi-yabi to mgo sakup dan, di gustu dan no og-ilingon gihapun no mgo matinabangon.

[†] **22:18** Ininglis: *grapes*

²⁶ Di kona kow ogpag-angod kandan. Nasi ko hintawa to yabow iyu iyan mupaobos. Aw to agayon, isipon din no suguonon sikandin.

²⁷ Hintawa man to yabow, sikan oghonatan to pagkoon ko sikan oghonat? Sikan oghonatan. Di siak no panguyu now iyan nasi og-alagad iyu.”

²⁸⁻²⁹ Migpadajun si Jesus to pag-ikagi, “To Diyus no Amoy ku diya to yangit migbogoy kanay to katongod to paghari. Aw sikiyu no mig-unung kanay no duon a to mgo kalisod ogbogajan ku isab to katongod to pagmandu.

³⁰ Su duon to gingharian ku ogpayogoban kow to trunu no og-ingkudan now to pagmandu to duma now no mgo kaliwat to diya sampuyu-tag-duwa no mgo anak ni Israel. Ogpakapagsayu kow isab kanay to pagkoon dow pag-inom duon to lamisa ku.”

To Pagtag-an to Paglidung ni Pedro ki Jesus

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ Tapus to sikan, pig-ikagihan ni Jesus si Simon Pedro, “Simon, paminog ka. Pigtugutan to Diyus si Satanas to pag-anti iyu su og-ahaon ni Satanas dow meyduon duma iyu no ogkaangod to apa no ogyajap ko tahopon.

³² Di ing-ampu ku sikuna agun no kona magoba to pagtuu nu. Iyan isab pag-ampu ku no ko makapauli ka da to madigon no pagtuu, digonon nu isab to pagtuu to mgo duma nu.”

³³ Dajun ikagi si Pedro, “Ginuu, kona ku yagboy sikuna og-ojowan inggad pad prisuhon ubin himatajan ka.”

34 Kagi ni Jesus, “Pedro, indani seini. Kona pad ogtagauk to manuk gaja, iglidung a nud to katatoyu.”

35 Dajun ikagihi ni Jesus to tibo inanad din, “To diya una no suguon ku sikiyu, wada ku sikiyu padaeha to saepi, puju dow ilisan no sapatus. Na, nokoy man to nakuyang iyu?”

Kagi dan, “Wada.”

36 Kagi ni Jesus, “Di sugud kuntoon, dawdaya kow on ko meyduon puju dow saepi now. Ko wada ispada now su wada igkaboli, baligja kow to kabo now aw iboli to ispada.

37 Su kinahangyan matuman sikan pig-iling duon to Kasuyatan to Diyus bahin kanay, ‘Og-isipon sikandin no makasasaya.’‡ Madani on sikan ogkatuman.”

38 To mgo inanad mig-ikagi ki Jesus, “Aha ka Ginuu. Mey on ispada ta no daduwa no buuk.”

Kagi ni Jesus, “Hustu on.”

To Pag-ampu ni Jesus diya to Kaulibuhan no Bubungan

(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

39 Dajun panow si Jesus duma to mgo inanad din pailing diya to Kaulibuhan no bubungan su nabatasan din man.

40 Pagtidow dan diya, mig-ikagi si Jesus, “Ampu kow agun kona kow matintal.”

41 Dajun andiya si Jesus to unahan dow yuhud aw ampu no mig-iling,

‡ 22:37 Isaias 53:12

⁴² “Amoy ku, ko pagboot nu, ajaw a ogpabajaa to sikan no mgo antusonon. Di to pagboot nu iyan matuman, kona no sikan kanay. [

⁴³ No mig-ampu pad si Jesus, meyduon anghil no napuun diya to yangit no mig-anduon kandin aw digona to ginhawa din.

⁴⁴ Na, migyabi on to pag-ampu din tongod to hilabi no kaguul no pigbati din. To mgo huyas din sahian ka da to mgo tinagdu to yangosa no ogkangkatanak duon to pasak.]§

⁴⁵ No makaampu on si Jesus, migpauli sikandin duon to mgo inanad din, aw pigkita din no nalipodong on sikandan su pigyotajan tongod to kaguul.

⁴⁶ Dajun din pukawa no mig-iling, “Aduy, nokoy no nalipodong kow man? Bangun kow aw ampu agun kona kow matintal.”

To Pagdakop ki Jesus

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11)

⁴⁷ No mig-ikagi pad si Jesus, migtidow to mahan-in no mgo otow. Iyan nanguyu kandan si Judas no sobuuk to sikan sampuyu-tag-duwa no mgo inanad din. Dajun duguk si Judas ki Jesus su oghadokan.

⁴⁸ Di kagi ni Jesus, “Nokoy man Judas, igpabaja nu naan to hadok to pagyuib nu kanay no Anak to Otow?

§ 22:44 Seini no mgo bersikulu ogkakitaan duon to duma no mgo sinuyat no Ginirigu.

49 Pagsabut to mgo inanad ni Jesus to ogkahitabu, pig-usip dan si Jesus, “Ginuu, ogpanigbason noy on?”

50 Duon-dajun sobuuk to sikan mgo inanad ni Jesus migtigbas to suguonon to sikan kinayabawan no magdudumaya to tinuuhan, di iyan da naigu to kalintuu no talinga aw kasagping.

51 Di kagi ni Jesus, “Ajaw!” Dajun din dampaa sikan talinga aw kaulii.

52 Dajun din ikagihi sikan yabow no mgo magdudumaya dow to mgo panguyu to magbantajay duon to Bayoy to Diyus hasta to duma no inila no mgo Hibu no ogdakop kandin. Mig-iling si Jesus, “Nokoy man, tulisan a no migdae kow man to mgo ispada dow mgo taepos to pagdakop kanay?”

53 Nokoy no wada a now dakopa duon to Bayoy to Diyus no duma ku man sikiyu kada aedow? Di pigtagadan now to kadigyom su iyan man ogboot iyu si Satanas no panguyu to kadigyoman.

To Paglidung ni Pedro ki Jesus

(Mateo 26:57-58,69-75; Marcos 14:53-54,66-72; Juan 18:15-18,25-27)

54 Dajun dakopa si Jesus aw daeha diya to bayoy to sikan kinayabawan no magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibu. Migyupug si Pedro di migpadiyu da.

55 Pagtidow dan, migbuhi sikandan to kaeju duon to pawa aw ingkud su ogpanghinadang. Migpagsakot si Pedro kandan,

56 di pigkita sikandin to suguonon no bohi su natang-awan man to kaeju. Pigpak yongyongan din si Pedro aw ikagi, “Duma isab seini ni Jesus.”

⁵⁷ Di miglidung si Pedro no mig-iling, “Igi, wada a kay makakiyaya kandin.”

⁵⁸ Wada kayugoy, pigkita on isab si Pedro to yain no otow no mig-iling, “Duma ka dan isab.”

Di mig-iling si Pedro, “Eh, kona!”

⁵⁹ Pagyaboy to songo uras, meyduon yain no otow no mig-iling, “Tinood iyan no duma ni Jesus seini no otawa, su taga-Galilea man sikandin.”

⁶⁰ Di mig-ikagi on isab si Pedro, “Wada yagboy kalibutan ku to sikan pigpang-ikagi nu.” No mig-ikagi pad si Pedro, migtagauk dajun to manuk.

⁶¹ Dajun lingi si Jesus aw pak yongyongi si Pedro. Aw kadomdomi din to diya kagi to Ginuu kandin no pig-iling, “Kona pad ogtagauk to manuk gaja, iglidung a nud to katatoyu.”

⁶² Dajun panow si Pedro aw ngog-ngog tongod to hilabi no pagsakit to ginhawa din.

To Paghinang ki Jesus no Kangisihanan

(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Na, pighinang si Jesus no kangisihanan to mgo otow no migbantoy kandin aw susumbaga.

⁶⁴ Pigsampongan dan isab to mata din dow sampaluha aw ikagi, “Tag-ana dow hintawa to migsampalu ikow.”

⁶⁵ Mahan-in pad to kagi dan no pagtamay ki Jesus.

To Pagpaatubanga ki Jesus duon to Husajan

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-

24)

⁶⁶ Pagkamasem on, namanhihimun to yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan to mgo Hiburow dow to mgo maistru to tinuuhan hasta to inila

no mgo duma dan. Dajun daeha si Jesus aw paatubanga kandan.

⁶⁷ Kagi dan ki Jesus, “Nangoni koy dow sikuna iyan to diya Insaad no Manyuyuwaw.”*

Migtabak si Jesus, “Inggad nangonan ku sikiyu no siak iyan, di kona kow man ogtuu.

⁶⁸ Ko usipon ku isab sikiyu, kona kow isab ogtabak.

⁶⁹ Di seini da. Sugud kuntoon, ogpasidonggan ad no Anak to Otow su ogpaing kudon a duon to kalintuu no takidingan to Gamhanan no Diyus.”

⁷⁰ Dajun dan usipa si Jesus, “To boot nu igpasabut no sikuna iyan to Anak to Diyus?”

Migtabak si Jesus, “Naikagi now on.”

⁷¹ “Na,” kagi dan, “set ki pad man ogpamangha to kistigus no sikitad on man yagboy to migdinog to kagi din.”

23

*Si Jesus duon to Atubangan ni Pilato
(Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)*

¹ Dajun tindog to tibo nahimun duon aw daeha dan si Jesus diya ki Gubernadur Pilato.

² Pagtidow dan diya to bayoy din, inriklamu dan si Jesus. Kagi dan, “Nasakpanan noy seini no otawa no migpasuwoy to angod noy no mgo

* **22:67** To Grigu no inikagihan: *Cristo*

Hibru. Ogpogongan din sikandan to pagbajad to buhis diya to hari to Roma, aw pigpatuu din sikandan no sikandin kun to diya Insaad no Manyuyuwas no ogpaharion to Diyus to kaotawan din.”*

³ Pig-usip ni Gubernadur Pilato si Jesus, “Sikuna iyan to hari to mgo Hibru?”

Migtabak si Jesus, “Naikagi nud.”

⁴ Dajun ikagihni ni Pilato sikan yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibru dow to kaotawan, “Wada nakitaan ku no sae to seini no otow.”

⁵ Di migdugang on nasi to kaagbot to kagi dan no mig-iling, “Pigsamuk din to duma noy no mgo Hibru pinaagi to pagpang-anad din sugud diya to Galilea hangtod dini ita.”

Si Jesus duon to Atubangan ni Herodes Antipas

⁶ Dajun usip si Pilato, “Taga-Galilea naan sikandin?”

⁷ Na, pagkamaan din no taga-Galilea si Jesus, impahatod din diya ki Herodes Antipas no gubernadur to Galilea, su duon si Herodes to Jerusalem to sikan no panahon.

⁸ Nayugoy da podom ogpagkita si Herodes ki Jesus su mahan-in on to nadinogan din bahin kandin. Kaling hilabi sikandin migtukhow no kitaon din si Jesus su mig-iman no ogpakita si Jesus to milagru.

⁹ Mahan-in to impangusip ni Herodes ki Jesus, di wada sikandin tabak.

¹⁰ Dajun tindog sikan yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan to mgo Hibru dow to mgo

* 23:2 To Grigu no inikagihan: *Cristo*

maistru to tinuuhan, aw maagbot hilabi to pagrik-lamu dan kuntra ki Jesus.

¹¹ Pagkatapus, pigtamay si Jesus aw pakasikawi ni Herodes dow to mgo sundayu din. Pigkaboan dan si Jesus to kapa no kaning hari aw i-uli dan sikandin diya ki Pilato.

¹² Na, si Herodes dow si Pilato nayugoy da no migkuntrahan, di duon to sikan no aedow nahiuli sikandan.

To Hukum to Paghimatoy ki Jesus

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ No ikabalik on si Jesus diya ki Pilato, pighimun ni Pilato sikan yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan dow to duma no mgo inila hasta to kaotawan.

¹⁴ Kagi din, “No daehon now seini otow dini kanay, pig-ikagihan a now no pigpasuwoy din to kaotawan to balaod to gubernu. Di pag-imbistiga ku kandin kani to atubangan now, wada nakitaan ku no ogkapasikadan to mgo riklamu now kuntra kandin.

¹⁵ Wada isab nakitaan ni Herodes, su imbalik din man dini kanay. Na, manno wada hinang din no angay din igkamatoy,

¹⁶ ogpalinapdosan ku puli aw pasabuki.”

¹⁷ †

† **23:17** Bersikulu 17 ogkakitaan duon to duma no mgo sinuyat no Ginirigu. Pig-iling: *Pig-ikagi din sikan su kada Pista to Pagyaboy, iyan batasan to mgo Hibu no ogpasabukan to gubernadur to songo prisu.*

18 Pagdinog to mgo otow to kagi ni Pilato, migdodongan sikandan to pagkuliya, “Himataji sikandin! Iyan sabuki si Barabas!”

19 Na, si Barabas napolisu su mig-ibak to kagubut duon to Jerusalem aw nakamatoy isab to otow.

20 Pig-ikagihan on isab ni Pilato to mgo otow su iyan podom naliyagan din no si Jesus to ogsabukan.

21 Di migkinuliya gihapun sikandan, “Himataji! Iyansang duon to krus!”

22 Mig-ikagi si Pilato kandan to ikatoyu, “Nokoy man to sae din? Wada nakitaan ku no angay din igkamatoy. Na, puli ku ogpalinapdosan aw pasabuki.”

23 Di nasi on mig-agbot to kinuliya to mgo otow agun mapogos si Pilato to pagpayansang ki Jesus duon to krus. Na, bali man no nadaog si Pilato to pagboot dan.

24 Kaling intugut din sikan kagustuhon dan.

25 Dajun din pasabuki si Barabas no napolisu tongod to pagtinggubut dow paghimatoy to otow. Di si Jesus indata duon to sikan mgo otow agun matuman to pagboot dan.

To Pagyansang ki Jesus duon to Krus

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 Dajun daeha si Jesus to mgo sundayu su igyansang duon to krus. Pagpanow dan, ingkatagbu dan to otow no taga-Cirene no iyan ngadan si Simon no napuun diya to hilit. Pigpogos dan sikandin to pagtiang to sikan krus aw pasununa ki Jesus.

27 Na, duon to pangindaenan, mahan-in yagboy to mgo otow no migduma kandin yakip to mgo bohi no namaniyahu aw pamandegmatoy tongod kandin.

28 Piglingi ni Jesus sikan mgo bohi aw ikagihi, “Sikiyu no mgo bohi no taga-Jerusalem, kona a now ogtiyahuan. Iyan nasi tiyahuan now to iyu no kabotang dow to mgo anak now.

29 Su meyduon panahon no og-abuton kow to makalilisang no mgo pag-antus aw ogpakailing kow, ‘Madojow to mgo bohi no wada panganak aw wada ogtagaudaon.’

30 Duon to sikan no panahon, ogpakailing to mgo otow, ‘Katompag kow no mgo bubungan aw tambuni koy!’

31 Su ko pigpaantus a no angod to kaju no buhi su wada sae ku, iyan on man to sae-an no mgo otow no iyan ogkaangodan to gangu no kaju!”

32 Pigdaya dan isab to daduwa no ka ribeldi su igdongan dan to paghimatoy ki Jesus.

33 Pagtidow dan duon to sikan banwa no og-ilingon to Boboungon, inyansang dan si Jesus duon to krus aw lindoga. Inyansang dan isab sikan daduwa no ka otow duon to mgo krus aw lindoga duon to magdibayuy ni Jesus.

34 Dajun ampu si Jesus no mig-iling, “Amoy ku, pasayluha sikandan su wada dan kamaani seini pighinang dan.”

To mgo kabo ni Jesus pigbabahin to mgo Sunday pinaagi to ripa.

35 To duma no mgo otow puli migsayap ki Je-

sus, di sikan inila no mgo Hibu migsujan-sujan‡
kandin no mig-iling, “Nakayuwas kun sikandin to
duma. Na, ipayuwas to kandin kaugalingon ko
sikandin iyan to diya Insaad no Manyuyuwas§!”

³⁶ Sikan mgo sundayu migsujan-sujan isab
kandin. Pigduguk dan si Jesus su ogpainomon to
suka

³⁷ aw ikagihi, “Ko tinood no hari ka to mgo
Hibu, yuwas to kaugalingon nu.”

³⁸ Pig-iling dan to sikan su meyduon sinuyat
duon to babow to uyu ni Jesus no pig-iling, “Hari
seini to mgo Hibu.”

³⁹ Sobuuk to sikan mgo ribeldi no inyansang
duon migsujan-sujan isab ki Jesus no mig-iling,
“Ko sikuna iyan to diya Insaad no Manyuyuwas*,
yuwas to kaugalingon nu aw iyakip koy!”

⁴⁰ Di pigsapadan sikandin to sikan angod din
no mig-iling, “Inggad ogkamatoy kad on, kona ka
gihapun ogkahaedok to Diyus. Tibo ki ogkamatoy.

⁴¹ Ita no daduwa, angajan ki no ogkastiguhon su
ogkabayosan ki to nangkahinang ta. Di seini no
otow wada sae.”

⁴² Dajun sikandin ikagi, “Jesus, sadangay dom-
doma a ko mupauli kad on to paghari.”

⁴³ Kagi ni Jesus, “Kuntoon mismu no aedow
ogpakaduma ka kanay diya to yangit.†”

To Kamatajon ni Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-37)

‡ **23:35** To Surigao no Minanubu: *mig-iyani-iyani* § **23:35** To
Grigu no inikagihan: *Cristo* * **23:39** To Grigu no inikagihan:
Cristo † **23:43** To Grigu no inikagihan: *Paraiso*

⁴⁴ Pagkaugtu, migdigyom to kalibutan hangtod to alas tres to kahapunon.

⁴⁵ Sikan isab no uras, natonga to pagkahig-bit sikan madamey no panapton no yopon to sikan Pinakabalaan no Sinabong duon to Bayoy to Diyus.

⁴⁶ Dajun tawag si Jesus to maagbot, “Amoy ku, igdata kud ikow to umagad ku.” Dajun sikandin kabigtawi.

⁴⁷ Pagkita to sikan kapitan to mgo sundayu to nahitabu, migsaja sikandin to Diyus. Kagi din, “Tinood iyan no wada sae to seini no otow!”

⁴⁸ To mgo otow isab no namansayap duon, pagkita dan to nahitabu, naman-uli sikandan no puli ogpamakadabu to dagaeha su migsakit yag-boy to ginhawa dan.

⁴⁹ Di to mgo amigu ni Jesus migpadiyu da no migsayap, yakip to mgo kabujagan no namanduma-duma kandin sugud pad diya to Galilea.

To Pagyobong ki Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Na, meyduon otow no iyan ngadan si Jose no taga-Arimatea no sakup to Judea. Madojow sikandin dow matarong no otow no migtatagad to paghari to Diyus. Sakup sikandin to husajan, di wada din ujuni to hukum to diya mgo angod din to pagpahimatoy ki Jesus.

⁵² Na, pagkabigtawid on ni Jesus, mig-andiya si Jose ki Pilato aw hangyu no sikandin to ogyobong ki Jesus.

⁵³ Tapus makaujun si Pilato, pigpudut ni Jose sikan yawa ni Jesus duon to krus. Piglibodan din to madojow no panapton aw ibotang duon to yobonganan no intugib duon to batu no wada pad disti kayobongi.

⁵⁴ Pagyobong din ki Jesus, madani on ogsugud to Aedow no Tigpahuway, su mahapun on to Bernis no iyan igpangandam to mgo Hibru.

⁵⁵ Sikan mgo bohi no migduma-duma ki Jesus likat diya to Galilea migyupug ki Jose. Pigkita dan to pagyobong ki Jesus aw pig-indanan dan sikan yobonganan.

⁵⁶ Dajun sikandan uli aw hinaat to ighapyas dow igpahomut dan to yawa ni Jesus. Tapus to sikan, migpakamonang sikandan agun matuman to balaod bahin to Aedow no Tigpahuway.

24

To Pagkabanhaw ni Jesus

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Pagka-Duminggu, migsoyom sikan mgo bohi diya to pigyobongan ki Jesus no namandae to diya pighinaat dan no mgo pahomut.

² Pagtidow dan duon, pigkita dan no naligad on to diya piglipid no gatung no inyopon.

³ Dajun sikandan sed, di wada dan kakita-i to yawa ni Jesus no Ginuu.

⁴ No dugaja pad natingaya sikan mgo bohi, puli nakatokow pigkita dan to daduwa no ka otow no namanindog duon to topad dan no nangabo to ogpakasilow no kaputi.

⁵ Pigdaitan sikan mgo bohi aw namakadumuk. Dajun ikagi sikan daduwa no ka otow, “Nokoy no ogpamanghaon now man to otow no buhi kani to seini yobonganan to patoy?

⁶ Wadad si Jesus kani su nabanhaw on. Domsoma now to diya pig-ikagi din iyu no duma now pad sikandin diya to Galilea.

⁷ Mig-iling no kinahangyan idata sikandin no Anak to Otow diya to mgo makasasaya agun igyansang duon to krus. Di duon to ikatoyu no aedow ogbanhawon da.”

⁸ Pagdinog to sikan mgo bohi to kagi to sikan mgo anghil, nadomdoman dan to diya pig-ikagi ni Jesus.

⁹ Dajun sikandan pauli duon to sikan sampuyutag-isa no mgo inanad ni Jesus dow to tibo mgo duma dan aw inawnangon dan to tibo no pigkita dan.

¹⁰ Iyan mignawnangon diya to mgo apustulis si Maria Magdalena, si Juana, si Maria no inoy ni Santiago, dow duma pad no mgo bohi.

¹¹ Di to mgo apustulis wada tuu to kagi to sikan mgo bohi, su nailing to boot dan no mgo kagi puli sikan no wada sibli.

¹² Di si Pedro dajun miglinaguy pailing diya to yobong ni Jesus. Pagtidow din, mig-obo sikandin aw linghag, di iyan da pigkita din sikan panapton no inlibod to yawa ni Jesus. Dajun uli si Pedro no naboyong dow nokoy to nahitabu.

*To Panow Padeg diya to Emmaus
(Marcos 16:12-13)*

¹³ Duon to iyan da no aedow, meyduon daduwa no mgo sakup ni Jesus no mig-andiya to baryu to

Emmaus, mgo sampuyu-tag-isa no kilumitru likat to Jerusalem.

¹⁴ Iyan da pighisgutan dan sikan bag-u pad no mgo hitabu.

¹⁵ Monok on, meyduon migduguk aw pagduma kandan. Si Jesus sikan,

¹⁶ di angod to pigsampongan to mata dan su wada dan kiyayaha.

¹⁷ Dajun usip si Jesus kandan, “Nokoy man to duon oghisgutan now?” Migsigkon sikan daduwa to pagpanow, aw ogkaaha duon to bayhu* dan no naguul sikandan.

¹⁸ Sobuuk kandan no iyan ngadan si Cleopas mig-ikagi, “Sikuna da kay buwa to mig-ugpa diya to Jerusalem no wada kamaan to sikan bag-u no nangkahitabu diya.”

¹⁹ Mig-usip si Jesus, “Nokoy man to nahitabu?”

Migtabak sikandan, “To nahitabu ki Jesus no taga-Nazaret. Namaanan noy no kibali ba-ba sikandin to Diyus, su piggahoman to Diyus to tibo pigpang-ikagi dow pigpanghinang din duon to atubangan to Diyus dow otow.

²⁰ Di indata sikandin diya ki Pilato to sikan yabow no mgo magdudumaya to tinuuhan dow duma no mgo inila agun hukuman to kamatajon, aw iyansang sikandin duon to krus.

²¹ Mig-iman koy on podom no sikandin to diya ogpaabuton noy no ogyuwas ita no mgo kaliwat ni Israel, di tatoyu on no aedow to paghimatoy dan kandin.

* **24:17** To Surigao no Minanubu: *goja*

22 Na ganina, meyduon nadinog noy no nakapatingaya kanami. Mey mgo duma noy no mgo bohi no migsoyom diya to pigyobongan kandin.

23 Di pigboyong dan sikandin. Dajun sikandan pauli aw nangoni koy no mey pigkita dan no mgo anghil no mig-iling no nabanhaw si Jesus.

24 Dajun andiya isab to duma noy no mgo yukos, aw pigkita dan no tinood to pig-ikagi to diya mgo bohi su wada dan isab sikandin kitaa.”

25 Dajun ikagi si Jesus, “Abee, kayugoy now on man igpakasabut dow igtuu to tibo mgo sinuyat to diya kibali mgo ba-ba to Diyus.

26 Og-usip a iyu, wada kow kamaan no kinahangyan og-antus to diya Insaad no Manyuyuwas,[†] aw tapus to sikan, ogkapsidonggan sikandin?”

27 Dajun ipasabut ni Jesus kandan to diya impanag-an bahin kandin duon to Kasuyatan to Diyus sugud to diya mgo sinuyat ni Moises dow to duma no kibali ba-ba to Diyus. Di sikan daduwa no ka otow no impagduma ni Jesus wada kamaan no si Jesus naan sikandin.

28 Anoy man no madani on to baryu no ogdeygan to sikan daduwa, angod to ogpadajun si Jesus to panow din.

29 Di pigpak hinggat dan, kagi dan, “Yagi, mahapun on kay, ogkadukiloman kad. Kani kinow on oghibat.” Dajun duma si Jesus kandan.

30 Anoy man no tingpanihapun on, migpagdunga si Jesus kandan duon to lamisa. Migdawat

[†] 24:26 To Grigu no inikagihan: *Cristo*

sikandin to pan aw pasalamat to Diyus, dajun panibaga. Aw pagpamogoy din kandan,

³¹ pigkiyaya dan dajun si Jesus, su to mata dan angod to nagawangan to sampong. Pagkakiyayahi dan, puli migjopot to pilok dan su pigboyong dan on si Jesus.

³² Kagi dan, “Gin-anow naan migdojow to ginhawa ta no hiluwasan ki din to Kasuyatan to Diyus no duon ki pad to pangindaenan.”

³³ Duon-dajun migtindog sikandan aw pauli diya to Jerusalem. Nakitaan dan sikan sampuyutag-isa no mgo inanad dow duma no mgo sakup ni Jesus no tahan on nahimun duon.

³⁴ Ognangon podom sikan daduwa, di naunahan sikandan to sikan nahimun no mig-iling, “Nabanhaw da naan to Ginuu su migpakita ki Pedro!”

³⁵ Dajun inangon to sikan daduwa to nahitabu kandan duon to pangindaenan yakip to pagkiyaya dan ki Jesus no panibagon din to diya pan.

*To Pagpakita ni Jesus to mgo Inanad Din
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Hinang 1:6-8)*

³⁶ No wada pad sikandan makatapus to pagikagi, migpakita si Jesus to sikan nangkahimun aw ikagihi, “Mahusoy podom to ginhawa now.”

³⁷ Di pigdaitan sikandan su nailing to boot dan no umagad sikan pigkita dan.

³⁸ Kagi ni Jesus, “Nokoy no nahaedok kow man? Nokoy no ogduwa-duwa kow isab?”

³⁹ Ahaa now seini mgo boyad dow kobong ku no pigyagbasan to yansang agun mamaanan now no

si Jesus a yagboy. Dampaa a now su to umagad wada yawa. Di oho, meyduon yawa ku.”

⁴⁰ Dajun din ipakita kandan to mgo boyad dow kobong din.

⁴¹ Di tongod to hilabi no kalipay dow katingaya, angod to kona sikandan ogpakatuu no si Jesus sikan pigkita dan. Kaling mig-usip si Jesus, “Wada pagkoon now kani?”

⁴² Dajun dan bogaji to hinayub no isda.

⁴³ Pigdawat din aw koona duon to atubangan dan.

⁴⁴ Tapus to sikan, mig-ikagi si Jesus, “Natuman on to diya pig-ikagi ku iyu no migduduma kinow pad. Pig-iling ku no kinahangyan no matuman to impanag-an bahin kanay duon to mgo sinuyat ni Moises dow to duma no mgo kibali ba-ba to Diyus hasta duon to mgo Salmo.”

⁴⁵ Dajun ipasabut ni Jesus kandan to diya impamasuyat to Diyus.

⁴⁶ Kagi din, “Ojow pa to Kasuyatan, kinahangyan og-antus dow ogkamatoy to diya Insaad no Manyuyuwas,‡ di ogbanhawon da duon to ika-toyu no aedow.

⁴⁷ Kinahangyan isab no nanganon to tibo mgo tribu sugud kani to Jerusalem. Ikagihan sikandan no ogpasayluhon sikandan to Diyus tongod kanay ko musosey sikandan aw talikud to mgo sae dan dow iyan on atubangon dan to Diyus.”

⁴⁸ Sikiyu to migkita to sikan tibo, aw sikiyu isab to ognawnangon diya to kaotawan.

⁴⁹ Di pakamonang kow naa kani to Jerusalem

‡ 24:46 To Grigu no inikagihan: *Cristo*

kotob no konsadan kow to sikan gahom no ogka-
puun diya to yangit no insaad to Amoy ku iyu.”

To Pagbatun ki Jesus

(Hinang 1:9-11)

⁵⁰ Piggpaduma ni Jesus to mgo inanad din diya to baryu to Betania. Dajun din bajawa to mgo boyad din aw panalangini sikandan.

⁵¹ No dugaja din pad sikandan pigpanalanginan, nabatun si Jesus diya to yangit.

⁵² Pagkalius din on, sikan mgo sakup din namanimba kandin, aw malipajon no migpauli diya to Jerusalem.

⁵³ Kada aedow og-inandiya sikandan to Bayoy to Diyus su ogsajaon dan to Diyus.

Kasuyatan to Diyus New Testament in Agusan Manobo

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Manobo, Agusan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Agusan Manobo

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

cli

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d7c5e431-c4ee-57b3-aaae-8b01f7c1bdac